

Jaarverslag 2004

CDA en Gelieerde Organen en Organisaties

Jaarverslag 2004

CDA en Gelieerde Organen en Organisaties

Inhoudsopgave	pagina
Politiek Bestuur	5
Communicatie	18
Steenkampinstituut	29
Financiën en Interne Organisatie	44
HRM/Partijontwikkeling	50
Huisvesting	55
Wetenschappelijk Instituut	56
Bestuurdersvereniging	68
CDAV	75
CDJA	82

Jaarverslagen sectoren Politiek Bestuur en Communicatie

Sector Politiek & Bestuur

1.1 Partijbestuur

De belangrijkste taken van het Partijbestuur zijn, conform artikel 33 van de Statuten:

- de voorbereiding en organisatie van de verkiezing van de leden van Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en van het Europees Parlement;
- het opstellen van ontwerp (model)-programma's ten behoeve van verkiezingen van vertegenwoordigende lichamen;
- de zorg voor het beheer van geldmiddelen en eigendommen van het CDA.

Samenvattend gaat het om: Het leiding geven aan alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen het CDA. Hieronder valt onder meer de voorbereiding van de Partijcongressen, de kandidaatstellingen en de jaarrekeningen en begrotingen.

Het Partijbestuur kwam in het jaar 2004 zeven maal in een reguliere vergadering bijeen. In beginsel zijn ook altijd de voorzitters van de fracties in de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en de delegatie in het Europees Parlement bij de vergaderingen van het Partijbestuur aanwezig. Meermalen is uitvoerig van gedachten gewisseld over de standpunten en de positie van onze partij. Een belangrijke rol daarbij spelen de signalen uit het land die de leden van het Partijbestuur onder andere vanuit de afdelingen ontvangen en die tijdens de vergaderingen naar voren worden gebracht. Vanzelfsprekend vormde ook de verkiezing van het Europees Parlement een belangrijk agendapunt, evenals de eerste voorbereidingen van het Jubileumjaar in 2005.

1.2 Dagelijks Bestuur

Krachtens artikel 35 van de partijstatuten heeft het Dagelijks Bestuur vooral tot taak:

- de dagelijkse leiding van alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen het CDA;
- de voorbereiding van de besluitvorming en uitvoering van de besluiten van het Partijbestuur;
- het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen, waarbij het Dagelijks Bestuur namens het Partijbestuur optreedt;
- het bijeenroepen van het Partijcongres, hetzij schriftelijk, hetzij door oproep door middel van een partijorgaan.

Vaste onderdelen op de agenda van het Dagelijks Bestuur zijn de voorbereiding van de Partijbestuursvergaderingen en de politieke actualiteit. Daarnaast houdt het Dagelijks Bestuur zich bezig met de partijfinanciën, de ledenontwikkeling en het personeelsbeleid.

Het Dagelijks Bestuur kende in 2004 de volgende samenstelling:

Mw. J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart, partijvoorzitter

Ir. J.L.M. Mandos, 1° vice-voorzitter

Mw. drs. C.J. Dekker, 2° vice-voorzitter

Dr. H. Bleker, bestuurlijk secretaris

Mr.dr.s. J.C. de Jager, penningmeester

R.P.A. Migo

Mw. C.W.A. Jonker (t/m zomer 2004)

Mw. drs. S.C. van Haaften-Harkema (vanaf najaar 2004)

Door het vertrek van Camiel Eurlings uit de Tweede Kamer heeft Corien Jonker aan het einde van de zomer van 2004 het lidmaatschap van de Tweede Kamer geaccepteerd als gevolg waarvan zij haar functie als lid van het Dagelijks Bestuur heeft moeten neerleggen. Hierdoor is er een tussentijdse vacature ontstaan in het Dagelijks Bestuur. Tijdens de Partijcongresvergadering in het najaar van 2004 werd mw. drs. S.C. van Haaften-Harkema uit Kaatsheuvel gekozen tot vrijgekozen lid, waarna zij door het Partijbestuur werd gekozen tot lid van het Dagelijks Bestuur.

Naast de reguliere werkzaamheden is het Dagelijks Bestuur verder gegaan met het intensiveren van het debat binnen de partij en heeft daarbij vooral de inbreng van onderop willen versterken. Daarnaast heeft het stappen gezet die kunnen bijdragen aan het vitaliseren van de afdelingen. Eveneens is door het Dagelijks Bestuur veel tijd geïnvesteerd in het verbeteren van de communicatie, bijvoorbeeld door middel van het houden van de actie 'het CDA komt naar u toe', het breed verspreiden van fractieflitsen en het toevoegen van extra informatiekaternen aan het ledenblad. Tevens is er een start gemaakt met het opzetten van een permanente campagne ten behoeve waarvan reeds een permanent campagne team is gevormd.

1.2 Toetsingscommissie

Ter voorkoming van ongewenste belangenverstremming of een zodanige belasting van de betrokken persoon, is aan de Toetsingscommissie de beoordeling van cumulaties van functies als bedoeld in artikel 109 van de statuten opgedragen. Dit oordeel legt zij aan het Partijbestuur ter besluitvorming voor.

De werkzaamheden van de Toetsingscommissie in 2004 hadden voornamelijk betrekking op de beoordeling van nevenfuncties van kandidaten voor de verkiezingen van het Europees Parlement. De toetsing van nevenfuncties vond plaats in februari 2004. Er is daarbij geen van de kandidaten belangenverstremming geconstateerd.

De commissie werd daarnaast ook enkele keren geraadpleegd over de vervulling van zogenaamde dubbelmandaten. Deze cumulatie van functies wordt slechts bij zeer hoge uitzondering door het Partijbestuur toegestaan. Zoals statutair is vastgelegd is uitgesloten de cumulatie van politieke functies, partijfuncties en/of maatschappelijke functies die het aanzien van het politieke ambt of van de partij schaadt, doordat de cumulatie tot een belangenvermenging leidt die de integriteit van de politieke besluitvorming aantast of tot een zodanige belasting van de betrokken persoon leidt, dat in redelijkheid geen behoorlijke vervulling van de politieke functie en/of partijfunctie is te verwachten.

De Toetsingscommissie bestond uit: mw drs. A.C. Grol-Overling (voorzitter), drs. W. Th. Thuis, dr. P.D. van Loo, mw. A. Doelman-Pel en mw. mr. L.B.F.M. Hellwig. Het secretariaat van de commissie was in handen drs. M.J.K. van Butselaar.

1.2.2 Royementscommissie

De Royementscommissie is belast met de beslissing over het in behandeling nemen van een voordracht tot ontzetting uit het lidmaatschap, oordeelsvorming ter zake van die voordracht en kennisgeving van haar uitspraak ter flattering aan het Partijbestuur c.q. het bestuur van de Provinciale Afdeling. In 2003 is er één voordracht tot ontzetting uit het lidmaatschap ingediend bij de Royementscommissie. De voorzitter van de Royementscommissie was ir. D.H.A. van Hemmen. Overige leden waren mw. mr. P.C. Lodders-Elfferich en H. Visser. De plaatsvervangende leden waren: mr. J.G.H. Krajenbrink, mw. mr. G.M.M. Blokdijk-Hauwert en mr. M.A. Leijten. Het secretariaat was in handen van mw. mr. M. Kip.

1.2.3 Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep beslist bij wege van arbitrage op ingestelde beroepen tegen beslissingen van partijorganen en/of verbanden, waartegen krachtens de statuten van het CDA en de daaruit voortvloeiende reglementen, beroep ingesteld kan worden. Een uitspraak van de Commissie van Beroep is bindend voor alle betrokken partijen. In 2004 is er een maal beroep ingesteld bij de Commissie van Beroep, welk beroep is afgewezen.

De Commissie van Beroep stond onder leiding van mr. dr. A.J.E. Havermans. De leden waren: mr. F.J.M. Houben, mw. mr. V.N.M. Korte-van Hemel, mw. mr. J.J.M.S. Leyten-de Wijckerslooth de Weerdesteyn, mevrouw G.W. van Montfrans-Hartman en mr. W.F.C. Stevens. De griffier was mw. mr. M.A.C. Prins. Als plaatsvervangende leden traden op: mw. mr. M.J. Horstman, P.G. van Wees en F.J.M. Wilms en als plaatsvervangend griffier mr. R. van Duffelen.

1.2.4 Juridische Commissie

De Juridische Commissie onderwerpt op verzoek van het Partijbestuur voorstellen op reglementair gebied dan wel voorstellen met een juridische component aan een juridische toets alvorens deze voorstellen aan het Partijbestuur worden voorgelegd dan wel werkt op verzoek van het Partijbestuur een bepaald juridisch vraagstuk nader uit. Daarnaast kan deze commissie geraadpleegd worden indien er onduidelijkheid dan wel nadere uitleg gewenst is aangaande statutaire en/of reglementaire bepaling(en).

De Juridische Commissie is in december 2004 ingesteld en stond onder leiding van dr. H. Bleker. De leden waren: G. van den Berg, mw. mr. W.N. Kip, mr. L.J. Klaassen, H.J. Mes en D. van der Staaij. Het secretariaat van de commissie was in handen van mw. mr. M. Kip.

1.3 Financiële Commissie

De Financiële Commissie is volgens de statuten belast met het jaarlijks onderzoek van de balans en de rekening van baten en lasten van de partij, van de bijzondere organen en van de bijzondere organisaties en brengt daarvan verslag uit aan het Partijcongres. De commissie adviseert het Partijbestuur over financiële aangelegenheden. De Commissie kwam in 2004 tweemaal bijeen ter bespreking van de jaarrekening 2003 en de begroting 2005. Tijdens het voorjaarscongres werd afscheid genomen van dhr. J. Vink, die ruim acht jaar voorzitter van de commissie geweest is, en van dhr. P. de Boer. De samenstelling van de commissie was vanaf dat moment als volgt:

Mr. J.C.A.M. Gielen, voorzitter

Mr. W.C. Zwanenburg

Drs. M.B. de Haas

Mr. drs. J.C. de Jager, adviseur (partijpenningmeester)

Drs. M. Stolk, adviseur (directeur partijbureau)

1.4 Fonds Wetenschappelijk Instituut

Het Fonds Wetenschappelijk Instituut heeft als doelstelling financiële ondersteuning te verlenen aan wetenschappelijke activiteiten ten dienste van de Christen-democratie. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Het bestuur van het fonds vergaderde in 2004 tweemaal, eenmaal in het voorjaar over de jaarrekening 2003 van het fonds en van het WI en eenmaal in het najaar over de begrotingen en de jaarplannen voor 2005.

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Mr. H.M. Krans, voorzitter

Mr. P.C.M. Mullink, penningmeester

Drs. B. Beumer

Dr. G.J. Fleers

R.C. Robbertsen

Dr. A. Klink, adviseur (directeur Wetenschappelijk Instituut)

S.A. Trommel, adviseur (penningmeester Wetenschappelijk Instituut)

Mr.drs. J.C. de Jager, adviseur (partijpenningmeester)

Drs. M. Stolk, adviseur (directeur partijbureau)

1.5 Professor Steenkampfonds

Het Steenkampfonds heeft als doelstelling ondersteuning te verlenen aan scholings- en vormingsactiviteiten. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Steenkampinstituut.

Het fondsbestuur vergaderde in 2004 tweemaal; eenmaal voor de bespreking van de jaarrekening 2003 en eenmaal voor de bespreking van de begroting en de jaarplannen van 2005. Tussentijds heeft een aantal keer overleg plaatsgevonden over de gevolgen van de integratie van het SI in de nieuwe sector HRM/SI voor de relatie met het Steenkampfonds. In 2004 was de samenstelling van het fondsbestuur als volgt:

Dr. H.O.C.R. Ruding, voorzitter

Mw.mr. H.G.M. Giezeman, secretaris

Drs. F.A.A. Stapels, penningmeester

Drs. H. Horlings RA

Mw. M.M. Nelisse RC

Drs. C. Laenen, adviseur (hoofd van de sector HRM/SI)

Drs. E.W.M. van den Berg, adviseur (penningmeester Steenkamp Instituut)

Mr.drs. J.C. de Jager, adviseur (partijpenningmeester)

Drs. M. Stolk, adviseur (directeur partijbureau)

2 Werkgroepen en Activiteiten

2.1 Partijcongressen

Het **voorjaarspartijcongres** van het CDA vond plaats op 14 februari 2004 in het Beatrix Theater in Utrecht.

Vanwege het vroege moment waarop het Partijcongres plaatsvindt, zijn de jaarverslagen en jaarrekeningen nog niet beschikbaar. Daarom stemt het Partijcongres in met het procedurevoorstel om het Partijbestuur te machtigen een en ander goed te keuren onder voorbehoud van definitieve goedkeuring door het Partijcongres. Daarnaast worden door het Partijcongres verschillende leden (her)benoemd in de Toetsingscommissie, Royementscommissie, Commissie van Beroep en Financiële Commissie.

Dit Partijcongres staat verder vooral in het teken van de komende verkiezingen van het Europees Parlement. Zo staan verschillende deelsessies in het teken van Europa. Van de Europese grondwet tot een Europaquiz.

In het politieke deel van het Partijcongres wordt een resolutie aangenomen, ingediend door de Basisgroep, inzake het inkomensbeleid; van Zuid-Holland m.b.t. de procedure van het EVP-program en van het Theologenberaad. Verder wordt door het Partijcongres de kandidatenlijst voor de verkiezing van het Europees Parlement bekrachtigd en Camiel Eurlings verkozen tot lijsttrekker. De lijsttrekker spreekt het Partijcongres toe en presenteert daarbij de andere kandidaten. Het Partijcongres wordt afgesloten met een speech van minister-president Jan Peter Balkenende.

Het **Najaarspartijcongres** vindt plaats op 13 november 2004, eveneens in het Beatrix Theater te Utrecht.

In het huishoudelijk deel van het Partijcongres worden de jaarverslagen en jaarrekeningen 2003 en de begrotingen voor 2005 goedgekeurd dan wel vastgesteld. Tevens wordt een nieuwe contributieregeling vastgesteld en wordt besloten om het Steenkampinstituut te integreren in de sector HRM/SI van het CDA-secretariaat.

Afscheid wordt genomen van de Partijbestuursleden: Annet Doesburg (CDAV), Hans Huibers (N Holland), Maarten Jansen (CDJA), Corien Jonker (DB), Harry Kerssies (Overijssel), Henk Mes (Z Holland), Hidde Visser (Friesland) en Pim Walenkamp (CDJA). Aansluitend gaat het Partijcongres uiteen in een achttal deelsessies.

Bij de plenaire heropening van het Partijcongres verzorgt Coskun Coruz het meditatief moment, waarna de nieuwe voorzitter van het CDJA, Ronald van Bruchem, zich presenteert. In het plenaire Partijcongres komen twee resoluties aan de orde. Eén van de basisgroep over het inkomensbeleid en een van het CDJA over "solidariteit tussen generaties". Beide resoluties worden na discussie aangenomen. Door het Partijcongres wordt Brigitte van Haaften na een schriftelijke stemming verkozen als vrijgekozen lid van het Partijbestuur en beoogd DB-lid. Na een korte toespraak door de Vlaamse minister-president Yves Letherme staat Marja van Bijsterveldt stil bij het verloop van de discussie van de fonteinavonden over het thema duurzaamheid en het vervolg van deze brede partijdiscussie. Afsluitend spreekt minister-president Jan Peter Balkenende het Congres toe.

2.2 Landelijk Ouderen Platform

Algemeen

Het CDA Landelijk Ouderen Platform (LOP) is in 2004 viermaal bijeen geweest. Het LOP heeft in de periode 2004 diverse vergaderingen belegd waarbij de provinciale ouderenplatforms met elkaar konden overleggen en in discussie konden gaan met de diverse politici. Voor 2004 heeft het LOP een duidelijke doelstelling opgesteld waarbij de externe profilering een belangrijk uitgangspunt is. Het betrekken van ouderen bij alle discussies die in het CDA plaatsvinden is een van de primaire doelstellingen.

Een stuurgroep bestaande uit vijf personen bereidde de LOP-vergaderingen voor en heeft in het jaar 2004 verschillende malen vergaderd. De verslagen van deze vergaderingen werden aan de Provinciale LOP-vertegenwoordigers gezonden. Het LOP nam deel aan het regulier overleg met leden van de Tweede Kamerfractie en de verschillende ouderenbonden.

Verder heeft de vergadering besloten dat bij verhindering van één van de twee leden uit een provincie een vaste plaatsvervanger de plaats kan innemen, hiervoor was een wijziging in het protocol van het LOP nodig. Voorts werd besloten de vergaderingen te beginnen met een moment van bezinning.

Kamerleden

Zo is er een werkgroep WMO ingesteld, het zogenaamde 'Mosterd'-overleg waar de actuele stand van zaken betreffende de WMO en pensioenen werd besproken. Vragen als het mogelijk aankunnen van meer verantwoordelijkheden bij de gemeenten ook in financiële zin, de inkomensplaatjes, de demografische factor en de relatie met de kostenmaximalisatie werden met Tweede Kamerlid de heer Mosterd besproken. "Het LOP vindt dat het platform van mensen dat praat over de WMO breder moet zijn. Het nut van ouderen- en seniorenraden als plaatselijk initiatief is groot, ze zijn een belangrijke gesprekspartner en beschikken over veel kennis", benadrukte de vergadering. Daarnaast bleek dat er omtrent 'de verzilveringregeling' veel onduidelijkheid was, hier heeft Tweede Kamerlid de heer Buijs meer duidelijkheid in geschapen.

Daarnaast heeft hij informatie verstrekt over 'het nieuwe zorgverzekeringsstelsel en de 'zorgtoeslag' aangezien de leden van het LOP vinden dat er vanuit Den Haag goede en duidelijke informatie over deze zaken verstrekt dient te worden.

Tweede Kamerlid mevrouw van Oerle heeft een toelichting gegeven op de Themacommissie Integraal Ouderenbeleid die op initiatief van het CDA is ingesteld en waarvan zij de voorzitter is. Het doel van deze commissie is om te komen tot voorstellen voor een integraal ouderenbeleid, waarbij rekening gehouden wordt met de vele facetten die ouderenbeleid raken. Het LOP heeft op het gebied van intergraal ouderenbeleid input gegeven aan de Tweede Kamerfractie. Maandag 22 november werd door middel van een presentatie in Nieuwspoor door mevrouw van Oerle een rapport van het WI en de Fractie uitgereikt. Het rapport heet 'Pas 65'.

Eerste Kamerlid mevrouw van Leeuwen was bereid om de actuele politieke informatie en dan in het bijzonder op het gebied van zorg te komen toelichten bij het LOP en riep de aanwezige ouderen goed op te letten op de reikwijdte van de solidariteit. Voornamelijk de zaken die voor senioren van belang zijn (zorg, pensioen, wonen, etc.), zijn specifiek door de sprekers in het LOP naar voren gebracht.

Europese verkiezingen juni 2004

De thema's die de vergadering belangrijk vond om in de Europese campagne naar voren te laten komen, waren: antidiscriminatie op de arbeidsmarkt, zorg/kennis en leren in de EU en een waardevast pensioenstelsel. Deze thema's kwamen naar voren op de Europadag d.d. 28 april 2004 te Rhenen. Deze dag is goed verlopen. Het LOP heeft duidelijk laten zien dat het CDA open staat voor signalen uit de samenleving. De resultaten van de dag zijn verwerkt in een aantal korte boodschappen die meegegeven zijn aan de EP-campagne. Het LOP besteedde veel aandacht aan het thema 'Ouderen en Europa'; de voorzitter van het Age-platform Nederland heeft daar achtergrondinformatie over verstrekt. Het platform is bedoeld voor informatie-uitwisseling, meningsvorming en onderlinge afstemming over Europese beleidsthema's als pensioenen, sociale uitsluiting, leeftijdsdiscriminatie, gezondheidszorg, ouderenzorg en het nationale ouderenbeleid.

De 50+ Beurs

Het LOP is wederom actief betrokken geweest bij de voorbereiding van de 50+-beurs. Deze groots opgezette ouderenbeurs is zowel inhoudelijk als organisatorisch een grote klus. Daarbij heeft het LOP onder andere gezorgd voor een goede bemensing van de CDA-stand. Het LOP nam deel aan de voorbereiding en uitvoering van het "Politiek Plein", waaronder debatten, presentatie en "in gesprek met". De beurs vond plaats van 22 tot en met 26 september 2004 en het thema was 'vergrijzing'.

CDA Jubileum 2005

Besloten werd dat in het jubileumjaar 2005 van het CDA een speciale jubileumconferentie wordt georganiseerd door het LOP in samenwerking met andere partners, namelijk het CDVA, het ICB en het CDJA. Met als uitgangspunten: intergenerationeel, intercultureel, Europees, externe uitstraling rekening houdend met 300 personen, subtiel en beschaafde CDA bijeenkomst, geen campagnebijeenkomst.

De LOP stuurgroep is als volgt samengesteld: Mw. A.A. Willemse van der Ploeg (voorzitter), Mw. M.C. Greweldinger-Beudeker (vice-voorzitter), Mw. L.T. Holtkamp-van Es (secretaris), dhr. J.N. Zuurbier (penningmeester), dhr. J. de Jong en een vertegenwoordiger van het Partijbureau. Per november 2004 is dat mw. drs. C.H.J. Heemels.

2.3 Intercultureel Beraad

Het Intercultureel Beraad (ICB) is een door het Partijbestuur ingestelde werkgroep die de partij gevraagd en ongevraagd adviseert over alle zaken op het terrein van het integratiebeleid en haar werkzaamheden verricht onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur. Doel van het ICB is het geven van handreikingen aan het CDA om die pluriforme samenleving te bevorderen, in het bijzonder de integratie van culturele minderheden binnen het CDA en in de samenleving.

De stuurgroep heeft ervoor gekozen om prioriteit te geven aan de concrete vertaalslag van de inhoudelijke benadering van het "integratievraagstuk" zoals onder meer verwoord in het verkiezingsprogramma in concrete thema's en het actief benaderen van "allochtone" groepen. In dit kalenderjaar zijn onder meer bezoeken gebracht aan de Kaapverdianen in Rotterdam en de Chinese gemeenschap in Amsterdam.

Het ICB heeft een signaleringsfunctie richting Partijbestuur en fracties. Het ICB is vooral ook op lokaal en regionaal niveau actief. Veel aandacht is uitgegaan naar de ondersteuning danwel heroprichting van lokale en regionale ICB's. Zo is in Noord-Brabant het ICB opnieuw opgestart. De voorzitter van het ICB maakt sinds eind 2003 als adviseur deel uit van het Partijbestuur.

De eerste helft van het jaar staat grotendeels in het teken van de Europese verkiezingen waarbij de belangstelling en ondersteuning uiteraard vooral uitging naar de migrantenkandidaten. In april is met vele vertegenwoordigers van allochtone media een bezoek gebracht aan het Europees Parlement in Brussel.

Een vast onderdeel van de stuurgroepvergaderingen is de politieke actualiteit. Vanuit de Tweede Kamerfractie was woordvoerder mw Mirjam Sterk, intensief betrokken bij de werkzaamheden van het ICB. Onderwerpen die hierbij o.m. aan de orde zijn geweest: het rapport van de 'Commissie Blok' en de Nieuwe Wet Inburgering.

Daarnaast was het ICB nauw betrokken bij de werkzaamheden van de Commissie van der Tak en is het concept-rapport voor de presentatie uitvoerig besproken in de stuurgroep.

Na de presentatie van het rapport "*Nederland Integratieland*" heeft de stuurgroep, in overleg met het Dagelijks Bestuur, de follow-up ter hand genomen en zijn discussiebijeenkomsten georganiseerd in Rotterdam, Utrecht en Brabant. Ook is een resolutie ingediend op het Partijcongres van november waarin uitgesproken wordt de aanbevelingen uit dit rapport te onderschrijven. Deze resolutie is met een ruime meerderheid aanvaard.

Wegens haar overstap naar de Tweede Kamer hebben wij medio dit jaar afscheid moeten nemen van mw Corien Jonker, onze portefeuillehouder vanuit het DB.

De stuurgroep is momenteel als volgt samengesteld: Lionel Martijn (voorzitter), Nico van Jaarsveld (vice-voorzitter), Osman Elmaci, Stanley Goeloe, Jan Bart Mandos (adv. DB) John Letsoin, Ton Lutter, Saïd Mokadim, Rajen Ramnath, Mirjam Sterk (adv. TK), Amalia Bendriss (CDJA), Paul The, Sjaak van der Pal, Stephan Vermeulen en Henk Woldring (adv. EK). De stuurgroep wordt ondersteund door Peter Spierings.

2.4 Commissie Integratiebeleid

Door het Partijbestuur is voorjaar 2003 een commissie, onder leiding van de Rotterdamse wethouder sociale integratie Sjaak Van der Tak, in het leven geroepen om een brede discussie over het integratiethema vorm te geven. Mede naar aanleiding van de presentatie van het rapport van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA "*Investeren in integratie, reflecties rondom diversiteit en gemeenschappelijkheid*"

De commissie heeft zich daarbij enerzijds gericht op het partijkader en anderzijds op organisaties en deskundigen die nauw betrokken zijn bij dit onderwerp. Bovendien is de commissie de dialoog aangegaan met veel mensen

Ten behoeve van de interne partijdiscussie is een discussienotitie c.q. samenvatting van het WI-rapport opgesteld dat als bijlage naar alle leden is verzonden. De daarin opgenomen stellingen waren bedoeld als handreiking voor de discussie.

Begin september 2003 zijn alle afdelingen hier nogmaals op geattendeerd door middel van een brief met daarbij gevoegd een aantal suggesties voor discussievormen (i.s.m. Steenkampinstituut) en een overzicht van diverse (migranten)organisaties die bij de discussie betrokken kunnen worden. In diverse afdelingen zijn thema-avonden over dit onderwerp georganiseerd. Daarnaast heet de commissie het initiatief genomen om een aantal gemeenten te benaderen met het verzoek om, gezamenlijk met de commissie, een thema-bijeenkomst te beleggen.

De commissie heeft tevens vele gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van organisaties en andere deskundigen over de inhoud van het WI-rapport. Vaak waren deze gesprekken constructief en opbouwend, een enkele keer ook buitengewoon kritisch. Dat scherpt de geest en het inzicht.

Het uiteindelijke rapport van de Commissie "Nederland Integratieland; Echte integratie begint bij actief burgerschap" is gepresenteerd op 8 maart 2004 in Dudok met een inleiding door partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt, een toelichting op het rapport door Sjaak van der Tak en een inleiding door minister Maria van der Hoeven over de bijzondere rol van onderwys bij integratie. Het rapport en de inleidingen zijn in de vorm van een brochure gepubliceerd.

De commissie Integratiebeleid was als volgt samengesteld: Sjaak van der Tak, voorzitter Commissie; Osman Elmaci; Saliha Sahin; Arnoud Strijbis; Ayhan Tonca; Jos Wiene; Ans Willems-van der Ploeg; Kathleen Ferrier (adviseur); Corien Jonker (adviseur); Mirjam Sterk (adviseur); Peter Spierings, secretaris Commissie

2.5 Stuurgroep Grote Steden

In maart 2004 is de stuurgroep Grote Steden van start gegaan.

De stuurgroep is door het partijbestuur van het CDA ingesteld.

De opdracht van de stuurgroep is tweeledig.

Ten eerste moet zij de grote steden problematiek inzichtelijk op de agenda van het CDA plaatsen. Ten tweede moet zij kijken wat het CDA kan betekenen voor de grote steden.

Als wens voor 2004 gaf het partijbestuur te kennen dat zij een reactie wilde op het derde convenant Grote Stedenbeleid dat in het najaar van 2004 in de kamer besproken zou worden. Het grote stedenbeleid is eind jaren '90 door minister van Boxtel (D66) ingesteld. Het beleid moet de problematiek in de grote steden doeltreffend aanpakken. Er zijn overeenkomsten (convenanten) gesloten met de grote steden in Nederland. De overheid heeft in de derde convenantperiode (2005 – 2009) verschillende brede doeluitkeringen gedefinieerd. Deze hebben betrekking op de economie van de steden, het sociale beleid en de fysieke infrastructuur en bebouwing. Deze doeluitkeringen zijn breed gelaten, waardoor gemeenten zelf concrete invullingen kunnen geven, al naar gelang hun plaatselijke situatie dat vraagt.

De CDA stuurgroep Grote Steden heeft in september 2004 haar advies "Steden in balans" uitgebracht naar aanleiding van de derde convenantperiode. Het advies is primair bedoeld

voor de CDA leden van de Eerste – en Tweedekamer, betrokken bewindslieden, CDA bestuurders en fractieleden in de G 30 steden die betrokken zijn bij de derde convenantperiode.

‘Steden in Balans’ richt zich vooral op het sociale beleid. Maxime Verhagen heeft de notitie in ontvangst genomen.

Expertmeetings 2005

Ook zijn in 2004 de voorbereidingen gestart van een viertal expertmeetings in 2005.

Hieronder volgt daar kort wat informatie over.

- Aanwezig zijn: beleidsmakers, beslissers, persoonlijk assistenten en uitvoeringsprofessionals.
- Hoe: De expertmeetings bestaan uit twee delen: een werkbezoek en een inhoudelijk programma.
De werkbezoeken worden op locaties gebracht die in verband staan met het thema.
Het inhoudelijke programma is bedoeld voor praktische kennisuitwisseling en netwerkvorming tussen beleidsmakers, beslissers en uitvoeringsprofessionals.
- Waarom: Het CDA wil een partij zijn die tussen de inwoners van de Grote Steden staat. De netwerk stuurgroep (afkorting GSnet) realiseert zich dat burgers, organisaties en uitvoerders nodig zijn om beleid levend te houden en de stad op te bouwen.
Daarom wil GSnet meetings organiseren waar beleidsmakers en beslissers in contact komen met de burgers, organisaties en uitvoeringsprofessionals die dagelijks nauw bij de stedelijke samenleving betrokken zijn. Op deze manier wil zij bewerken dat het CDA beleid maakt dat midden in de samenleving staat.
- Doel: Informatie, uitwisseling van kennis, netwerken bouwen.
De uitkomst van de expertmeetings zal worden gebruikt als input voor de WI-commissie GS, die in 2005 van start is gegaan.
- Initiatief: GSnet
De werkbezoeken worden georganiseerd door de stuurgroep en de GS binnencirkel (G30 wethouders, fracties, besturen).

2.6 Activiteiten in kader van duurzame ontwikkeling (Fonteinavonden)

In de tweede helft van 2004 discussieerde het CDA partijbreed over duurzame ontwikkeling. Tijdens de acht Fonteinavonden die najaar 2003 plaatsvonden zette het CDA het onderwerp milieu, rentmeesterschap en energie op de eerste plaats op de politieke agenda van het CDA.

Uit de Fonteinavonden bleek eveneens dat de leden meenden dat dit onderwerp verbreed moest worden tot duurzame ontwikkeling.

In 2004 ging een breed samengestelde partijcommissie onder leiding van partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt aan de slag. Er werd een discussienotitie voorbereid met de titel Investeren in duurzame ontwikkeling. In deze notitie werden op vier deelterreinen dilemma's geschetst: 1. milieu en energie, 2. mobiliteit, 3. ruimtelijke inrichting, landbouw, water en natuur, 4. ontwikkelingssamenwerking.

De partijdiscussie startte op 6 september met een grote manifestatie in Utrecht. De CDA-bewindslieden staatssecretaris van Geel (Milieu), minister Peijs (Verkeer en Waterstaat) en minister Veerman (Landbouw en Natuur), tal van vertegenwoordigers van maatschappelijke

organisaties, ondernemers, wetenschappers leverden een bijdrage aan deze manifestatie. Partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt opende de dag, staatssecretaris Van Geel sloot de dag af.

Daarna volgden er verspreid over het land zes Fonteinavonden over de discussienotitie: in Enschede, Wageningen, Eindhoven, Haren, IJmuiden en Borssele. Daarbij werd bewust gekozen voor locaties die verband hielden met het onderwerp. Zo werd in Wageningen gediscussieerd op de Landbouwhogeschool, in Borssele in het vergadercentrum van de kerncentrale, en in Wageningen op de Landbouwhogeschool. De uitkomsten van deze ledenavonden vormen bouwstenen voor het beleidsmanifest over duurzame ontwikkeling dat het Congres in mei 2005 vaststelt.

2.7 Separate activiteiten

2.7.1 Conferentie “De staat en de straat”

Onder de titel “De staat of de straat?” vond op 26 mei 2004 een symposium plaats over de verhouding tussen staat en straat, de versterking van de democratie, en de vraag of bepaalde vernieuwingen daadwerkelijk de kern van staatkundige problemen raken. Er waren twee hoofdlindeleiders van naam: minister-president Balkenende en de vice-president van de Raad van State Tjeenk Willink. Partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt opende de bijeenkomst.

Na de pauze was er onder leiding van professor Zijdeveld een forum met de voorzitters van vier partijen: Van Bijsterveldt (CDA), Koole (PvdA), Van Zaanen (VVD) en Meijer (Groen Links).

Aan de basis van het symposium lag onder meer het themanummer De staat en de straat, van Christen-democratische Verkenningen.

Er waren circa 100 deelnemers. Van de conferentie werd een verslagbundel gemaakt.

2.7.2. Conferentie “Religie: bindend of splijtend?”

Op 10 september organiseerde het CDA in Utrecht een conferentie over het onderwerp: religie: bindend of splijtend?.

Centraal stond de vraag welke rol religies in het publieke debat spelen en welke uitingen daarvan in het publieke domein geoorloofd zijn. Kiezen wij voor een franse benadering waarbij gestreefd wordt religie en wereldbeschouwing naar het privé-domein te verbannen? Of zijn religies en wereldbeschouwing pijlers in en voor onze samenleving.

Partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt zag in haar openingstoespraak een duidelijke rol voor religie in het publieke domein.

Diverse religies waren op deze conferentie vertegenwoordigd zoals door rabbijn Soetendorp, Sadik Harchaoui (directeur Forum), pandit Ramdhani en Ineke Bakker (secretaris Raad van kerken). Ook de Tweede Kamerleden Coskun Coruz en Kathleen Ferrier namen deel aan de conferentie. Eerste Kamerlid en ideoloog Jos van Gennip sloot de conferentie af.

Aan de conferentie werd deelgenomen door circa 100 mensen.

2.7.3 Rondje CDA

Najaar 2004 startte een nieuw initiatief van het landelijk CDA en het CDA-Den Haag: het Rondje CDA.

Rondje CDA is een politiek café dat elke laatste donderdag van de maand plaatsvindt in café-brasserie Dudok te Den Haag. Een prominent spreker van CDA-huize houdt een toespraak over een actueel onderwerp waarna er debat volgt met de zaal.

Minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verrichte eind september de aftrap. Meer dan honderd mensen waren aanwezig. Eind oktober en eind november was het de beurt aan respectievelijk fractievoorzitter Maxime Verhagen en partijvoorzitter Van Bijsterveldt.

Ook nu was de opkomst hoog.

2.7.4. Landelijke actiedag Waarden en Normen

Op 30 oktober 2004 vond in het Calvijn College te Rotterdam de eerste landelijke actiedag Waarden en Normen plaats. Tijdens deze dag werden concrete lokale projecten en initiatieven gepresenteerd waarin waarden en normen een centrale rol spelen. Het ging daarbij om projecten en acties op terreinen als stadsetiquette, leefbaarheid, welzijn, onderwijs, jeugdbeleid en veiligheid. De projecten werden in workshops gepresenteerd. De dag voorzag in een grote behoefte. Er wordt in de politiek vaak over waarden en normen gesproken; maar de concrete vertaling ontbreekt met enige regelmaat. Christen-democraten uit alle delen van het land presenteerden in workshops hun projecten waarna uitwisseling van kennis en ervaring plaatsvond. Minister Donner opende de dag met een toespraak over het CDA en waarden en normen. Publicist/socioloog Van den Brink ging in een inleiding in op het belang van het waarden- en normendebat, bezien vanuit de optiek van burgers en samenleving. Aan het slot van het programma sprak de Rotterdamse CDA-wethouder Geluk over waarden en normen in de stad Rotterdam. Partijvoorzitter Van Bijsterveldt sloot de dag af. Er waren bijna 100 deelnemers aan deze dag.

3 Project Gekozen burgemeester

In 2004 is na goedkeuring door het Partijbestuur gestart van met de partijorganisatorische voorbereiding van de invoering van de rechtstreeks gekozen burgemeester. Hierbij is gekozen voor een vorm van projectmatig werken waarbij samenwerking is gezocht met de sector HRM/PO en de Bestuurdersvereniging. Onder de verantwoordelijkheid van een portefeuillehouder uit het DB, in de persoon van vice-voorzitter Mandos, is gewerkt aan het opstellen van een projectplan met een aantal (deel)producten. Als projectleider is aangewezen Arie van der Veen, medewerker van de sector Politiek/Bestuur. Samen met een expertgroep bestaande uit gemeentebestuurders en afdelingsvoorzitters is een concept-handreiking voor de gemeentelijke afdelingen ontwikkeld. Tevens is samengewerkt met de Provinciale Afdeling Brabant van het CDA en de Bestuurdersvereniging om de gerede producten te toetsen.

Regelmatig is over de voortgang van het project gerapporteerd aan het DB en PB. In maart 2005 is vooralsnog een einde gekomen aan de invoering van de rechtstreeks gekozen burgemeester. Het project is daarmee ook geëindigd. De gehanteerde projectaanpak en de ontwikkelde producten zullen na evaluatie worden gedocumenteerd en gearchiveerd.

Samenwerking met de afdelingen

De subsidiegelden die de partij ontvangt van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn bedoeld om activiteiten mogelijk te maken, mits deze vallen binnen de activiteitscategorieën die wettelijk zijn vastgelegd. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan politieke vormings- en scholingsactiviteiten en informatievoorziening aan de leden.

Om deze activiteiten ook decentraal te stimuleren heeft de partij een regeling ingesteld waardoor provinciale en lokale afdelingen voorstellen kunnen indienen voor activiteiten die aan deze voorwaarden voldoen. In 2004 is gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Het betrof een breed scala aan projecten, variërend van een trainingen voor afdelingsbesturen tot een introductiecursus voor nieuwe leden en een lokaal project ter versterking van de communicatie met de leden. Verder is op basis van deze regeling een project met het Wetenschappelijk Instituut mogelijk gemaakt.

Hoewel het gemiddeld gesproken om redelijk kleinschalige projecten gaat blijkt de regeling een uitstekend instrument te zijn om activiteiten op lokaal en provinciaal niveau mogelijk te maken.

4. Activiteiten buitenland

Een Europajaar

Het jaar 2004 stond voor een belangrijk deel in het teken van de Europese verkiezingen (10 juni 2004) en het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie (tweede helft 2004). In de aanloop naar de verkiezingen werden ledenbijeenkomsten georganiseerd, informatie over de Europese Unie naar leden en andere belangstellenden gezonden en regelmatig overleg gevoerd met de zusterpartijen in Europa (zie onder de EVP).

In het voorjaar werd de vierde Schmelzerlezing uitgesproken door dr. Angela Merkel, fractievoorzitter van de CDU/CSU in Duitsland. Zij ging in op de uitdagingen van Europa en de noodzaak tot verdere Europese integratie. Camiel Eurlings, op dat moment lijsttrekker van het CDA voor de Europese verkiezingen, trad op als haar co-referent. Hij gaf zijn visie op de Europese eenwording en pleitte ondermeer voor betere informatie naar de burgers over dat proces.

Na de verkiezingen werd met een symposium afscheid genomen van enkele Europarlementariërs: Wim van Velzen, Arie Oostlander, Bartho Pronk, Peter Pex en Cees Bremmer. Onder grote belangstelling gingen René van der Linden (Raad van Europa), Hans-Gert Pöttering (voorzitter van de EVP/ED fractie in het Europees Parlement) en de heer Jean-Luc Dehaene (delegatieleider van het CD&V in het Europees Parlement) met elkaar in debat over actuele Europese zaken. De oud-Europarlementariërs lieten zich in dit debat niet onbetuigd.

In discussie met de leden

De Commissie Buitenland publiceerde in het voorjaar van 2004 een discussienota over de NAVO. Op 13 april volgde een ledendebat met de minister van Buitenlandse Zaken, Ben Bot, Camiel Eurlings (woordvoerder buitenland Tweede kamer fractie) en Piet Bukman (voorzitter Commissie Buitenland). Het debat werd druk bezocht en leidde tot een interessante discussie over de nieuwe rol en taken van de NAVO.

In het najaar van 2004, in de periode van het Nederlandse voorzitterschap van de EU, volgde de discussienota over de relatie tussen Turkije en de EU. Ook deze nota werd bediscussieerd tijdens een ledendebat, waar de verschillende meningen over dit actuele onderwerp ruim baan konden krijgen.

De EVP

De contacten met de zusterpartijen in het buitenland werden in 2004 verder geïntensiveerd. Dit gebeurde zowel in het verband van de EVP (Europese Volkspartij) als bilateraal. Ook binnen de EVP waren de verkiezingen onderwerp van gezamenlijk gesprek en actie. Eind 2003 kwam het EVP verkiezingsprogramma gereed, dat in de aanloop naar de verkiezingen werd gebruikt door alle zusterpartijen. Per lidstaat werd dit programma aangevuld met voor de betrokken landen belangrijke onderwerpen. Ook tijdens het Nederlands voorzitterschap was er veelvuldig contact met vertegenwoordigers van deze partijen en gaf het CDA hen informatie over het verloop van het voorzitterschap. Het CDA bezocht alle bijeenkomsten van het Politiek Bureau in Brussel. Dit bureau, waarin vertegenwoordigers van alle lidpartijen en waarnemende partijen zitting hebben, is een van de besluitvormende organen binnen de EVP. CDA vertegenwoordigers nemen tevens actief deel aan de EVP werkgroepen die advies uitbrengen aan het Politiek Bureau over een veelheid aan onderwerpen.

Tenslotte werd in het najaar door een EVP-delegatie, waaronder het CDA, een bezoek gebracht aan Istanbul voor besprekingen met de Turkse AK-partij. Deze partij zal in 2005 naar verwachting als waarnemer worden toegelaten tot de EVP.

Bilaterale contacten

Bilaterale contacten tussen het CDA in de zusterpartijen in Europa konden opnieuw worden uitgebreid. De meest veelvuldige contacten vinden echter plaats met Duitsland (CDU), België, Luxemburg en Frankrijk. Samen met de CDU werd een begin gemaakt met regelmatige ronde tafel conferenties over onderwerpen die zowel in Duitsland als Nederland actueel zijn. De wetenschappelijke instituten van beide partijen zijn daar nauw bij betrokken. Zo werden thema's als vergrijzing in Europa, de herziening van de gezondheidszorg en de toekomst van het onderwijs besproken. De goede relaties met de Konrad Adenauer Stiftung in Brussel konden worden voortgezet. In het voorjaar van 2004 kwamen delegaties van CDA en CDU een weekeinde bijeen om de gezamenlijke (zorg)punten te delen en informatie uit te wisselen. Het is de bedoeling dat deze gesprekken ook in 2005 een vervolg krijgen.

De dwarsverbanden

Door het CDA werden ook zusterpartijen buiten Europa ontvangen. In sommige gevallen betrof het delegaties die reeds in Nederland waren in het kader van het IMD (Institute for Multiparty Democracy) programma. Zij bezochten en marge daarvan het CDA en spraken met de verschillende partijorganisaties en fracties. In andere gevallen werden de bezoeken ondernomen in CDI verband (de internationale koepelorganisatie van christen-democratische partijen). Doel van deze bezoeken is het uitwisselen van informatie over actuele politieke kwesties, maar evenzeer over de opbouw van de partij, de organisatie van ledendebatten en de mogelijkheden tot draagvlakverbreding in de eigen samenlevingen. Omdat de partij zoveel als mogelijk dwarsverbanden probeert te leggen met haar andere internationale activiteiten, werd ook gebruik gemaakt van het netwerk van de EFS (Eduardo Frei Stichting) in Midden-en Oost-Europa. Bezoeken over en weer werden dan ook aangegrepen om informatie uit te wisselen en elkaar wederzijds inhoudelijk te ondersteunen.

In de loop van 2004 werden, in samenwerking met de NCDO, de voorbereidingen van een tweedaagse conferentie over Afrika ter hand genomen. Deze conferentie, met als thema de relatie tussen cultuur, religie en ontwikkeling, zal in het voorjaar van 2005 plaatsvinden. Een groot aantal Afrikaanse gastsprekers zal in overleg gaan met Nederlandse deskundigen. Voor de bijeenkomst wordt een brede groep belangstellenden uitgenodigd en de aanbevelingen zullen worden aangeboden aan de minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

Sector Communicatie

Uitzendingen radio en televisie

1.1. Radio

In het kader van Zendtijd voor Politieke Partijen verzorgde het CDA 18 reguliere radio-uitzendingen van elk 10 minuten voor de zender 747 AM. In het kader van de Europese verkiezingen heeft het CDA 10 uitzendingen van elk één minuut geproduceerd voor de zenders Radio 1, Radio 2, Radio 3FM en Radio 4. Dus totaal: 28 uitzendingen voor de publieke zenders. De uitzendingen stonden vooral in het teken van de Europese campagne. Daarnaast is er een thema-uitzending 4 en 5 mei met Camiel Eurlings gemaakt en uiteraard ook over actuele politieke thema's zoals bijvoorbeeld: de veranderingen in de sociale zekerheid; de WAO; het Voorjaars- en Najaarsakkoord met de sociale partners; duurzame ontwikkeling;

Het rapport *Schoon en Bereikbaar*, Prinsjesdag en de Algemene Beschouwingen; een interview n.a.v. het overlijden van Prins Bernhard.

Naast de uitzendingen voor de publieke omroep zijn er ook voor de regionale en lokale zenders radiospotjes van elk 20 seconden gemaakt met ondermeer Onno Ruding, Joop Wijn, Camiel Eurlings, Berdien Stenberg e.a.

Steeds blijkt er een vrij vaste groep luisteraars de uitzendingen te volgen, naar schatting 45.000.

1.2 Televisie

Er zijn in 2004 35 reguliere televisie-uitzendingen van elk drie minuten verzorgd voor de zenders Nederland 1, 2 en 3. In het kader van de Europese verkiezingen zijn vanaf 23 mei t/m 6 juni nog eens zes uitzendingen met Camiel Eurlings over Europa uitgezonden op de zenders Nederland 1, 2 en 3. In totaal hebben in deze korte periode 1.812.000 kijkers de uitzendingen van Camiel gevolgd. Voor de Europese verkiezingen van 10 juni 2004 zijn twee verschillende uitzendingen geproduceerd. Daarnaast een drietal uitzendingen over het milieu, ledenwerving, en Europa.

Kijkcijfers van de Dienst Kijk- en Luisteronderzoek laten zien dat per uitzending circa 400.000 a 450.000 kijkers de uitzendingen van politieke partijen volgen. Het CDA haalde zelfs een keer 575.000 kijkers.

1.3 Videoproducties voor CDA-Congressen en Manifestaties

Voor het CDA-Congres van 14 februari 2004 is een commercial gemaakt over de Europa-prijs. Een drietal projecten werd in de commercial getoond: de Mini-koks, de Bijenhouders van Zeeland/Vlaanderen en het Maurick College in Vught. Van de drie projecten is een wervende presentatie gemaakt zodat de Congressgangers na vertoning van de commercial direct een keuze konden maken en de Europa-prijs kon worden uitgereikt. Het winnende project waren de Mini-koks.

Voor dit Congres werd ook een commercial over Camiel Eurlings gemaakt. Dat wil zeggen: in het Europees Parlement in Brussel werd aan een aantal buitenlandse premiers de vraag voorgelegd wat zij van Camiel Eurlings vonden en wat hij voor Europa zou kunnen betekenen. De commercial is ook vertoond op alle manifestaties in het kader van de Europese verkiezingen van 10 juni 2004.

Voor het Duurzaamheidsfestival van 4 september is een commercial over Duurzame Ontwikkeling en het milieu gemaakt. De commercial is ook vertoond op alle manifestaties in het kader van de Fonteinavonden in het gehele land.

Videoboodschappen van bewindslieden

Omdat de ministers Agnes van Ardenne, Ben Bot en minister-president Jan Peter Balkenende wegens verplichtingen in het buitenland niet bij bepaalde bijeenkomsten aanwezig konden zijn is van elk een Videoboodschap gemaakt. Het ging hier om het Duurzaamheidsfestival op 4 september (Agnes van Ardenne); het Turkije-debat op 6 oktober (Ben Bot) en voor het Waarden- en Normenfestival op 30 oktober (Jan Peter Balkenende). De videoboodschappen hadden elk een lengte van circa zes minuten.

2. Publieksvoorlichting

De kernactiviteiten van het cluster publieksvoorlichting bestaan uit het mondeling en schriftelijk (per brief en vooral per e-mail) beantwoorden van vragen en reacties. In 2004 hebben wij ruim 7.000 e-mailtjes ontvangen over uiteenlopende onderwerpen. Zo zijn er scholieren die ons vragen om een standpunt voor hun werkstuk of praktische opdracht. Of mensen die hun reactie geven op een voorstel van het kabinet of een standpunt van de fractie. Elke maand verzorgt het cluster een rapportage ten behoeve van het Partijbestuur en houdt het zo een spiegel voor met reacties vanuit de achterban en samenleving.

Het cluster is bij de uitvoering van zijn taken sterk afhankelijk van een goede en tijdige informatievoorziening vanuit de Tweede-Kamerfractie. De politieke besluiten worden daar genomen en moeten van daaruit toegelicht worden. Hiertoe is er regelmatig overleg met de afdeling Publieksvoorlichting van de fractie. Het cluster heeft wel een voortrekkersrol op het gebied van de voorlichting over de partij zelf. Denk daarbij aan de uitgangspunten van de partij, de structuur en opbouw van de partij, etc.

Aard van de vragen

De vragen die door het cluster zijn beantwoord betroffen vragen over de partij zelf. Van aanvragen van de Almanak 2004 en informatiepakketten voor scholieren tot adresaanvragen en vragen over de geschiedenis van de partij.

Tijdens de campagne voor de Europese Verkiezingen van 10 juni zijn ons 34 vragen gesteld over onze standpunten. Daarnaast zijn via de publieksvoorlichting veel vragen binnengekomen voor campagnematerialen en informatieverzoeken van afdelingen over de organisatie van campagnebijeenkomsten en dergelijke. Deze vragen zijn uitgezet naar de verantwoordelijke personen binnen het Partijbureau.

In de loop van 2004 liep het aantal verzoeken om standpunten door scholieren terug. Dit is het gevolg van het introduceren van een 'standpuntenpagina' op onze website. Deze is inhoudelijk gevuld door de Tweede-Kamerfractie.

Voor een volledig overzicht van de aard van de vragen en reacties die wij in 2004 ontvingen, wordt verwezen naar de bijlage

3 Digitale media

In 2004 werd de publiekssite www.cda.nl per maand gemiddeld 76.000 keer bezocht. Per maand werden 320.000 pagina's opgevraagd. De drukste dag in 2004 was 10 juni met 10.300 bezoekers en 45.500 opgevraagde pagina's.

Nieuwsvoorziening

In 2004 werd ernaar gestreefd om minimaal één nieuwsbericht per dag op de site te publiceren. Meestal werd dit doel wel gehaald en plaatste de (internet)redactie zelfs meerdere berichten – per dag - vanuit partij, kabinet, Europa en/of Eerste en Tweede Kamer op de site.

Partij	Persberichten, verslagen van bijeenkomsten en belangrijke toespraken werden op tijd aangeleverd, zodat deze snel op de site geplaatst konden worden.
Kabinet	Na overleg met de politiek assistenten via telefoon of e-mail kon vaak nog dezelfde dag een artikel op basis van een persbericht of een toespraak op de website worden gepubliceerd.
Europa	De voorlichting van de CDA-delegatie in Brussel stuurde altijd actuele persberichten door zonder dat daarom gevraagd hoefde te worden. Zeker tijdens de Straatsburg-week was de toevoer van berichten groot. Tijdens de Brussel-weken ontvingen de (internet)redactie berichten als er iets nieuwswaardigs te melden viel.
Eerste Kamer	Op basis van de Agenda van de Eerste Kamer werden bij Kamerleden bijdragen opgevraagd. Op basis daarvan werd vervolgens een bericht gemaakt. Meestal kon dit bericht pas op woensdag op de website worden geplaatst worden. Dit, omdat de Kamerleden vaak tot dinsdagavond laat vergaderen.
Tweede Kamer	Via de secretaresse van de fractievoorzichting kreeg de (internet)redactie altijd de bijdragen van Kamerleden toegestuurd. Op basis daarvan schreef de redactie berichten, die vervolgens na autorisatie door fractievoorzichting, werden gepubliceerd op de website. Op maandag werd vaak een bericht gemaakt n.a.v. Weekbulletin van de fractie, berichten in de zaterdagkranten en/of onderwerpen in Buitenhof. Vanwege de Kameragenda is dinsdag altijd een lastige dag voor de nieuwsvoorziening vanuit de Tweede Kamer. Op woensdag en donderdag konden meestal één of twee berichten worden geschreven en gepubliceerd worden. Op vrijdag was de stroom berichten over het algemeen zeer groot, omdat op vrijdagmiddag bijna altijd het Weekbulletin van de fractie verscheen.

Forum

In 2004 werd goed gebruik gemaakt van het Forum (de debatpagina) op de publiekssite. Er werd over uiteenlopende onderwerpen met elkaar van gedachten gewisseld. Het Forum bevatte normaliter zo'n tien stellingen c.q. onderwerpen waarover gediscussieerd kon worden.

Naar aanleiding van de Fonteinavonden in het najaar van 2003 en op verzoek van de partij-interne Trevicommissie, die zich bezighoudt met partijontwikkeling, kon in 2004 op het Forum worden 'gedebatteerd' over ideeën voor partijontwikkeling enerzijds en de politieke agenda

van de toekomst anderzijds. In het kader van de Fonteinavonden over duurzame ontwikkeling in het najaar van 2004 zijn er op het Forum vijf debatten gestart, die inbreng moe(s)ten leveren voor het concept-manifest duurzame ontwikkeling dat op het Partijcongres in mei 2005 zal worden gepresenteerd aan de leden. Daarnaast is het voor de bezoekers van het Forum mogelijk om over door hen zelf aangedragen onderwerpen te debatteren, onder de noemers: Jouw Kwestie en Toekomst van het CDA. Daar wordt door een fanatieke, vrije vaste groep bezoekers gebruik van gemaakt. Zo nu en dan komen er bezoekers bij. Het Forum verschaft inzicht in onderwerpen die in de samenleving leven en dient daarnaast als een uitlaatklep voor gevoelens van onvrede bij burgers, kiezers. De redactie gebruikte in 2004 de inbreng op het Forum bij het bepalen en samenstellen van kopij voor CDA Krant en CDA Magazine.

4. Uitgaven en Publicaties

In 2004 zijn in totaal zeven CDA kranten en zeven CDA Magazines verschenen. De publicaties in de eerste helft van het jaar stonden voor een belangrijk deel in het teken van Europa: de (campagne voor de) Europese verkiezingen op 6 juni 2004 en het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van 2004. Daarnaast verscheen er naar aanleiding van Prinsjesdag een apart katern bij CDA Krant nr. 6, d.d. 14 oktober, getiteld *Blik op de toekomst*, over de kabinetsmaatregelen op het gebied van sociale zekerheid en gezondheidszorg. Daarnaast verschenen er diverse folders/flyers, waarmee de ledendebatten, de Partijcongressen, en een reeks debatavonden over duurzame ontwikkeling in het najaar van 2004 werden aangekondigd. Al deze folders/flyers werden zoveel mogelijk bij de CDA Krant gevoegd.

4.1 CDA Krant

De CDA Krant is het ledenblad van het CDA, en gaat dus naar alle leden van het CDA. In CDA Krant nr. 1, d.d. 31 januari 2004, werd het al aangekondigd: 2004 wordt een echt 'Europajaar', maar 2004 stond voor het CDA niet alleen in het teken van Europa, "maar wordt ook een debatjaar", aldus partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt. Al in deze eerste krant werd betrekkelijk veel aandacht geschonken aan Europa, o.a. via een interview met minister van Buitenlandse Zaken Ben Bot, en Sjerp van der Vaart, directeur van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement te Den Haag; en door middel van een artikel over de E-prize, ingesteld door het Europeeteam van het CDA voor activiteiten die het 'Europese bewustzijn' versterken.

In CDA Krant nr. 2, d.d. 27 maart 2004 werd uiteraard stilgestaan bij het overleden van Hare Koninklijke Hoogheid prinses Juliana. Maar daarnaast was er opnieuw volop aandacht voor Europa, dit maal in de vorm van een interview met lijsttrekker Camiel Eurlings. Verder stond er in deze krant een groot artikel over Afdelingennet, een onderdeel van CDAnet: het intranet van het CDA, exclusief voor de leden. Volgens vice-voorzitter Jan Bart Mandos zou Afdelingennet vol komen te staan met "noodzakelijke basisinformatie voor afdelingsbesturen, waaronder de Partijwijzer: Handboek lokale CDA-afdelingen, met functiebeschrijving voor bestuursleden, modelreglementen en statuten, informatie over gemeenteraadsverkiezingen en gemeentelijke herindelingen, werkvormen voor leuke afdelingsbijeenkomsten en informatie over financiële zaken".

CDAKrant nr. 3, d.d. 5 mei 2004, was in zijn geheel gewijd aan de kandidaten voor het Europees Parlement en hun campagne(s). De krant werd een maand voor de Europese verkiezingen opgetuigd als een echte verkiezingspecial, die ook op campagnebijeenkomsten kon worden uitgedeeld.

In CDA Krant nr. 4, d.d. 26 juni 2004, bedankte Camiel Eurlings de kiezers en werd nog even teruggeblikt op de uitslag van de Europese verkiezingen. Echter, het zwaartepunt van deze krant vormde toch het interview met Gerda Verburg, vice-voorzitter van de Tweede-Kamerfractie, over vut/prepensioen- en levensloopregeling. Door middel van dit interview werd gepoogd een deel van de in het land ontstane onrust over de ontwikkelingen rond deze onderwerpen weg te nemen. Daarnaast werd er door middel van een interview met

staatssecretaris Pieter van Geel aandacht gevraagd voor het vraagstuk milieu/duurzaamheid in relatie tot mobiliteit.

Het thema duurzaamheid keerde ook terug in CDA Krant nr. 5, d.d. 1 september 2004. Aan de vooravond van een reeks debatavonden over het thema duurzaamheid – de zogenoemde Fonteinavonden – gaf partijvoorzitter Van Bijsterveldt een interview waarin werd gesteld dat het CDA een debatpartij is en er geen heilige huisjes waren in het debat over duurzame ontwikkeling. Andere zaken waaraan in deze krant aandacht werd besteed, waren de start van de E-learningcursus van het Steenkampinstituut over het christen-democratisch gedachtegoed en de landelijke actiedag Waarden en normen in Rotterdam, op 30 oktober 2004.

In CDA Krant nr. 6, 14 oktober 2004, was er aandacht voor de commotie rond de afschaffing van het grijs kenteken voor particulieren en de pc-privéregeling. Staatssecretaris Wijn werd daarover geïnterviewd. Een ander onderwerp dat werd belicht, was het ledendebat over de vraag of de toetredingsonderhandelingen tussen de EU en Turkije wel konden beginnen. In de laatste CDA Krant, d.d. 18 december 2004, werd uitvoerig stil gestaan bij het overlijden van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard. Daarnaast was er aandacht voor de Algemene Beschouwingen in de Eerste Kamer, de behandeling van de begroting Sociale Zaken in de Tweede Kamer en de maatregelen van het kabinet in de strijd tegen radicalisme en terrorisme, mede naar aanleiding van de moord op Theo van Gogh, op 2 november 2004. Natuurlijk verscheen er, zoals overigens ook al eerder in het jaar, ook nu weer een interview met CDA-leider en minister-president Jan Peter Balkenende. Daarin werd terug- en vooruitgeblikt, onder meer op het jubileum van het CDA in 2005. In 2005 bestaat het CDA 25 jaar.

4.2 CDA Magazine

CDA Magazine is het abonnementsblad van het CDA en ging in 2004 naar circa 4500 abonnees. CDA Magazine telde 2.900 echte abonnees. 2.200 mensen kregen het blad als gevolg van de hoogte van hun contributie (200 euro of meer) gratis het blad, en er waren 500 serviceabonnees en journalisten, die het magazine – eveneens gratis - ontvingen.

Ook de redactie van CDA Magazine besteedde in het jaar 2004 veel aandacht aan Europa. Het eerste nummer van het jaar was meteen een themanummer over Europa. In het nummer kwam dertien gewone Nederlanders aan het woord over de voor- en nadelen van Europa en hun zorgen en twijfels over Europa. Europarlementariërs en Tweede-Kamerleden werden gevraagd op deze verhalen te reageren.

Ook in CDA Magazine nr. 2, d.d. 14 februari 2004, was er aandacht voor 'Europa', via onder meer een artikel over de lijsttrekker van het CDA voor het Europees Parlement en een stuk over de Euregio. Verder was er aandacht voor twee CDA-rapporten: *het rapport Heffen naar draagkracht – Op weg naar een solidair inkomensbeleid* van de Commissie-Kerckhaert en het rapport van de Commissie-Van der Tak *Nederland Integratieland*.

Ook in CDA Magazine nr. 3, d.d. 13 maart 2004, werd een artikel gewijd aan Nederland Integratieland. Verder besteedde de redactie aandacht aan partijvernieuwing, het duale stelsel en rentmeesterschap/duurzame ontwikkeling. Dat laatste door middel van een interview met minister Veerman (Landbouw, Visserij & Voedselveiligheid).

In CDA Magazine nr. 4, d.d. 17 april 2004, was er opnieuw aandacht voor duurzame ontwikkeling, via een interview met staatssecretaris van milieu Pieter van Geel. Daarnaast werden er artikelen over de liberalisering van de energiemarkt, de AWBZ en het bijzonder onderwijs geschreven.

In CDA Magazine nr. 5, d.d. 15 mei 2004, staat een groot interview met Camiel Eurlings, die toen de lijst van het CDA voor de Europese verkiezingen aanvoerde. Europarlementariër en Turkije-rapporteur Arie Oostlander schreef voor dit nummer een artikel over de kwestie-Turkije (wel of niet toetredingsonderhandelingen tussen EU en Turkije laten beginnen). Er werd ook aandacht besteed aan het rapport over de toekomst van het Nederlandse omroepbestel en aan de Nota Ruimte.

CDA Magazine nr. 6 – het zomernummer – d.d. 3 juli 2004, was wederom een themanummer over Europa. Dit keer stond het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie centraal. In dit nummer werd in de interviews met alle CDA-bewindspersonen vooruitgeblikt op het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie, in de tweede helft van het jaar.

Ook de laatste editie van CDA Magazine in 2004 was een themanummer. Het onderwerp van dit nummer was: het kabinetsbeleid en de CDA-uitgangspunten. Dit themanummer verscheen naar aanleiding van Prinsjesdag en de Algemene Beschouwingen. Aan het woord kwamen vertegenwoordigers uit diverse geledingen van de maatschappij, waaronder Ronald van Bruchem (CDJA), bisschop Van Luyn, Bart Jan Spruyt (Edmund Burke Stichting), René Grotenhuis (Cordaid) en Kees Klop (NCRV).

4.3 Lezersonderzoek

In 2004 heeft er door een extern onderzoeksbureau een kwalitatief lezerskringonderzoek onder actieve en passieve leden van het CDA gehouden. In dit onderzoek stonden de CDA Krant en CDA Magazine centraal. Doelstelling van het onderzoek was: het leveren van input voor een verdere aanscherping van het bladenbeleid van het CDA, ten einde de betrokkenheid van de huidige (en potentiële) leden (en kiezers) bij het CDA te optimaliseren. Tijdens het onderzoek kwamen ook een aantal andere meer algemene onderwerpen aan de orde: o.m. imago van en beeldvorming rondom het CDA, en het eigentijds uitdragen van onze politieke boodschap.

Kort samengevat liet het onderzoek zien dat onder de leden een sterke behoefte bestaat aan meer actuele informatie: 'Wat zijn de belangrijkste onderwerpen van dit moment, en vooral wat is de visie van het CDA daarop?' Dit moet meestal uit 'de media' worden herleid die, zo vinden de leden, over het algemeen weinig op hebben met het CDA. De leden hebben daardoor het gevoel dat ze achter de feiten aanlopen en onvoldoende in staat zijn adequaat uiting te geven aan hun betrokkenheid bij (de politiek van) het CDA. Bovendien vindt men de berichtgeving in 'de media' nogal defensief.

Tegelijkertijd is er een beleidsplan communicatie – *Vaste waarden, eigentijds normen* - geschreven (april 2004) dat ingaat op onder meer: communicatiemiddelen, de mediamix de organisatie van communicatie binnen de partij en de plaats en positie van de diverse uitingen binnen de totale portfolio. Vanuit dit beleidsplan luidt het advies:

"Het CDA Krant en CDA Magazine in hun huidige vorm op en maak één krachtig ledentijdschrift dat voldoet aan de gestelde communicatienormen. Ontwikkel daartoe een nieuwe redactionele formule, die scherp geformuleerd is, die duidelijke richtlijnen aangeeft voor wat het inhoudelijke werkgebied is en wat de inhoudelijke doelstellingen zijn, hoe die vertaald moeten worden in elke editie (het redactionele product), hoe meer synergie kan worden bereikt met andere communicatiemiddelen (met name internet en hoe redactie en vormgeving zijn georganiseerd om de nieuwe formule te kunnen waarmaken op langere termijn). De breedte van de formule en hoog gewaardeerde onderdelen zoals regionieus en de thematische uitgaven blijven in principe gehandhaafd. Tevens moet gezocht worden naar aansluiting dan wel integratie met het blad Bestuursforum teneinde een kaderblad te ontwikkelen. Een verdere investering in de digitale media is noodzakelijk voor een versterking van de actuele informatievoorziening."

In het laatste kwartaal van 2004 is de redactie op het Partijbureau zich gaan toeleggen op de ontwikkeling van een nieuw ledenblad, dat een combinatie van CDAKrant en CDA Magazine moet worden. Dit nieuwe ledentijdschrift is inmiddels verschenen.

De redactie op het Partijbureau werd gevormd door een (internet)redacteur, een eindredacteur, een DTP'er, een webmaster en een redactiesecretaresse, die onder verantwoordelijkheid van het hoofd communicatie werken.

5. Ledenwerving en ledezorg.

5.1 Ledenverloop

In 2004 hebben we bijna 4.000 leden verloren. We hebben nu 73.000 leden. Een groot deel (34%) van de opzeggingen was vanwege overlijden, ziekte of hoge leeftijd; 16% zegde op vanwege politiek-inhoudelijke redenen, 8% vanwege financiële redenen, 8% vanwege administratieve redenen (al eerder afgevoerd, per abuis aangemeld, etc) en 34% gaf geen reden op. In totaal zijn 1.570 nieuwe leden ingeschreven en 5.449 mensen uitgeschreven.

Ledenwerving

In 2004 zijn er door het cluster ledenwerving en 35+ ledezorg nieuwe ledenwerfkaarten gemaakt. Een u-versie geschikt voor de doelgroep 35 plus en een jij-versie om de doelgroep tot 35 jaar mee te bedienen. Deze kaarten worden gratis aangeboden aan de afdelingen. Zoals ieder jaar is er ook in 2004 een ledenwerf wedstrijd onder de Gemeentelijke Afdelingen uitgeschreven. De Afdeling Landgraaf heeft in 2004 procentueel gezien de meeste leden geworven; de afdeling Rotterdam heeft absoluut de meeste nieuwe leden geworven. Beide afdelingen ontvingen hiervoor € 500 ten behoeve van ledezorg. In iedere CDA Krant werd een tussenstand geplaatst. Tevens zijn de Verenigingsconsulenten ingezet om de Afdelingen zoveel mogelijk te motiveren om leden te werven.

Training ledenwerving voor Afdelingen

Samen met het Steenkampinstituut heeft het cluster ledenwerving en ledezorg een training ledenwerving gemaakt voor Afdelingen. In oktober zijn er trainers opgeleid die deze avond in 2005 kunnen gaan geven.

Lid-werft-lid actie

Om ons ledental te vergroten is er in het najaar (van september t/m december) van 2004 een lid-werft-lid actie gehouden. In de CDAKrant van 4 september is de lid-werft-lid-kaart (A5 formaat) bijgesloten. Tevens stond er een ondersteunend artikel in de CDA Krant over de actie. De wervingskaart is eind september ook via Bestuursforum verspreid. Tevens is de actie via CDA net uitgezet. Om het resultaat goed te kunnen meten, heeft ieder medium een eigen actiecode gekregen. De afdelingen, steunpunten, consulenten, TK en intern zijn half augustus geïnformeerd over de actie. De actie heeft in totaal 88 nieuwe leden opgeleverd. Ter motivatie en als dank voor het geworven lid ontving het bestaande lid een cadeautje. Zij hadden de keuze uit het boek van Jan Peter, een reiswekker of liever geen cadeau. Alle nieuwe leden ontvingen via het welkomstpakket een extra in de vorm van een zakje CDA-drop. De reacties op de cadeautjes waren positief.

Mensen die aangeven via de site, telefonisch of per brief informatie over het CDA-lidmaatschap te willen, ontvangen direct een CDAKrant, boekje *Dit is het CDA*, ledenwerfkaart en vriendelijk groetkaart. Via de ledenwerfkaart kunnen ze eventueel nog meer info aanvragen alvorens lid te worden. Als ze na een paar weken nog geen lid zijn geworden, krijgen ze een herinnering per mail of brief.

Verenigingsconsulenten

Het afgelopen jaar zijn de Verenigingsconsulenten tweemaal een dag bijeengekomen op het CDA-bureau. Tijdens de bijeenkomst in mei stonden verschillende onderwerpen centraal waaronder: ledenwerving zorg, de CDA-site en de taken van de Verenigingsconsulent. De consulenten hebben tijdens een bijeenkomst in oktober een communicatietraining gekregen. Samen met de trainer is er tijdens deze training een profielschets van de Verenigingsconsulent gemaakt. Het doel van deze bijeenkomsten is elkaar stimuleren en over en weer kennis en ervaringen uitwisselen. Vanuit het CDA bureau wordt geregeld informatie gestuurd naar de Verenigingsconsulenten. Tevens wordt er telefonisch contact onderhouden.

5.2 Ledenzorg

Nazorg opzeggings

In 2004 hadden we te kampen met een afname van het ledenbestand. In het kader van het verder professionaliseren van de nazorg naar onze opzeggings hebben Tweede-Kamerleden tijdens drie avonden (11 en 17 februari en 27 oktober) gebeld naar opzeggings die vanwege politiek inhoudelijke redenen hun lidmaatschap opgezegd hadden. Naar aanleiding van de gesprekken, besloten zes mensen toch lid te blijven. Daarnaast heeft een aantal Kamerleden op eigen gelegenheid een aantal door ons aangereikte opzeggings gebeld. Ook de provinciale afdelingsbesturen hebben een bijdrage geleverd. Zij hebben in de maanden april en mei alle leden (200) in hun provincie gebeld die zonder reden hun lidmaatschap opgezegd hebben. Ook hier besloten zes mensen hun lidmaatschap toch voort te zetten.

In het najaar is een vervolg gemaakt met deze actie. Ditmaal uitgevoerd door Christal Teleservice. Zij hebben in de periode november/december 2004 ruim 1000 opzeggings gebeld. De resultaten van deze actie zijn nog niet bekend.

Naast deze belacties wordt aan elke opzegger een bevestiging verzonden (indien mogelijk per e-mail). Hiervoor zijn in 2004 standaardbrieven ontwikkeld.

Nieuwe ledenbijeenkomst Congres

Tijdens de beide Congressen (14 februari en 13 november) zijn er weer nieuwe ledenbijeenkomsten georganiseerd tijdens de deelsessierondes. Tijdens deze programma's konden nieuwe leden hun vragen stellen aan drie aanwezige Kamerleden. Omdat het Congres van 14 februari in het teken stond van de Europese Verkiezingen, hadden wij toen Bartho Pronk, zittend Europarlementariër, uitgenodigd aanwezig te zijn samen met Aart Mosterd en Mirjam Sterk. De laatste twee hebben de 56 aanwezige nieuwe leden uitgenodigd voor een bezoek aan de Tweede Kamer. Een kleine 20 leden hebben daarvan gebruik gemaakt en zijn op 21 april ontvangen door de Tweede-Kamerfractie.

Op 13 november beantwoorden Theo Brinkel, Cisca Joldersma en Pieter Omtzigt de vragen van de 50 nieuwe leden. Na afloop van beide programma's werd de nieuwe leden een lunch aangeboden.

Contributie

In 2004 heeft het cluster ledenwerving en ledenzorg de brieven verzorgd voor de eerste en tweede herinneringsronde. Tevens is op verzoek van de sector Financiën en Interne Organisatie een actie gecoördineerd voor het nabellen van niet-betalende leden. Doel was te achterhalen waarom zij niet betaalden en hen te bewegen alsnog hun contributie bij te dragen. Deze actie heeft uiteindelijk € 2.000 aan extra contributieopbrengsten opgeleverd. Ongeveer tweederde van de respondenten gaf aan de betaling vergeten te zijn; uiteindelijk heeft 15% van de respondenten betaald.

Het cluster is intensief betrokken geweest bij het communicatietraject rond de invoering van een nieuw contributiestelsel voor de contributie 2005. De begeleidende informatiefolder en de brief zijn door het cluster opgesteld. Tevens is door het cluster een uitgebreide Q en A opgesteld om de telefonische reacties goed op te kunnen vangen.

6. Persvoorlichting

De Afdeling Voorlichting besteedde in 2004 veel aandacht aan de Europese verkiezingen van 10 juni. Tevens zette de afdeling zich intensief in bij belangrijke partij-evenementen als de beide partijcongressen, de startmanifestatie en de zes Fonteinavonden over duurzame ontwikkeling, belangrijke conferenties van partij en/of gelieerde organisaties en de presentatie van talrijke rapporten van partij- en gelieerde organisaties.

Campagne Europese verkiezingen

Tijdens het Congres van 13 februari werd lijsttrekker Camiel Eurlings definitief gekozen en de kandidatenlijst bekrachtigd.

Tijdens de harde campagne van 10 mei tot 10 juni- organiseerde het CDA in totaal 10 regionale verkiezingsmanifestaties. De landelijke en regionale media werden steeds uitgenodigd voor deze bijeenkomsten.

De persvoorlichter was intensief betrokken bij de mediabegeleiding van een aantal kandidaten, de totstandkoming van verkiezingsmaterialen, en de woordvoering van de lijsttrekker, Camiel Eurlings.

De persvoorlichter verrichtte in nauwe afstemming met campagneleider Joost de Witte de woordvoering over de campagne. De persvoorlichter had ook zitting in het campagne team.

Partijcongressen

De beide partijcongressen in februari en november trokken massaal de aandacht van de media. Tijdens het congres in februari stonden naast de aanloop naar de Europese verkiezingen het inkomensbeleid en het beleid ten aanzien van uitgeprocedeerde asielzoekers centraal. Met name het laatste onderwerp kreeg in de aanloop naar het congres volop media-aandacht, in de pers en in radio- en televisie-uitzendingen.

Tijdens het Najaarscongres ging het vooral over terrorismebestrijding en het vlak daarvoor afgesloten sociaal akkoord. De speeches van CDA-politici, en vooral minister-president Balkenende en minister Donner - kregen de nodige aandacht van de media.

De aandacht van de media voor de congressen werd nog vergroot door het feit dat in 2004 alle leden voor het eerst een stem konden uitbrengen binnen het nieuwe systeem van one person one vote.

Startmanifestatie en Fonteinavonden over duurzame ontwikkeling

Op 4 september startte het partijdebat over duurzame ontwikkeling met een grote startmanifestatie in Utrecht. Alle betrokken bewindslieden, Van Geel (Milieu), Peijs (Verkeer en Waterstaat), Van Ardenne (Ontwikkelingssamenwerking) en Veerman (Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) en de woordvoerder van de CDA-Tweede Kamerfractie, Liesbeth Spies en partijvoorzitter Van Bijsterveldt leverden een actieve bijdrage aan de goed bezochte dag die in de media ook tot aandacht leidde.

Daarna volgde een reeks van zes Fonteinavonden, verspreid over het land. Tijdens de laatste bijeenkomst in Eindhoven hield staatssecretaris Van Geel een toespraak.

De uitkomsten van de Fonteinavonden vormen belangrijke input voor het beleidsmanifest dat voorjaar 2005 wordt opgesteld.

De parlementaire en regionale media werden voor alle bijeenkomsten uitgenodigd; in een aantal kranten werd aandacht besteed aan de discussie die het CDA voert over duurzame ontwikkeling.

Partijbijeenkomsten

In 2004 was er ook een aantal conferenties over belangrijke politieke en maatschappelijke thema's.

Zo waren er onder meer bijeenkomsten over: de relatie tussen burger en politiek, "staat en straat" op 26 mei en de rol van religie in het publieke domein op 10 september. Tijdens deze bijeenkomsten spraken tal van prominenten van binnen en buiten de partij over deze zeer actuele onderwerpen. In de media werd aandacht besteed aan deze conferenties.

Op 22 april sprak CDU-fractievoorzitter dr. Angela Merkel de vierde Schmelzerlezing uit. Voordat zij de lezing uitsprak had zij een gesprek met vertegenwoordigers van de Nederlandse pers.

Op 30 oktober organiseerde het CDA samen met het CDA-Rotterdam de eerste landelijke actiedag Waarden en normen in Rotterdam. Tijdens deze dag presenteerden lokale CDA-

politici concrete initiatieven op dit brede terrein. NCRV-Netwerk maakte een reportage van deze dag en zond deze, samen met het commentaar van partijvoorzitter Van Bijsterveldt uit.

Op 30 november vond er in Amersfoort een zeer goed bezocht ledendebat plaats over de toekomst van de zorg, met staatssecretaris Ross, de fractievoorzitter in de Eerste Kamer, Jos Werner en Tweede Kamerlid Buijs.

Rapporten van de partij

In de eerste helft van 2004 verschenen partijrapporten over politiek actuele en soms heikle onderwerpen. Twee dagen voor het Congres van 14 februari presenteerde de commissie Inkomensbeleid onder leiding van Frank Kerckhaert in perscentrum een advies aan het CDA-bestuur. Partijvoorzitter Van Bijsterveldt nam het advies in ontvangst en presenteerde een resolutie over inkomensbeleid die twee dagen daarna door het partijcongres werd aanvaard. Een aantal media besteedde aandacht aan rapport en resolutie, ook op momenten dat de aandacht volop uitging naar het sociaal beleid van kabinet en CDA.

Op 8 maart verscheen het rapport 'Nederland Integratieland'. Het rapport was het eindresultaat van een partijdiscussie van een jaar over integratie. Partijvoorzitter Marja Van Bijsterveldt nam het rapport in ontvangst en hield een korte toespraak. Ook minister Van der Hoeven hield een betoog over integratie. Beide toespraken leidden tot publiciteit in de media.

Eind april verscheen het definitieve advies van de commissie Deetman over de gekozen burgemeester.

Op 15 september presenteerde de stuurgroep grote steden onder leiding van de Haagse wethouder Stolte haar advies 'Steden in balans'. Fractievoorzitter Verhagen nam het advies in ontvangst en reageerde op het rapport. Het rapport verscheen aan de vooravond van de Kamerbehandeling van de derde convenantsperiode van het Grote Stedenbeleid. Vakmedia en dagbladers wijdde artikelen aan het rapport.

Het CDA komt naar u toe

Najaar 2004 startte de landelijke actie Het CDA komt naar u toe. De bewindspersonen en Tweede Kamerleden bezochten in tien weken ruim 250 Gemeentelijke en Provinciale Afdelingen om met de kiezers in gesprek te gaan over het door het CDA voorgestane beleid. Een aantal landelijke dagbladen maakte reportages over de bijeenkomsten.

Rondje CDA

Najaar 2004 startte het zogeheten Rondje CDA, het politiek café van landelijk CDA en CDA-Den Haag. Het politiek café vindt elke laatste donderdag van de maand plaats in café Dudok. Eerste gastspreker was minister De Geus. Later in het jaar volgden fractievoorzitter Verhagen en partijvoorzitter Van Bijsterveldt. Rondje CDA wordt doorgaans goed bezocht door parlementaire journalisten, en leidt –afhankelijk van de politieke actualiteit- tot aandacht in media.

Rapporten van het Wetenschappelijk Instituut

De Afdeling persvoorlichting verzorgde ook de publiciteit rondom de presentatie van vijf rapporten van het Wetenschappelijk Instituut.

De vijf rapporten werden steeds tijdens persconferenties in perscentrum Nieuwspoor gepresenteerd en aangeboden aan CDA bewindspersonen en/of leden van de Tweede Kamerfractie.

De rapporten waren:

- 'Zekerheid op maat- Van nazorg naar voorzorg in de sociale zekerheid' (op 31 maart, met minister De Geus),
- 'Schoon en bereikbaar- over het mobiliteitsvraagstuk' (op 21 juni met fractievoorzitter Verhagen en staatssecretaris Van Geel),

- 'De ontbrekende schakel –leerrechten als verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt (op 16 september met minister Van der Hoeven, vice fractievoorzitter Verburg en MKB Nederland-voorzitter Hermans).
- Energiekeuzes belicht –beleidskeuzes voor de inrichting van de gas- en electriciteitssector in Nederland' (op 4 november met Tweede Kamerlid Hessels)
- Pas 65- ouderen zijn geen doelgroep maar een doelgroep (op 22 november met staatssecretaris Ross en Tweede Kamerlid Van Oerle).

Voor de perspresentaties werden steeds de parlementaire media en de relevante vakmedia uitgenodigd. Afhankelijk van de politieke actualiteit van dat moment leidde de rapporten tot publiciteit in landelijke- en vakmedia.

Bijeenkomsten gelieerde organisaties

Activiteiten en bijeenkomsten van gelieerde organisaties zoals het de ledendagen van het CDA-Vrouwenberaad en de Bestuurdersvereniging en bijeenkomsten van het Intercultureel Beraad werden ook in 2004 mondeling en via persberichten onder de aandacht van de parlementaire media en de relevante vakmedia gebracht.

Publiciteitsagenda

Elke vrijdag verschijnt de wekelijkse publiciteitsagenda van de partij. Op deze agenda staan de openbare optredens van bewindslieden, Tweede Kamerleden, leden van het Europees Parlement en de partijvoorzitter. Deze agenda voorziet in een grote behoefte; regelmatig worden de spreekbeurten door de media daadwerkelijk bezocht.

Mediabegleiding en woordvoering partijbestuur/partijvoorzitter

Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de persvoorlichter is de mediabegleiding en woordvoering van partijbestuur en met name partijvoorzitter.

De media worden steeds ingelicht over de toespraken en andere openbare activiteiten van de partijvoorzitter. Bij spreekbeurten worden regionale en lokale mediavertegenwoordigers uitgenodigd.

In 2004 waren er diverse televisie optredens van de partijvoorzitter. Vlak voor het Congres van 14 februari trad de voorzitter op in Netwerk, Knevel op zaterdag en Twee Vandaag. Onderwerp van gesprek was het CDA beleid ten aanzien van uitgeprocedeerde asielzoekers.

In het voorjaar ging de partijvoorzitter tijdens het televisieprogramma Schepper en Co in debat met rabbijn Lilienthal, Milli-Gorusvoorzitter Karacaer en de historicus Maarten van Rossum over religie in het publieke domein.

In het najaar had de voorzitter een prominente rol in de uitzending van NCRV's Netwerk over waarden en normen.

Verscheidene malen reageerde de voorzitter in het Radio-1 Journaal en Bussiness Newsradio op voor de partij belangrijke gebeurtenissen.

Ook in de landelijke en regionale dagbladen kwam zij regelmatig aan het woord over actuele partijzaken.

Sector Steenkampinstituut

Voorwoord

Met enige weemoed, maar vooral met tevredenheid introduceer ik hiermee, namens het laatste curatorium van het Steenkampinstituut, het Jaarverslag 2004.

Met weemoed, omdat hiermee een einde komt aan de authentieke zelfstandige plaats van een bijzonder instituut.

Met tevredenheid omdat het integratieproces uitermate goed is verlopen en dit jaarverslag 2004 duidelijk aantoont, dat de nieuwe positie van opleiding, scholing en vorming veel perspectief biedt.

Ondanks het feit dat het jaar 2004 voor het curatorium en het personeel beheerst werd door het integratieproces, waren er meer deelnemers aan cursussen en trainingen en zijn er nieuwe doelgroepen bereikt!

Bijzonder verheugend is de hernieuwde belangstelling voor de Kaderschool en de nog steeds groeiende interesse voor de zomerschool: van beiden is de capaciteit verdubbeld. Een compliment maak ik dan ook aan onze medewerkers die onder leiding van directeur Carel Laenen met grote inzet, enthousiasme, en met succes, hun schouders hebben gezet onder het vele werk in dit dynamische integratiejaar.

Voor het curatorium is het vertrouwenwekkend om met een zo succesvol jaar haar activiteiten af te sluiten.

Vanaf nu is de integratie van het Steenkampinstituut in het CDA-partijsecretariaat een feit; als onderdeel van een geïntegreerd en toekomstgericht beleid ten aanzien van Human Resource Management en ledenontwikkeling.

Ook in de nieuwe situatie zal, onder de vertrouwde naam "Steenkampinstituut", aan onze volksvertegenwoordigers, (partij)bestuurders en vrijwilligers de kans worden geboden hun talenten te ontwikkelen om hun christen-democratische idealen te realiseren.

En, net zoals in dit jaar 2004, zal zeker een groeiend aantal deze kans pakken!

Van 2001 tot 2005 mocht ik als voorzitter van het curatorium leiding geven aan het Steenkampinstituut en aan het proces van haar integratie in de partij. Het was mij een genoegen!

Marry Visser-van Doorn

Voorzitter Curatorium Steenkampinstituut

Het Steenkampinstituut was tot en met 2004 als zelfstandig orgaan binnen het CDA verantwoordelijk voor scholing en vorming van politici, (partij)bestuurders en overige leden vrijwilligers. Officieus zijn met ingang van 2004 de opleidings- en trainingsactiviteiten van het Steenkampinstituut geïntegreerd in één nieuwe sector, samen met de HRM activiteiten en de activiteiten in het kader van partij-ontwikkeling van het CDA-secretariaat. In de loop van dit jaar is hard gewerkt om deze sector vorm te geven. Dit voorspoedig verlopen proces heeft er toe geleid dat het Steenkampinstituut als zelfstandig orgaan per 31 december 2004 conform de planning kon worden opgeheven, waardoor de nieuwe sector met ingang van 2005 ook in formele zin een feit is.

Deze integratie heeft echter geen gevolg voor de aard van de activiteiten, noch voor de doelgroepen waarop de nieuwe sector haar opleidings- en trainingsactiviteiten zal richten. Deze activiteiten zullen ook in de toekomst landelijk, regionaal én lokaal worden blijven aangeboden en een dominante positie innemen binnen de totale activiteiten van de nieuwe sector. Opleiding, training en vorming blijft van de basis tot aan de top van groot belang voor de vitaliteit van de partij voor nu en in de toekomst. Om deze continuïteit te benadrukken en te waarborgen blijven de opleidings- en trainingsactiviteiten ook in de toekomst onder de naam Steenkampinstituut aangeboden worden. Over de aard, inhoud en budget zal in die zin ook verantwoording afgelegd worden aan het Steenkampfonds als één van onze belangrijkste financiers en aan de nieuw ingestelde Adviesraad Steenkampinstituut.

De activiteiten van het Steenkampinstituut werden ook dit jaar weer gefinancierd door bijdragen van het CDA welke indirect worden mogelijk gemaakt door een subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor scholingsdoeleinden, alsmede bijdragen van het Steenkampfonds en bijdragen van deelnemers.

Curatorium

Het curatorium van het Steenkampinstituut bestond ook in het laatste jaar van haar bestaan uit 13 leden. De voorzitter is (mw. M.C.W. Visser-van Doorn) door het CDA partijbestuur benoemd. Voorts hadden zitting in het curatorium, de penningmeester (Dhr. E.W.M. van den Berg), 4 onafhankelijke leden (Dhr. A. van Dijk, mw. J.C. Vreugdenhil, mw. J. van Voorst, mw. M. Sterk) en leden welke zitting hadden in het curatorium namens het Dagelijks Bestuur van het CDA (mw. C.J. Dekker), de CDA bestuurdersvereniging (dhr. A.G.J. Strien), de CDA-vrouwen (mw. G.J.M. Kempen-van Dommelen), het CDJA (Dhr. J. Hutten), het Wetenschappelijk Instituut (Dhr. B. Beumer), het Intercultureel Beraad (Dhr. A.A. Lutter) en de Eduardo Freistichting (mw. C.J. Dekker). Het curatorium heeft in 2004 drie keer vergaderd. Centraal agendapunt was steeds het monitoren van het integratieproces. Dit diende zodanig plaats te vinden, dat toegewerkt werd naar een beoogde meerwaarde, waarbij tevens gewaarborgd werd, dat al het goede waar het Steenkampinstituut voor stond en staat behouden zou blijven. Met het opheffen van het Steenkampinstituut is ook het curatorium per 31 december 2004 formeel ontbonden.

Bureau-organisatie

Management en organisatie

In de loop van 2003 is de formatie van het Steenkampinstituut weer op sterkte gebracht én uitgebreid. Met de deels vernieuwde personele samenstelling is tevens een begin gemaakt met een gewenste en noodzakelijke professionalisering. Een betere planning, het verbeteren van de werkprocessen, het verder optimaliseren van het secretariaat en het sturen op concrete resultaten, waarbij medewerkers aanspreekbaar en verantwoordelijk zijn voor hun eigen projecten en bijbehorende budgetten, waren daarbij de speerpunten. Deze werkwijze zal nog verder moeten nog inslijten, maar de ervaringen zijn zonder meer positief. De betere planning en daardoor betere spreiding van werk en werkdruk in de tijd en over de medewerkers wordt ook door de medewerkers zelf zeer gewaardeerd, afgaande op hun opmerkingen daarover in de met hen gevoerde functioneringsgesprekken. Naast de 'harde' organisatorische kant, wordt door de leiding ook nadrukkelijk gestreefd naar een cultuur

waarin gestimuleerd wordt dat voorstellen voor uit te voeren activiteiten zoveel mogelijk gedaan worden door medewerkers zelf, waarbij persoonlijke voorkeuren voor activiteiten en talenten en kwaliteiten van de medewerkers zoveel mogelijk de ruimte moeten krijgen en geformuleerde aandachtspunten en uitgangspunten van beleid het toetsings- en referentiekader vormen. Dit alles heeft in 2004 bijgedragen aan een aanzienlijke stijging van de productiviteit.

Personele aangelegenheden

In 2004 zijn er, los van de project-medewerkers, gelukkig geen personele wisselingen meer geweest. Ook dit heeft zeker bijgedragen aan de stijging van de productiviteit waarover hiervoor gesproken werd. De personele bezetting zag er in 2004 daarmee als volgt uit. Dhr. drs. C.M.M. Laenen MA, was in dit integratiejaar naast directeur van het Steenkampinstituut tevens sectorhoofd van de sector HRM/SI/PO in oprichting. Mw. J.H.M. Verhagen was in dienst als stafmedewerker, met in haar takenpakket met name de organisatie van de kaderschool, de ontwikkeling van nieuwe standaardtrainingen, het opleiden van trainers voor deze trainingen en het onderhouden van de contacten met regionale contactpersonen. Dhr. drs. D.A.C.A. Gudde was eveneens in dienst als stafmedewerker met in zijn takenpakket met name de organisatie van het landelijk scholingsaanbod en het samen met mevrouw Verhagen ontwikkelen van nieuwe trainingen en opleidingen (inclusief het trainen van de trainers). Mw. drs. L.C. Blok was in dienst als office-manager van het Steenkampinstituut. Mw. A.M.E. Fonville die na haar ziekteverlof een goed verlopen reïntegratieproces vanaf medio 2004 heeft doorgemaakt en met ingang van januari 2005 weer volledig haar contracturen maakt, was in dienst als tweede office-manager.

Daarnaast zijn in 2004 nog een tweetal projectmedewerkers werkzaam geweest voor het Steenkampinstituut. Dit waren de heer L.G. de Boer, die van november 2003 tot en met januari 2004 het Europa-seminar van eind januari heeft voorbereid en de heer drs. G.J.J. Weegink, die een tweetal E-learningproducten heeft ontwikkeld en daarnaast 'een impressie van 25 jaar scholings- en vormingswerk binnen het CDA' heeft samengesteld ter gelegenheid van de integratie van het Steenkampinstituut in het CDA-secretariaat. De twee stagiaires van de Hogeschool Inholland van de studierichting HBO Personeel & Arbeid mw. I. Mossaoui en mw. E. de Rooy, hadden tot juni weliswaar hun werkplek binnen het Steenkampinstituut, maar voerden binnen en voor het CDA-bureau opdrachten uit die gericht waren op de interne personeelszaken.

Aandachtsgebieden 2004

Voor 2004 was de aandacht met name gericht op de *integratie* en de formele besluitvorming rondom de *ontbinding van het Steenkampinstituut* en de geschetste *professionaliseringsslag*. Daarnaast is zoals gezegd hard gewerkt en met succes aan het *vergroten van de productie*. Zowel de diversiteit van het scholingsaanbod, als het aantal deelnemers, als het aantal nieuw bereikte doelgroepen is in 2004 ten opzichte van 2003 fors gestegen. Genoemd mag worden dat de capaciteit van zowel de kaderschool als de zomerschool in 2004 is verdubbeld, nieuwe activiteiten als de vaardighedendag en de afdelingendag met succes het levenslicht zagen en het Steenkampinstituut met het opleidingsaanbod ook de provinciale beleidsmedewerkers en de leden van de Tweede-Kamerfractie heeft kunnen bereiken. Ook is met succes verder geïnvesteerd in *E-learning*. Met name de cursus CDA-gedachtegoed, waaraan lang is gewerkt, samen met het Wetenschappelijk Instituut en de fractie is met succes gelanceerd.

Regionaal scholingswerk

Contactpersonen

Voor de contactpersonen van het regionaal scholingswerk (de voormalige scholingsconsulenten) is door het Steenkampinstituut in 2004 wederom een tweetal bijeenkomsten van elk één dag georganiseerd op het partijbureau. Doel van deze dagen is

om de betrokkenheid van het Steenkampinstituut richting de contactpersonen en vice versa te behouden en te vergroten, de onderlinge communicatie te bevorderen en bij te dragen aan ontwikkeling en vorming van de contactpersonen zelf, zodat zij effectief hun taken op het gebied van vorming en scholing in hun regio kunnen uitvoeren. Deze dagen (één in het voorjaar en één in het najaar) zijn bezocht door 15 provinciale contactpersonen (7 in het voorjaar en negen in het najaar).

Een overzicht van de regionale scholingsactiviteiten per provincie

Friesland:

Naam cursus/training	Deelnemers
Cursus op maat: Dualisme II <i>bestuur, fractie, weth. CDA-Wûnseradeel</i>	12
Cursus op maat: Teambuilding/Debatteren <i>fractie, wethouder CDA-het Bildt</i>	7
Effectief Presenteren en Debatteren, <i>leden, raadsleden, afdelingsbesturen</i>	13
Snel lezen I, <i>leden raadsleden, afdelingsbesturen</i>	17
Mediatraining, <i>raadsleden, afdelingsbesturen</i>	12
Excursie Provinciehuis, Leeuwarden	20
Snel lezen II, <i>leden raadsleden, afdelingsbesturen</i>	12
Cursus op maat: Teambuilding, <i>raadsfractie, weth. CDA-Ooststellingwerf</i>	8
Cursus op maat: Dualisme II, <i>afdelingsbestuur, raadsfractie, wethouder CDA-Weststellingwerf</i>	12
Effectief Presenteren en Debatteren (vervolgcursus), <i>leden, afdelingsbesturen, raadsfracties</i>	12
Excursie op maat: Provinciehuis, Leeuwarden: Senioren KBO-Bakhuizen	25
Cursus op maat: Mediatraining Statenfractie	17
Excursie Tweede Kamer, Den Haag CDA-leden	40
Cursus CDA-gedachtegoed	7
Cursus op maat: Effectief presenteren en debatteren: <i>bestuur, fractie, wethouder CDA-Dongeradeel</i>	12
Cursus gemeentefinanciën in het duale stelsel	9
Cursus op Maat: dualisme II <i>bestuur en fractie CDA-afdeling Achtkarspelen</i>	11
Cursus op maat: dualisme II <i>bestuur, fractie, wethouder afd. CDA-Datumadeel</i>	11
Cursus: Effectief besturen van de gemeentelijke afdeling	18
Cursus op Maat: Dualisme II <i>afd.bestuur, raadsfractie, wethouder CDA-Weststellingwerf</i>	15
Cursus op maat: de teamrollen theorie van Belbin, CDA-Statenfractie	15
Totaal aantal deelnemers cursussen (exclusief deelnemers excursies)	220
Totaal aantal deelnemers cursussen (inclusief deelnemers excursies)	305

Groningen:

Naam cursus	Deelnemers
Cursus landelijk beleid	16
Cursus lokale politiek	26
Training wethouders	8
Cursus beleid en strategie	9
Training afdelingen	8
Themadag Wat hebben wij aan Europa, <i>leden</i>	12
Cursus debatteren, <i>raadsleden</i>	9
Cursus Europa, <i>leden</i>	10
Cursus gemeentefinanciën en het duale bestel, <i>raadsleden</i>	10
Mediatraining, <i>wethouders/statenleden</i>	7

Themadag Wet werk en bijstand, <i>Statenleden, wethouders/raadsleden</i>	16
Cursus Strategie, <i>bestuur en adviseurs</i>	10
Totaal aantal deelnemers	141

Drenthe:

Naam cursus	Deelnemers
Cursus gemeentefinanciën <i>raadsfractie Drenthe (2 deelnemers Overijssel)</i>	17
Themaweekend bestuur en Staten Drenthe, <i>bestuur, com, statenfractie (incl. Tweede kamer)</i>	36
Debattraining, <i>bestuur en fractie gem. Tynaarlo</i>	10
Totaal aantal deelnemers	63

Overijssel:

Naam cursus	Deelnemers
Gemeentefinanciën & dualisme, <i>bestuur en raadsleden CDA-Hengelo & Borne</i>	15
Maatwerktraining Vaardigheden relatie bestuur-fractie-college, <i>bestuur, raadsleden en wethouders CDA-Enter / Wierden</i>	19
Snelleestechnieken, <i>fractie CDA Tubbergen / CDJA Enschede-Hengelo</i>	8
Functioneringsgesprekken, <i>bestuur en fractie Rijssen / Holten</i>	12
Training Schrijven voor internet, <i>fractie – bestuur afdeling Hardenberg</i>	9
Themadag gevolgen WMO, <i>bestuurders, kader, leden</i>	56
Training Ledenzorg en ledenwerving, <i>bestuur, (schaduw)fractie CDA-Raalte</i>	21
Teambuilding, <i>bestuur afdeling Deventer</i>	6
Teambuilding (vervolg), <i>bestuur afdeling Deventer</i>	6
Teambuilding, <i>fractie afdeling Dalfsen/Nieuw Leusen</i>	8
Teambuilding, <i>bestuur-fractie CDA afdeling Steenwijkerland</i>	21
Maatwerk teambuilding-dualime-Europa, <i>raadsleden en wethouders CDA-afdeling Wierden</i>	11
Totaal aantal deelnemers	192

Flevoland:

Naam cursus	Deelnemers
Training debatteren kennis- en ontmoetingsdag Flevoland 25/9/2004	70
Totaal aantal deelnemers	70

Noord-Holland:

Naam cursus	Deelnemers
Cursus teambuilding, Haarlem	8
Mediation Steunpunt Noord-Holland	4
Debattraining, Schiphol-Rijk	11
Debattraining, Hilversum	6
Debattraining, Den Helder	11
Loopbaandag voor vrouwen in Noord-Holland	11
Cursus Gemeentefinanciën, Heiloo	11
Debattraining, Haarlemmerliede	11
Cursus teambuilding, Haarlem	8
Ondersteuning Provinciaal Bestuur in thema 'regionalisering' (geen SI-budget)	20

Cursus gemeentefinanciën, Den Helder	12
Politiek dichterbij mensen, Diemen	9
Bezoek aan Tweede Kamer door nieuwe leden	9
Cursus teambuilding, Haarlem	7
Cursus functioneringsgesprekken, Haarlem	16
Cursus Politiek dichterbij mensen, Bussum	10
Cursus Snel lezen afdeling Zijpe	13
Cursus gemeentefinanciën, Bussum/Huizen	12
Debatclub Amsterdam	13
Kadercursus CDJA NH Bestuur	3
Totaal aantal deelnemers	205

Zuid-Holland:

Naam cursus	Deelnemers
Cursus allochtone jongeren, afdeling Delft	21
Vier vaardigheden, leden	
Wet werk en bijstand, raadsleden en wethouders	11
Cursus Gemeentefinanciën, raadsleden en wethouders	17
Training Functioneringsgesprekken, besturen, fracties	7
Themabijeenkomst Grenzen aan de mantelzorg, leden CDA	
Europa en lokaal bestuur, leden BSV, Provinciale staten, raadsfracties	35
Kennismakingsbijeenkomst nieuwe leden, Noord	15
Kennismakingsbijeenkomst nieuwe leden, Zuid	22
Wet werk en bijstand, raadsleden en wethouders	20
Cursus Hoe word ik voorgezeten, leden	13
Cursus afdeling Jacobswoude, raadsfractie en bestuur afd. Jacobswoude	20
Cursus afdeling Giessenlanden/Fractiebegeleiding	17
Cursus afdeling Hellevoetsluis, fractieleiden en bestuur	9
Totaal aantal deelnemers	207

Utrecht:

Naam cursus	Deelnemers
Kennisbijeenkomst nieuwe leden	15
Training presenteren, CDA-leden	7
Themabijeenkomst betekenis politieke partijen, politiek belangstellenden	
Training functioneringsgesprekken, afdelingsbestuurders e.a.	8
Totaal aantal deelnemers	30

Gelderland:

Naam cursus	Deelnemers
Cursus Effectief presenteren, raadsleden Winterswijk	9
Cursus Teambuilding, raadsleden Lingewaal	11
Debatvaardigheden, raadsleden Harderwijk	9
Cursus Gemeentefinanciën, raadsleden Lingewaal en Westervoort	13
Mediatraining, raadsleden Arnhem	20
Debattraining, raadsleden Wageningen	
Debatvaardigheden, raadsleden Harderwijk	8
Cursus gemeentefinanciën, raadsleden Harderwijk	10
Coaching, raadsfractie Lingewaal	9
Totaal aantal deelnemers	89

Limburg:

Naam cursus	Deelnemers
Training Teambuilding/debatteren, raadsleden (Horst a/d Maas)	25
Studiedag AB Limburg	16
Debattraining, leden CDA Weert	5
Debattraining afdeling Helden, raadsleden	11
Cursus afdeling Echt-Susteren, raadsleden	12
Totaal aantal deelnemers	69

Noord-Brabant:

Naam cursus	Deelnemers
Training Debatteren/spreken in het openbaar, regio Eindhoven/Kempenland	8
Cursus Snel lezen, regio Hart van Brabant	12
Training functioneringsgesprekken, regio Eindhoven/Kempenland	10
Seminar Veiligheid, fractie Breda	53
Cursus Gemeentefinanciën, CDA Made	10
Cursus Gemeentefinanciën, regio de Baronie	12
Thema-avond Grondslag CDA, regio Hart van Brabant	22
Training fractie Steenbergen	6
Workshop, themabijeenkomst Loon op Zand	14
Cursus Snel lezen, regio Eindhoven/Kempenland	8
Cursus Voorzitten en voorgezeten worden, fractie Helmond	7
Training werving nieuw kader, regio Eindhoven/Kempenland	7
Training spreken in het openbaar, Etten-Leur	9
Training debatteren, regio Oost-Brabant	
Training teambuilding, Geldrop/Mierlo	12
Themabijeenkomst, statenfractie	22
Totaal aantal deelnemers	206

Zeeland:

Naam cursus	Deelnemers
Minisymposium (Themadag)	55
Debattraining, fractie Borssele	8
Debattraining West Zeeuws-Vlaanderen	8
Totaal aantal deelnemers	71

Landelijk aanbod

In het kader van het landelijk aanbod zijn in 2004 de volgende activiteiten georganiseerd en uitgevoerd.

Kaderschool

In het jaar 2004 is Blok II en Blok III gegeven voor de Kaderschoolleergang 2003-2004. De 22 deelnemers aan deze leergang hebben het gehele programma gevolgd en zijn daarna in de gelegenheid gesteld op eigen kracht af te studeren. In 2004 zijn drie deelnemers afgestudeerd. De verwachting is dat veel deelnemers aan deze leergang in 2005 alsnog zullen afstuderen.

In 2004 is de gestarte Kaderschoolleergang 2004-2005 sterk veranderd van opzet. Allereerst kon de kaderschool niet meer per blok worden gevolgd. Deelnemers konden alleen nog inschrijven voor het hele programma. Daarnaast is er met alle (60!) potentiële kandidaten een kennismakings/selectiegesprek gevoerd. Elementen in deze gesprekken waren: de motivatie, de bereidheid actief te worden (blijven) en de kennis van de Kaderschool daadwerkelijk in te zetten en een inschatting of de deelnemers beschikken over HBO werk en denk niveau. Uiteindelijk zijn er 50 deelnemers verspreid over twee Kaderscholen (Utrecht en Den Haag) in september gestart.

Nieuw is ook dat met ingang van 2004 alle deelnemers voorafgaand aan iedere bijeenkomst literatuur en werkopdrachten moesten inleveren. Hierdoor kon het feitelijk geboden programma op een hoger peil aangeboden worden. De ervaringen met Blok I en delen van Blok III (de onderdelen die in 2004 zijn uitgevoerd) laten zien dat deze opzet zijn vruchten afwerpt. Nieuw is ook dat Blok IV, het afstudeerblok begeleidingsbijeenkomsten bevat, waardoor deelnemers sterk gestimuleerd worden binnen de tijd van de leergang af te studeren. Blok II en IV vinden pas in 2005 plaats.

Deze hele opzet past in het streven de Kaderschool opnieuw stevig te positioneren binnen de totale opleidingen portfolio van het Steenkampinstituut.

Zomerschool

De Zomerschool kende dit jaar eveneens een dubbele bezetting! Twee groepen van in totaal 50 personen hebben in vier dagen intensief kennisgemaakt met het CDA en de Christendemocratie. Doel van de Zomerschool is nieuwe, jonge leden van het CDA enthousiast te maken voor de partij, en hen zicht te geven op mogelijkheden om hun actieve bijdrage te leveren. Op het programma stond een bezoek aan de Tweede Kamer, met diverse workshops en gesprekken met kamerleden en met Staatssecretaris Pieter van Geel. Er waren daarnaast ontmoetingen met Europarlementariërs, een werkbezoek aan Rotterdam en bijeenkomsten op het partijbureau met de partijvoorzitter en de directeur van het Wetenschappelijk Instituut. Ook volgden de deelnemers een debattraining en werd hen een "markt van mogelijkheden" aangeboden, waarop diverse CDA organisaties zich presenteerden als even zoveel mogelijkheden om actief CDA lid te zijn. Na de zomerschool heeft de HRM medewerker nog regelmatig contact met de deelnemers. Hun verdere "loopbaan" in het CDA wordt gevolgd en gestimuleerd in het kader van het dit jaar door HRM gestarte talentmanagement.

Vaardighedendag

Maar liefst 102 lokale politici, voornamelijk gemeenteraadsleden hebben zich laten trainen op deze eerste Vaardighedendag. Behalve de gebruikelijke debattrainingen waren er op deze dag workshops over de praktijk van het dualisme en over omgaan met de media. Verder werd er getraind in speechschrijven en schrijven voor de website en werd de nieuwe training 'Voorzitten en voorgezeten worden' aangeboden. Deelnemers konden op deze dag inschrijven voor twee workshops. De dag werd geopend door Ank Bijleveld-Schouten,

burgemeester van Hof van Twente. Deze dag is zeer positief geëvalueerd door de deelnemers.

Afdelingendag

Voor bestuurders van lokale afdelingen organiseerde het Steenkampinstituut de jaarlijkse Afdelingendag. 71 deelnemers volgden workshops als "ledenwerving en ledenzorg", "communicatie en de website", en "Is het besturen van een afdeling 'Leuk'". In de bijzondere workshop "Basiskennis voor nieuwe leden" reikte Jacqueline Verhagen mogelijkheden aan voor de opzet van bijeenkomsten voor nieuwe leden, waarmee ook gelijk werd geoefend. Een dag als deze biedt formeel en informeel de mogelijkheid voor het uitwisselen van ervaringen tussen afdelingen, hetgeen door de deelnemers zeer gewaardeerd werd.

Twee trainingsdagen kandidaten Europese verkiezingen

Alle CDA kandidaten voor het Europese Parlement zijn uitgenodigd voor een tweetal trainingsdagen, gericht op de campagnetijd. Deze dagen boden praktische trainingen, zoals: persoonlijke presentatie, cameratraining, het wekken van media aandacht en inhoudelijke training op belangrijke Europese beleidsterreinen. Er werd intensief getraind op debatteren en omgaan met lastige vragen. Aan de dagen werd medewerking verleend door verschillende journalisten, door Hans Hillen en verschillende trainers van het Steenkampinstituut. Een deskundige van buiten gaf stijl- en kledingadviezen. De dagen boden ook de mogelijkheid voor de kandidaten te werken aan een "teamspirit".

Follow-up maatwerktraining kandidaten Europese verkiezingen

Na de twee trainingsdagen voor alle kandidaten is aan de bovenste 10 kandidaten van de lijst een aanbod gedaan voor specifieke vervolptrainingen. Van dit aanbod heeft een zestal kandidaten gebruik gemaakt. In deze trainingen werd vooral geoefend in het omgaan met journalisten en presentatie voor de camera.

Zomercursus Tweede-Kamerfractie

In de eerste en laatste week van het zomerreces is voor de leden van de Tweede-Kamerfractie, in samenwerking met het fractiebestuur, een tweedaagse zomercursus georganiseerd. In de eerste week voor de ene helft van de fractie (23 deelnemers) in de laatste week voor de andere helft van de fractie (20 deelnemers). In deze cursus kwamen de volgende aspecten aan bod: CDA-gedachtegoed, Christen-Democratische beleidsthema's, ontwikkelingen in de andere politieke hoofdstromingen en presentatie- en communicatievaardigheden.

Gelieerde organisaties:

CDA-vrouwen

Samen met het CDA-V organiseerde het Steenkampinstituut wederom de jaarlijkse "Loopbaandag voor vrouwen". Dit jaar in de stijlvolle ruimtes van hotel/congrescentrum FIGI in Zeist. De circa 100 deelnemsters kregen in het plenaire gedeelte onder de titel "Stratego voor vrouwen", een herkenbare presentatie op de verschillende manieren waarop mannen en vrouwen vaak omgaan met macht en concurrentie. Een interview met Eerste-Kamervoorzitter Yvonne Timmerman-Buck gaf een inspirerende kijk op haar loopbaan. Workshops in het middaggedeelte waren: "Visuele overtuigingskracht", "Mijn kernkwaliteiten", "Hoe vang ik een rat" en "Voorsorteren en invoegen in de politiek". Die laatste workshop werd verzorgd door Yvonne van Rooy.

EFS

De Eduardo Frei stichting heeft ook in 2004 een beroep gedaan op het Steenkampinstituut voor de training van de naar het buitenland uit te zenden docenten en trainers. De twee grote onderwerpen van dit jaar waren: Intercultureel werken en intervisie. Voor de nieuwe trainers is er 's ochtends de basistraining intercultureel werken gegeven, zodat ook zij in de middag mee konden doen met de vervolptraining Intercultureel werken. De andere trainers zijn al in

de ochtend met een begeleide vorm van intervisie aan de gang gegaan. Op deze dag zijn dit jaar 31 EFS trainers getraind.

CDJA

Het DB van het landelijke CDJA-bestuur is in 2004 via het Steenkampinstituut gecoached bij haar eigen functioneren. Daarnaast hebben er een aantal trainingen plaatsgevonden, waaronder een dag voor alle CDJA'ers en een dag voor het gehele landelijke bestuur.

Het Europa seminar

Op dit vierdaagse seminar hielden 20 deelnemers zich intensief bezig met Europese thema's. Plaats van bijeenkomst was Hoogerheide, in Noord-Brabant. Van daaruit werd een excursie naar Brussel ondernomen, waar de deelnemers ontmoetingen hadden met de Europarlementariërs Arie Oostlander, Maria Martens, Ria Oomen en Cees Bremmer. Op de publieke tribune waren de deelnemers getuige van het bezoek van Kofi Annan aan het Europese parlement. In Hoogerheide maakten verschillende kandidaten voor het Europese parlement hun opwachting, onder wie lijsttrekker Camiel Eurlings. Voorts was de relatie van Europa met de Verenigde Staten één van de subthema's op dit seminar. In dat kader was deskundige Maarten van Rossum een van de inleiders. De andere twee thema's waren: "Europa bestuurbaar?" en "Europa en haar burgers". Met elk van de thema's gingen de deelnemers aan het werk volgens de methode van de "zelfsturende discussiegroepen". Elke groep presenteerde op het eind van het Seminar al dan niet op ludieke wijze wat zij over het gekozen thema geleerd had.

E-Learning

Op het vlak van E-learning is de in 2003 ontwikkelde E-learningcursus, behorende bij de bundel *Politieke Partijen in Nederland*, opnieuw aangeboden. In deze cursus kan de cursist zijn kennis van het gedachtegoed van de verschillende partijen zelf testen.

Daarnaast is in het kader van het Europa jaar 2004 (verkiezingen, uitbreiding én voorzitterschap van Nederland) een Europa Quiz ontwikkeld, waarin cursisten hun kennis van Europa op een veelheid van terreinen konden testen (geografie en demografie van 'oude' en 'nieuwe' landen). Na meer dan een jaar van ontwikkeling is ook de E-learningcursus '*CDA-gedachtegoed*' gereed gekomen en door de fractie overgedragen aan het Steenkampinstituut. Deze cursus is ontwikkeld door zowel de fractie, het Wetenschappelijk Instituut als het Steenkampinstituut. Deze cursus biedt cursisten de mogelijkheid om kennis op te doen aangaande de officiële CDA-standpunten op tal van beleidsterreinen. Er is ook een bij deze cursus horend 'E-examen' ontwikkeld dat vanaf december beschikbaar is gekomen. Het Steenkampinstituut regelt vanaf de oplevering de inschrijving voor zowel de cursus als de examens en het onderhoud van de cursus.

Cursus provinciale beleidsmedewerkers

Het Steenkampinstituut organiseerde voor 16 beleidsmedewerkers van provinciale CDA-fracties vier cursusdagen, waarop praktische trainingen centraal stonden, die afgestemd waren op de specifieke wensen vanuit deze groep. De deelnemers volgden een mediatraining, kregen twee dagdelen training in timemanagement, een middag over Europa en de provincies en een sessie met Pieter Tulner (beleidsmedewerker Tweede-Kamerfractie) over het functieprofiel van een beleidsmedewerker. De reeks van vier vrijdagen werd afgesloten met een intensief werkbezoek aan de provincie Gelderland: Gesprekken met de Commissaris van de Koningin, de statengriffier en de fractievoorzitter en een excursie naar een provinciaal project.

Ontwikkeling van producten en activiteiten

In 2004 is gestart met de ontwikkeling van een aantal nieuwe producten en initiatieven en is de voorbereiding van een aantal activiteiten welke pas in 2005 plaats zullen vinden ter hand genomen.

Train de trainers

Het Steenkampinstituut werkt hard aan een trainersbestand dat met name regionaal inzetbaar is. Op de valreep van 2003 is er een advertentie in de CDA-ledenkrant gezet met de oproep voor nieuwe trainers. Hierop hebben verschillende mensen gereageerd. De eerste selectie vond plaats op basis van CV's. Met de professionele trainers die gereageerd hebben zijn gesprekken gevoerd. De trainers die op grond van hun CV beschikten over didactische en/of trainingsvaardigheden zijn daarentegen uitgenodigd voor een selectiedag. In totaal hebben er twee selectiedagen plaatsvonden.

Certificering van trainers

In 2004 is het Steenkampinstituut in het kader van de gewenste professionalisering begonnen met het ontwikkelen van een 'certificerings-systeem' voor docenten en trainers. Dat wil zeggen dat trainers, nadat zij getraind zijn door het Steenkampinstituut op de shortlist geplaatst kunnen worden, voor als het regionaal trainingswerk een aanvraag doet bij het Steenkampinstituut voor een bepaalde training. Door herhaal-trainingen kan een trainer in de toekomst zijn/haar certificering behouden. Over de certificering zal in de toekomst eenmaal per jaar door het Steenkampinstituut richting de trainers schriftelijk gecommuniceerd worden.

Naast de certificering is door het Steenkampinstituut gewerkt aan de ontwikkeling van een zogeheten 'vrijwilligerscontract'. Het vrijwilligerscontract en de certificering samen moeten duidelijkheid en eenduidigheid scheppen over de aard en de vorm van de relatie tussen docenten/trainers en het Steenkampinstituut, waaraan van beide zijde grote behoefte bestond.

Begin 2005 zal deze systematiek worden ingevoerd.

Ontwikkelde trainingen

De volgende trainingen zijn in 2004 ontwikkeld.:

- voorzitten en voorgezeten worden
- debattraining: interrumpen en improviseren
- ledenwerving
- speeches schrijven

Voor iedere training is een trainingsdag georganiseerd om de trainers in te werken in het materiaal.

Ontwikkelde cursus "Rechtmatigheid"

Bij wijze van experiment is het Steenkampinstituut een samenwerking aangegaan met een extern bureau voor het verzorgen van een cursus. Het gaat om een cursus van een dagdeel over "Rechtmatigheid". De training is bedoeld voor raadsleden die werk willen maken van de rechtmatigheidscontrole, als aspect van hun controlerende taak (middels de accountant). Het bureau Deloitte verzorgt deze trainingen en levert materiaal. Het Steenkampinstituut biedt deze training aan in het regionale scholingswerk. De praktische organisatie is in handen van de regionale contactpersonen die deze cursus in het aanbod hebben opgenomen.

Communicatie

Dit jaar is wederom de algemene informatiefolder verschenen, die naar alle leden is gestuurd, met daarin het scholingsaanbod voor 2005. In tegenstelling tot voorgaande jaren is deze in december verstuurd.

Over het jaar 2003 is er een jaarverslag gemaakt, dat is verstuurd naar onder meer de 'vrienden van het Steenkampfonds' en naar andere belangstellenden. Daarnaast zijn er regelmatig oproepen geplaatst en artikelen verschenen in de diverse CDA-media en zijn doelgroepen voor specifieke activiteiten direct per mail benaderd.

De web-site van het Steenkampinstituut is dit jaar verder verbeterd en het onderhoud ervan is beter georganiseerd. Dit efficiënte medium is gebruikt voor promotie in het algemeen, vooraankondigingen van scholingsactiviteiten en elektronische inschrijving voor activiteiten. Vooral dat laatste heeft een grote vlucht genomen en heeft ertoe bijgedragen dat veel inschrijvingen voor scholingsactiviteiten vroegtijdig ontvangen werden, met alle planningsvoordelen vandien.

In 2004 is er ook een speciale publicatie van het Steenkampinstituut, ter gelegenheid van de integratie van het Steenkampinstituut in het partijsecretariaat geweest. Het betrof een impressie van 25 jaar scholings- en vormingswerk binnen het CDA en 15 jaar Steenkampinstituut. De publicatie was en is een eerbetoon aan de naamgever van het scholingsinstituut, prof. Dr. P.A.J.M. Steenkamp, en aan allen die in de afgelopen jaren met hun kennis, inzet en enthousiasme het Steenkampinstituut naam, faam en succes brachten.

Resultaten 2004

De rekening van baten en lasten 2004

Lasten

	<u>Werkelijk</u> <u>2004</u>	<u>herz.begr.</u> <u>2004</u>	<u>werkelijk</u> <u>2003</u>
<u>Facilitaire zaken</u>			
Personeelskosten	227.229	208.000	193.263
Bureaustkosten	11.230	14.315	17.313
Systeembeheer	2.074	2.074	2.192
Huisvestingskosten	30.861	30.861	33.234
Overige kosten	1.214	2.700	7.529
	-----	-----	-----
Totaal facilitaire zaken	272.608	257.950	253.531
	=====	=====	=====

Bestuursondersteuning

Bestuurskosten	2.555	3.500	4.140
	-----	-----	-----
Totaal bestuursondersteuning	2.555	3.500	4.140
	=====	=====	=====

Activiteiten

Landelijk aanbod	62.822	68.900	59.606
Regionaal aanbod	61.665	70.500	65.683
Producten politici/E-learning	48.814	42.000	4.067
Overige kosten	400	500	2.547
	-----	-----	-----
Totaal activiteiten	173.701	181.900	131.903
	=====	=====	=====

Baten

Bijdragen derden

Bijdrage CDA	276.600	276.600	270.000
Extra bijdrage CDA	12.000	---	30.000
Bijdrage Prof. Steenkampfonds	64.000	66.500	52.500
	-----	-----	-----
Totaal bijdragen derden	352.600	343.100	352.500
	=====	=====	=====

Overige baten

Deelnemersbijdragen	91.685	85.000	36.034
Opbrengst lesmateriaal	4.788	5.000	2.444
Overigen	5	---	---
	-----	-----	-----
Totaal overige baten	96.478	90.000	38.478
	=====	=====	=====

Resultaat **214**

Toelichting

Lasten

Personeelskosten

De personele samenstelling voor het jaar 2004 was anders dan voorzien ten tijde van het opstellen van begroting. Toen de begroting werd opgesteld, was nog niet bekend dat helaas één van office managers het grootste deel van het jaar ziek zou zijn en vervangen zou moeten worden en dat beide projectmedewerkers langer in dienst zouden moeten blijven om hun projecten goed en zorgvuldig af te kunnen ronden.

Bestuurskosten

De bestuurskosten zijn lager dan begroot omdat er minder vergaderd is dan gepland (drie keer in plaats van vier keer) en de curatoriumleden minder aankosten gedeclareerd hebben dan begroot.

Landelijk aanbod

Bij het landelijk scholingsaanbod is er feitelijk sprake van overbesteding ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Op basis van een herziene begroting, welke op basis van een aangepaste activiteitenplanning is opgesteld, kon vervolgens een aantal activiteiten goedkoper worden uitgevoerd dan aanvankelijk begroot. Er zijn dus niet minder activiteiten uitgevoerd dan gepland, integendeel.

Regionaal aanbod

De onderbesteding bij het regionaal scholingswerk wordt veroorzaakt doordat de provinciale afdelingen de hun toebedeelde budgetten niet hebben opgemaakt, ondanks reallocatie van de budgetten over de provincies halverwege het jaar. Voor wat betreft deze post treedt het Steenkampinstituut sinds 2001 slechts op als 'fondsenverdelers en verstreker' voor de provincies en heeft daarmee geen zeggenschap over de mate van besteding van de gelden.

Producten politici

De overbesteding van de post producten politici (zeer fors ten opzichte van de oorspronkelijke begroting) wordt veroorzaakt door hoofdzakelijk een drietal factoren. In de eerste plaats zijn er dit jaar producten voor politici aangeboden, welke niet waren begroot,

zoals de tweedaagse zomercursus voor de leden van Tweede-Kamerfractie. In de tweede plaats zijn de kosten van het E-learningproject op deze post geboekt en in de derde plaats zijn alle ontwikkelingskosten van ontwikkelde opleidingen in 2004 op deze post geboekt. Gemeld moet worden dat, zowel het E-learningproject als de tweedaagse zomercursus voor Tweede Kamerleden kostendekkend zijn gerealiseerd (zie baten derden).

Baten

Extra bijdrage van het CDA

In 2004 is door het Steenkampinstituut een tweetal projectaanvragen bij het CDA gedaan. Het betrof een aanvraag voor de financiering van de tweede zomerschool (€ 12.000,-) en één voor een tweedaagse training voor de kandidaten voor de Europese Verkiezingen (€ 6.600). Beide aanvragen zijn door de penningmeester van het CDA gehonoreerd. Het bedrag van € 6.600,- was al verwerkt in de herziene begroting

Bijdrage professor Steenkampfonds

Ook in 2004 mocht het Steenkampinstituut rekenen op bijdragen van het Steenkampfonds. Het professor Steenkampfonds heeft op haar najaarsvergadering in 2003 een bedrag van € 50.000,- toegezegd. Op haar voorjaarsvergadering in april 2004 heeft zij op basis van een verzoek van het Steenkampinstituut voor de financiering van de tweede kaderschool vervolgens nog eens € 14.000,- toegekend waardoor de totale bijdrage van het Steenkampfonds uitkwam op € 64.000,-

Deelnemersbijdragen

De deelnemers bijdragen zijn € 41.685,- hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot (€ 6.685,- meer dan volgens de herziene begroting). Dit wordt veroorzaakt doordat het aantal deelnemers aan de diverse activiteiten groter was dan begroot, bijvoorbeeld door de verdubbeling van de capaciteit van zowel de kaderschool als de zomerschool. Daarnaast zijn er meer activiteiten georganiseerd (E-learning, cursus leden van de Tweede Kamer fractie, vaardighedendag, afdelingendag etc.) waardoor er ook meer inkomsten waren.

Opbrengst lesmateriaal

De opbrengst van het lesmateriaal valt € 12.712,- lager uit dan begroot (€ 222,- lager dan volgens de herziene begroting). Dit komt hoofdzakelijk doordat bij het opstellen van de begroting in 2003, geen rekening is gehouden met het feit dat een aantal cursussen waarvoor normaliter veel cursusmateriaal wordt verkocht, niet is aangeboden in 2004. Het betreft cursussen voor wethouders en raadsleden welke vooral worden aangeboden in de jaren dat er gemeenteraadsverkiezingen zijn.

Toelichting door de penningmeester

2004 was voor het Steenkampinstituut een bijzonder jaar. Vele voorbereidingen werden getroffen om de stichting in de partij op te nemen. Ook was 2004 het jaar waarin de nieuwe directeur Carel Laenen met zijn medewerkers veel werk heeft verricht op HR- en scholingsgebied. In financieel opzicht is dit overduidelijk zichtbaar. Dankzij een voorzichtig en zuinig beleid enerzijds en anderzijds door de hulp van de vrienden van het Steenkampfonds is ook 2004 weer prima verlopen. Ook in de toekomst zal dit door de bekwaamheid en inzet van betrokkenen niet anders zijn.

Drs. E.W.M. van den Berg
Penningmeester

Vooruitzichten 2005 en daarna

In de zomer van 2004 is het Steenkampinstituut, nu als onderdeel van de sector HRM/SI/PO, begonnen met het opstellen van het werkplan 2005. In 2005 zal veel aandacht uitgaan naar de komende gemeenteraadsverkiezingen in maart 2006. Kandidaatstelling, campagne voeren, het voeren van functioneringsgesprekken etc. zijn zaken die vele belangrijke HRM-beleidsmatige én opleidings- en trainingsactiviteiten met zich mee zullen brengen.

Daarnaast wordt in 2005 een begin gemaakt met het modulair opbouwen van het opleidings- en trainingspakket op basis van de competenties waarover actieve CDA'ers in verschillende posities moeten beschikken. Een aantal geclusterde modules vormt op enig moment een 'leergang' voor bijvoorbeeld een raadslid, wethouder, afdelingsbestuurder, penningmeester etc. Het bouwen en clusteren van modules zal de komende jaren vorm moeten krijgen en in 2008 afgerond moeten kunnen worden. In de praktijk betekent dat, dat bepaalde opleidingen omgevormd of aangepast moeten worden en soms geheel nieuw ontwikkeld moeten worden. Begonnen wordt in 2005 met de modules die te maken hebben met de gemeenteraadsverkiezingen.

Voordat opleidingen en trainingen gegeven kunnen worden, moeten deze eerst ontwikkeld worden en dat kost tijd en geld. In 2005 zal daarom meer expliciet dan voorheen aandacht besteed worden aan het ontwikkelen van opleidingen, wat ook in de begroting en activiteitenplanning tot uitdrukking komt. Omdat verreweg de meeste opleidingen worden aangeboden via het regionaal scholingswerk, zal extra aandacht besteed gaan worden aan de regionale contactpersonen, in de vorm van zorgvuldige communicatie en het bieden van concrete ondersteuning bij het uitvoeren van hun taken.

Ook meer dan in het verleden het geval was, zullen in 2005 activiteiten van het landelijk scholingswerk buiten de Randstad georganiseerd worden, zodat ook leden in de verder van het westen van Nederland liggende provincies bereikt worden. Zo worden in 2005 de afdelingendag en de vaardighedendag in respectievelijk Eindhoven en Zwolle georganiseerd en gaat (bij voldoende aanmeldingen) de tweede kaderschool in 2005 in Zwolle van start. Deze spreiding is tevens van belang omdat scholingsactiviteiten ook momenten zijn waarop zicht gekregen kan worden op nieuw potentieel. Deze activiteiten vervullen met andere woorden een belangrijke rol bij het scouten van talent, dat onder andere op deze manier landelijk kan worden vorm gegeven.

Sector Financiën en Interne Organisatie

Inleiding

Om zich een beter begrip te vormen van de werkzaamheden die onder de afdeling volgt hieronder een korte beschrijving van de genoemde onderdelen met hun belangrijkste producten. In aanvulling daarop worden de bijzonderheden van 2004 genoemd.

Huishoudelijke Dienst - huisvesting

De dienst heeft als hoofdtaak het bevorderen van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord zowel voor de werknemers als voor degenen die het Kuyperhuis gebruiken als vergaderlocatie. Dat heeft betrekking op het schoonhouden van het pand, het ontvangen van gasten en voorzien in de catering en ook de werkomstandigheden handhaven volgens de 'arbeidsomstandigheden wetgeving'.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Een prettige ontvangst voor gasten van het Kuyperhuis met koffie en broodjes
- Goed ingerichte werkplekken
- Schone werk kamers, vergaderruimtes, toiletten
- Een goed onderhouden gebouw, in overleg met de verhuurder
- Een toegankelijk en opgeruimd archief
- Een lunchgelegenheid voor de medewerkers
- Een goede ontvangst van bijzondere gasten inclusief warme maaltijd

In 2004 is er voor gekozen om meer gebruik te maken van het CDA huis. Dat komt onder meer tot uiting in het gebruik van de locatie voor de kaderschool.

Verder is er toe overgegaan om in de zomerperiode op een aantal werkplekken airconditioning te verzorgen. Voor de medewerkers en de apparatuur worden 's zomers temperaturen gemeten die ongewenst zijn en een risico vormen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Bij het onderdeel personeelszaken worden nog een aantal aspecten behandeld die betrekking hebben op arbeidsomstandigheden die ter hand zijn genomen in 2004.

Systeembeheer

De afdeling onderhoudt het netwerk op een zodanige wijze dat medewerkers zo goed mogelijk gebruik kunnen maken van de aangeboden voorzieningen. Dat betekent onder meer dat er een veilige netwerkomgeving is, dat er een duidelijke structuur is in de directories, dat er goede internetfaciliteiten zijn bijvoorbeeld om debatten te volgen. De huidige geautomatiseerde omgeving is up-to-date. Medewerkers beschikken over moderne apparatuur en kunnen ook op verschillende werkplekken inloggen. Dit geldt nog niet voor de boekhouding vanwege het feit dat de huidige administratieve software dat niet toelaat. De afdeling draagt ook de zorg voor goede back up - en recoveryfaciliteiten en de telefoonvoorzieningen en beantwoordt vragen van medewerkers wanneer zij gehinderd worden in hun werkzaamheden als gevolg van technische onvolkomenheden. Incidenten worden vastgelegd in Top Desk om steeds de juiste prioriteiten toe te kennen aan de vragen die open staan.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Gebruikersnaam met bijbehorende toegankelijke directorystructuur en toegangspas
- Een ongehinderd gebruik van het netwerk bij de verkregen rechten
- Print- en kopieerfaciliteiten
- Service op maat bij vragen over soft- en hardware
- Een 'veilige' en professionele werkomgeving die aansluit bij recente wensen op ICT gebied

In 2004 zijn de kopieermachines vervangen door nieuwe apparatuur met print-, scan- en faxfaciliteiten. De exchangeserver is vervangen. Tevens heeft de afdeling een belangrijke rol gespeeld bij de migratie van de Blackberries naar Vodafone. Dit betreft de voorziening voor de bewindspersonen en de politieke assistenten, het DB en een aantal medewerkers van het CDA. Top Desk als hulpmiddel bij incidentregistratie is in 2004 in gebruik genomen.

Ledenadministratie

De bijdragen leden vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de partij. Tevens zijn zij de basis van de partij in het algemeen en wordt er gecommuniceerd met deze leden. Dat kunnen individuele leden zijn maar ook groepen van leden zoals afdelingsbesturen, gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen.

Groepen van leden worden vastgelegd in de ledenadministratie. Dat vraagt een goede communicatie met andere afdelingen. Dat betekent bijvoorbeeld dat het toezenden van kerstkaarten zo kan gebeuren dat dubbelzendingen worden voorkomen. De ledenadministratie is ook een essentiële bron van informatie voor ledenzorg en ledenbehoud. Ook in de ledenwerving is de afdeling al vroeg betrokken al was het maar door er voor te zorgen dat wanneer potentiële leden belangstelling tonen, deze interesse wordt gepaard aan de toezending van een welkomstpakket.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de ledenadministratie bij evenementen. Naast het feit dat alle aanmelders via de ledenadministratie worden vastgelegd vervult de administratie een cruciale taak bij de aanlevering van de bestanden en bij de algehele organisatie van het evenement.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Ledenlijsten voor afdelingen en provincies (digitaal en papier)
- Bestandsselecties voor het secretariaat, afdelingen en provincies
- Contributieverzoeken, herinneringen en overige mailings
- Handboek ledenadministratie (met boekhouding)
- Welkomstpakketten
- Ledenservice

In 2004 is in het bijzonder aandacht besteed aan het verlagen van de frequentie van de rapportages naar de afdelingen. Niet alleen is de frequentie verhoogd maar ook is de servicegraad verbeterd. Aanvragen voor selecties kunnen sneller verwerkt worden. Deze verzoeken komen vaak op het laatste moment binnen. De capaciteit is uitgebreid zodat hier beter op kan worden ingespeeld.

Tevens is ertoe overgegaan om maandelijks te rapporteren over de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling in de ledenaantallen. Maandelijks wordt gerapporteerd wat de aanwas en de afname is in de ledenaantallen, gespecificeerd naar soort en opzegmotieven.

Tevens heeft er in 2004 een selectietraject plaatsgevonden met betrekking tot de invoering van een nieuwe softwaretoepassing. Bij de inventarisatie is rekening gehouden met de wensen zoals die bij de afdelingen en in de provincie spelen. Uiteindelijk is het pakket van

eisen opgesteld en een aantal leveranciers heeft door middel van demonstraties hun visitekaartje afgegeven.

Mede rekeninghoudend met de eisen van de boekhouding en de afdeling HRM is een voorkeurleverancier gekozen. De technische commissie heeft het uiteindelijke voorstel beoordeeld. De beschreven functionaliteiten zijn naar aanleiding van de opmerkingen van de commissie verfijnd zodat de beoogde leverancier een bijpassend voorstel kon uitwerken.

Receptie en telefonie

Gasten worden aan de balie ontvangen en mensen die contact zoeken met het CDA worden naar de juiste contactpersoon doorgeleid. Daarbij fungeert de afdeling als overloop van andere afdelingen bijvoorbeeld voor de verzending van mailings en secretariële ondersteuning.

De gehele postverwerking vindt ook plaats bij de receptie. De inkomende post wordt gesorteerd. De uitgaande post geboekt op de juiste kostenplaats en gefrankeerd.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Professionele ontvangst van bezoekers
- Professionele afhandeling van telefoongesprekken
- Gesorteerde post
- Ontvangen faxen
- Compleet verzorgde mailings

In 2004 is een onderzoek uitgevoerd naar de bereikbaarheid van het CDA Partijbureau. Tevens zijn de medewerkers voor zover nodig in de gelegenheid gesteld om zich verder te bekwalen in het klantcontact.

De uitkomsten van het onderzoek zullen gebruikt worden om de professionaliteit van de ontvangst en het telefoonverkeer te verbeteren.

Boekhouding

De medewerkers van financiën zorgen er voor dat de sectoren steeds op de hoogte zijn van de stand van hun bestedingen ten opzichte van de begroting. Daarmee wordt uiteraard ook nadrukkelijk rekening gehouden met de subsidiemogelijkheden zoals die voor een partijbureau worden aangeboden door verschillende ministeries. Tevens wordt de salarisadministratie gevoerd door de boekhouding.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Goedgekeurde jaarrekening van het secretariaat en alle gelieerde organisaties
- Tussentijdse analyses en maand- en kwartaalrapportages
- Voortgangsoverzichten besteding subsidiabele posten
- Begroting van secretariaat en begroting van alle gelieerde organisaties
- Activiteitenplanning en activiteitenoverzicht
- Financiële overzichten per provincie
- Salarisstrookjes
- Pensioenoverzichten
- Geboekte en betaalde facturen
- Bewaken subsidieregeling ministeries BZK en BuZa
- Beheer en inrichting grootboekadministratie

In 2004 is het belang onderstreept van het indienen van verplichtingsformulieren bij het aangaan van verplichtingen.

De managementinformatie is op een aantal punten verbeterd. Een verdere verbetering is nog noodzakelijk. De invoering van de nieuwe software kan hier een belangrijke impuls aan geven.

Personeelszaken

Personeelszaken zorgt ervoor dat de in de CAO gemaakte afspraken worden nagekomen en dat wordt geanticipeerd op wettelijke regelingen die voor het personeel van belang zijn.

Verder speelt personeelszaken een rol bij de verwerving van kandidaten voor openstaande vacatures.

Ook worden initiatieven ondernomen om het personeelsbeleid handen en voeten te geven zoals bij het Fuwasystraject.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Arbeidscontracten
- Plan van aanpak Risico Inventarisatie- en Evaluatie
- Functiebeschrijving- en waardering
- Kandidaten voor vacatures
- Regeling kinderopvang
- Opleidingsmogelijkheden

Meer specifiek worden de volgende punten over 2004 beschreven.

Arbeidsvoorwaarden

In de verslagperiode is met de OR en de vakvereniging (CNV Publieke Zaak) een nieuwe CAO tot stand gekomen waarvan de werkingsperiode loopt van 1 april 2003 tot 1 januari 2006. De CAO heeft met andere woorden een looptijd van twee jaar en negen maanden.

Belangrijke elementen uit de CAO zijn de volgende:

- Per 1 april 2003 is een salarisverhoging van 2,5% overeengekomen
- In 2004 is de nul-lijn gehanteerd, dat wil zeggen 0 % salarisverhoging in de CAO.
- Per 1 januari 2005 worden de salarissen (t.b.v. het gehele jaar 2005) structureel verhoogd met 0,25%
- Met ingang van 1 januari 2005 zal een 38-urige werkweek van toepassing zijn voor nieuwe werknemers. De huidige werknemers kunnen kiezen voor een 38-urige werkweek.
- Met ingang van 2005 wordt een jaarlijks terugkerende eindejaarsuitkering ingesteld van 0,3%

Verder is overeengekomen tot aanschaf over te gaan van een dienstauto en een onderzoek uit te voeren naar de werkdruk onder personeelsleden.

Ook is afgesproken dat er een functiebeschrijvings- en waarderingstraject zal worden ingezet met een in overleg met de betrokkenen nader te bepalen aanbieder.

In 2004 is het in verband hiermee het project Fuwasys opgestart waarvan de inwerkingtreding 1 januari 2005 zal zijn (met terugwerkende kracht).

Tevens is er een onderzoek uitgevoerd door de Arbodienst naar het algehele welzijn van de werknemers inclusief werkdruk en vragen met betrekking tot het Periodiek Arbeidskundig Gezondheids Onderzoek (PAGO).

In het onderzoek is ook aandacht besteed aan de werkplekken. Aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek zullen in 2005 in overleg met de OR worden uitgevoerd nadat er een Plan van Aanpak is opgesteld.

Arbo

Eind 2003 is door de Achmea Arbodienst een update uitgevoerd van een Risico-Evaluatie en Inventarisatie (een zogenaamde RI&E).

Aanbevelingen uit dit onderzoek zijn opgenomen in een plan van aanpak waarvan de noodzakelijke projecten in 2004 zijn uitgevoerd.

Een element daaruit betrof het tekort aan gekwalificeerde BHV-ers. In 2004 hebben de volgende medewerkers deelgenomen en met goed gevolg het diploma Bedrijfs hulperverlener behaald:

Mevr. Drs. A. van der Schoot
Mevr. E. van Dijk
Dhr. Drs. W. Smit
Dhr. R. van Wissen
Mevr. Drs. K. Hoentjen
Dhr. Drs. M. Groenendijk

Mevr. M. vd Griendt – vd Berg is tevens BHV-er. Dhr. C. Zwanenburg heeft aangegeven zijn rol als BHV-er te willen afbouwen.

Er zijn bij een aantal medewerkers werkplekonderzoeken uitgevoerd. Dhr. C. Zwanenburg is toegerust om werkplekken aan te passen en medewerkers maken regelmatig gebruik van deze expertise. Bij klachten kan ook een beroep gedaan worden op een daartoe gecertificeerde organisatie.

Verder is in het kader van het brede onderzoek door de Arbodienst zoals eerder genoemd onder 'arbeidsvoorwaarden' ook aandacht besteed aan de werkplekinrichting. Aanbevelingen naar aanleiding van dit onderzoek zullen in 2005 worden opgevolgd.

Ziekteverzuim:

Bijgaand treft u de verzuimcijfers aan over de afgelopen twee jaar. Het verzuim is helaas gestegen van 1,89 % naar 3.05 % (excl. zwangerschappen), met name als gevolg van een toename van het langdurig verzuim.

Verzuim 2003					
	GZVD	ZVP	KV	MLV	LV
Totaal incl. zwangersch.	11,61	2,56%	0,49%	0,67%	1,40%
Totaal exc. zwangersch.	7,92	1,89%	0,49%	0,62%	0,77%
Verzuim 2004					
	GZVD	ZVP	KV	MLV	LV
Totaal incl. zwangersch.	15,78	3,59%	0,65%	0,71%	2,23%
Totaal exc. zwangersch.	13,23	3,05%	0,65%	0,71%	1,70%
Legenda:					
GZVD	Gemiddeld aantal Ziekte Verzuim Dagen				
ZVP	Ziekteverzuimpercentage				
KV	Kort Verzuim				
MLV	Middellang Verzuim				
LV	Lang Verzuim				

In de verslagperiode is aan de hand van een stage opdracht onderzocht hoe de verzuimcijfers van het CDA zich verhouden ten opzichte van andere organisaties. Ondanks het feit dat er sprake is van een toename van het verzuim ten opzichte van 2004 is het verzuimpercentage nog steeds relatief gunstig.

Ook is door de betreffende stagiaire een bijdrage geleverd aan het verzuimbeleid. Daarbij is zowel aandacht besteed aan het preventieve beleid als aan het beleid bij optredend ziekteverzuim.

Opleidingen

In 2004 is aan alle medewerkers de gelegenheid geboden om hun kennis van de Officecursussen aan te vullen of op te frissen (Excel, Word, Access, Outlook en Powerpoint). Naast dat medewerkers via Broekhuis cursussen hebben gevolgd heeft Karin Hoentjen ook voor een aantal medewerkers een Excelcursus verzorgd, tot volle tevredenheid van de deelnemers.

Ook zijn medewerkers in de gelegenheid geweest om in 2004 in huis een cursus te volgen op het gebied van webschrijven. Zowel voor beginners als voor gevorderden is een cursus verzorgd, in huis. Ongeveer 25 medewerkers hebben deelgenomen aan deze cursus Webschrijven bij Ida Stroosnijder.

HRM/ Partijontwikkeling

Inleiding

Deze sector bestaat officieus met ingang van 2004 en is tot stand gekomen door de opleidings- en trainingsactiviteiten van het Steenkampinstituut te integreren met de HRM activiteiten en de activiteiten in het kader van partij ontwikkeling van het secretariaat. In de loop van 2004 is de sector vormgegeven en zijn de activiteiten op elkaar afgestemd en de bedrijfsprocessen geïntegreerd. Dit voorspoedig verlopen proces heeft er toe geleid dat het Steenkamp Instituut als zelfstandig orgaan per 31 december 2004 conform de planning kon worden opgeheven, waardoor de sector met ingang van 2005 ook in formele zin een feit is. Omdat het Steenkampinstituut formeel nog een zelfstandig orgaan was in 2004, zijn de activiteiten van het Steenkampinstituut niet opgenomen in dit hoofdstuk. Over 2004 heeft het Steenkampinstituut nog een eigen en tevens laatste jaarverslag opgesteld.

Bureau Organisatie

In 2004 is de formatie van de sector op sterkte gebracht en is een begin gemaakt het verbeteren van de werkprocessen, het optimaliseren van het sector secretariaat en het sturen op concrete resultaten. Zo is in de sector in 2004 voor het eerst gewerkt met een projecten- of activiteitenoverzicht per medewerker. Het werken met concreet benoemde activiteiten en na te streven doelen voor elke medewerker waarvoor deze voor wat betreft de realisatie en uitvoering ook verantwoordelijk is gesteld, zal nog verder moeten nog inslijten, maar de ervaringen zijn zonder meer positief. De betere planning en daardoor betere spreiding van werk en werkdruk in de tijd en over de medewerkers wordt door de medewerkers zelf zeer gewaardeerd. Dit heeft in 2004 geleid tot een sterke stijging van de productiviteit.

Binnen de sector hebben in 2004 in totaal 15 mensen gewerkt (inclusief sector hoofd).

Formatieoverzicht

Naam	Onderdeel	In dienst	functie	Contract	Fte
Dirk Gudde	SI		Stafmedewerker	vast	0,875
Jacqueline Verhagen	SI		Stafmedewerker	vast	0,75
Lyke Blok	SI		Medewerker	tijdelijk	0,75
Liemo de Boer	SI	Tot 31-01	Projectmedewerker	tijdelijk	0,875
Anja Fonville	SI		Medewerker	vast	
Michiel van Butselaar	HRM		Beleidsmedewerker	vast	1
Wouter van den Beukel	HRM	Vanaf 1-08	Ondersteunend beleidsmedewerker	tijdelijk	1
Gerben Karssenbergh	PO		Projectmedewerker	tijdelijk	0,5
Rob Govers	PO	Vanaf 1-05	Projectmedewerker	tijdelijk	0,5
Carla Jaarsveld	HRM		Medewerker	tijdelijk	0,4
Marjan Hulman	HRM	Tot 1-12	Projectmedewerker	tijdelijk	0,2
Ibtisame Mossaoui	SI	Tot 1-06	Stagiair	tijdelijk	0,875
Eva de Rooy	SI	Tot 1-06	Stagiair	tijdelijk	0,875
Carel Laenen	SI		Sector hoofd	vast	1
Jonathan	SI	Tot 1-11	Projectmedewerker	tijdelijk	0,2

HRM activiteiten

Netwerkbijeenkomsten

In het afgelopen jaar zijn een aantal netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waarin de aandacht voor de kennis en kunde van CDA'ers centraal stond. Diverse CDA-prominenten kwamen in verschillende samenstelling bijeen om te brainstormen over de mogelijkheden van een effectief HRM-beleid én om in kaart te brengen welke CDA'ers in welke netwerken participeren of zouden kunnen participeren. Zowel de voorbereiding als de follow-up van deze bijeenkomsten viel onder verantwoordelijkheid van één van de HRM medewerkers.

Contacten externe W&S-bureau's

Met een aantal werving & selectie-bureau's die zich richten op het publieke domein, zijn vanuit de afdeling HRM in het afgelopen jaar gesprekken gevoerd en contacten opgebouwd. Het opbouwen van een netwerk in deze omgeving heeft deels te maken met de verdere professionalisering van het HRM-werk van de partij zelf, maar ook met de mogelijkheid om kandidaten van CDA-huize, zoals bijvoorbeeld uittreedende wethouders, te kunnen wijzen op de activiteiten van die bureau's.

Service aan CDA-leden

Vanuit openbare bronnen wordt door één van de HRM-medewerkers twee wekelijks een vacature-overzicht samengesteld dat digitaal beschikbaar is voor CDA'ers, die zich gratis kunnen abonneren. Daarnaast worden kandidaten die daarom vragen, gericht geattendeerd op vacatures passend bij hun profiel. Op deze manier wordt het bijeenbrengen van vraag naar mensen in de vorm van vacatures en aanbod van CDA'ers die op die vacatures zouden kunnen passen, gefaciliteerd.

Ontwikkeling Bureau Verkiezingen

Met de Gemeenteraadsverkiezingen voor de boeg (2006) heeft de HRM-afdeling een voorstel gedaan om te komen tot een integratie van de diverse activiteiten rondom verkiezingen: Eerste Kamer, Tweede Kamer, Europees Parlement, Provinciale Staten, gemeenteraadsverkiezingen, waterschapsverkiezingen, en straks misschien ook nog burgemeestersverkiezingen. Voor al deze verkiezingen gelden andere procedures, zowel interne partijprocedures als de wettelijke kandidaatstelling. Voor al deze verkiezingen is ook weer andere informatie voor afdelingen, individuele leden en besturen noodzakelijk. Deze informatie is vaak versnipperd over verschillende sectoren binnen het CDA-bureau. Met het Bureau Verkiezingen wordt gestreefd naar één loket in het CDA-bureau voor alles wat met de procedurele kant van de verkiezingen te maken heeft. Dit in 2004 uitgewerkte voorstel wordt in het voorjaar van 2005 geïmplementeerd.

Ontwikkeling website

In het najaar van 2004 is een voorstel geschreven om de informatievoorziening via het internet rondom de HRM activiteiten te verbeteren en om deze activiteiten via het internet te promoten. Besloten is om dit binnen de bestaande technische infrastructuur vorm te geven door de bestaande website van het Steenkamp Instituut te vernieuwen en aan te passen. De pagina's over het Steenkamp Instituut op de CDA-website zullen daartoe worden aangevuld met informatie over HRM-activiteiten en de activiteiten en producten rondom Partijontwikkeling. Een medewerker HRM fungeerde als projectleider om dit vorm te geven. Deze medewerker was tevens belast met het aanleveren en samenstellen van de content voor de HRM-activiteiten.

Databank

De HRM-databank is ontwikkeld voor het gestructureerd kunnen registreren van potentiële kandidaten voor belangrijke politieke en maatschappelijke functies. Voortdurend neemt het aantal kandidaten dat opgenomen wordt in de databank toe. Voor het up-to-date houden van de databank en het invoeren van nieuwe CV's en bijbehorende gegevens, is een medewerker verantwoordelijk die één dag per week op de afdeling HRM werkzaam is. Dankzij de databank kan door verschillende organisaties nu een beroep gedaan worden op de kennis en ervaring van CDA-ers. Dat kan zijn voor betaalde en onbetaalde functies. Veelal gaat het om politiek-maatschappelijke bestuursfuncties. Het is van belang dat CDA'ers op posities in het maatschappelijk middenveld en in andere functies bestuurlijke ervaring op kunnen doen. Daarnaast hebben veel wethouders, gedeputeerden en leden van vertegenwoordigende lichamen bestuurlijke ervaring opgedaan die juist maatschappelijke organisaties weer ten goede kunnen komen. Om in die behoefte te kunnen voorzien wil het CDA beter en systematischer inzicht krijgen in de ambities en talenten van CDA'ers om op die manier pro-actiever te kunnen opereren. Aan deze ontwikkeling is in 2004 opnieuw een krachtige impuls gegeven.

Coördinatie Dertigers

De Dertigers hebben verschillende landelijke activiteiten georganiseerd, zoals rondom de Europese Verkiezingen. De dertigersbeweging is een niet-formele en flexibele organisatie van zakelijke en betrokken christen-democratische dertigers. Centraal staat het doel: ontwikkelen van hedendaagse christen-democratische denkbeelden. Een medewerker van de HRM-afdeling is ook in 2004 als contactpersoon opgetreden voor het netwerk van De Dertigers. Deze medewerker werkt mee aan het onderhouden van het netwerk, de intranetsite van De Dertigers en verzorgt op verzoek correspondentie.

Talentmanagement

Talentmanagement is een breed begrip dat in veel activiteiten van de sector zijn uitwerking heeft en nog verder zal krijgen. Talentmanagement richt zich op het vinden, kennen en inzetten van ambitieuze en talentvolle CDA leden. Zij zijn immers de politici en bestuurders van de toekomst. In het afgelopen jaar is daarmee een goede start gemaakt, doordat hiervoor per augustus 2004 een extra medewerker HRM is aangetrokken die dit gestructureerd heeft opgepakt. Eén van de projecten die in 2004 concreet heeft vorm gekregen is 'de opleiding als scoutmoment'. Van deelnemers aan opleidingsactiviteiten als de Zomerschool en de Kaderterschool die dit jaar hebben plaatsgevonden, zijn in dat kader actief de gegevens verzameld en in de database opgenomen. Daarnaast wordt actief vanuit het bureau gewerkt aan het stimuleren en faciliteren van netwerken van cursisten en wordt actief gekeken hoe deze mensen kunnen worden ingezet voor of ten behoeve van het CDA. Daarbij moet gedacht worden als het ondersteunen van netwerkactiviteiten als reünies en het in contact brengen van cursisten met mensen in het CDA die iets met deze cursisten kunnen of iets voor hen kunnen betekenen. In 2005 zal deze activiteit verder worden uitgebouwd.

Competentieprofielen

In het najaar van 2004 is met behulp van een werkgroep het competentieprofiel van het CDA gemeenteraadslid ontwikkeld. Competenties zijn de vermogens om door het juiste gedrag succesvol in het functioneren te zijn. Dit gedrag bestaat uit kennis, vaardigheden en persoonskenmerken. Kenmerkend voor competenties is dat zij blijken uit waarneembaar gedrag. Het competentieprofiel dient als handreiking voor de gemeentelijke afdelingen om zelf tot een eigentijds HRM beleid te komen. Het competentieprofiel kan namelijk toegepast worden in functioneringsgesprekken en in de werving en selectie van kandidaten bij gemeenteraadsverkiezingen. Tevens is het mogelijk om competentiegerichte opleiding en training aan te bieden aan nieuwe en zittende raadsleden. Vervolgstappen op het eind 2004 ontwikkelde competentieprofiel zijn het herontwikkelen van de trainingen werving en selectie van raadsleden en functioneringsgesprekken van het Steenkampinstituut.

Met bovenstaande activiteiten heeft de nieuw aangetrokken medewerker zich sinds augustus 2004 bezig gehouden. Dit project loopt door in 2005.

Functioneringsgesprekken leden van de Tweede-Kamerfractie

In 2004 hebben de partijvoorzitter en de fractievoorzitter gezamenlijk functioneringsgesprekken gevoerd met alle leden van de Tweede-Kamerfractie. Deze gesprekken zijn door deze sector inhoudelijk, procesmatig en logistiek ondersteund. Zo is in deze gesprekken gebruik gemaakt van door deze sector ontwikkelde gespreksformats en gespreksformulieren en het reeds eerder door deze sector ontwikkelde competentieprofiel Tweede-kamerlid. Een deel van de follow-up van de gesprekken, is binnen HRM en het Steenkampinsituut opgepakt.

Activiteiten in het kader van Partij-ontwikkeling

Trevicommissie

Partijontwikkeling voert het ambtelijke secretariaat van de landelijke Trevicommissie die onder voorzitterschap van de heer Ir J.B.M. Mandos staat, eerste vice-voorzitter van het Dagelijks Bestuur van het CDA. De Trevicommissie is opgericht als denktank om de resultaten van de ledendebatavonden verder uit te werken en nieuwe ideeën aan te dragen. Alle agendapunten zijn dan ook direct gerelateerd aan de drie belangrijkste uitkomsten van de Fonteinavonden, te weten: vitaliseren van de afdelingen, de CDA-boodschap eigentijds vertalen en het versterken van de kennisuitwisseling en netwerkfunctie. Vanuit partijontwikkeling wordt de Trevicommissie ambtelijk ondersteund en wordt uitvoering gegeven aan ideeën van de Trevicommissie die door het DB omgezet zijn in besluiten. De Trevicommissie heeft in dit kader ondermeer een deelsessie georganiseerd over partijontwikkeling tijdens het Partijcongres, een format ontwikkelt voor het versterken van MKB-netwerken binnen de partijorganisatie en een handboek geschreven ('Werk aan de winkel') met ideeën en suggesties voor het organiseren van activiteiten door lokale afdelingsbesturen. De Trevicommissie vergadert maandelijks.

Afdelingen Informatiepunt

Partijontwikkeling heeft onderzoek verricht naar de haalbaarheid van een informatieloket voor afdelingen. Aan de hand van interviews onder medewerkers van het CDA-bureau en een dertigtal secretarissen van provinciale en lokale afdelingen zijn de informatiebehoeften in kaart gebracht en is gekeken hoe de landelijke dienstverlening vanuit het CDA-bureau kan bijdragen aan vitalisering van die 480 CDA-afdelingen. Uit de bevindingen kwam naar voren dat de digitale dienstverlening via een beschermde CDA-site (van en voor leden: extranet) verder geoperationaliseerd diende te worden. Deze uitkomst is uitgemond in het optuigen van een speciale digitale community voor afdelingsbestuurders: AfdelingenNet.

AfdelingenNet

Deze door een wachtwoord afgeschermd site is nu sinds september 2004 in de lucht. Rond de 800 afdelingsbestuurders zijn lid van AfdelingenNet en maken regelmatig gebruik van de digitale diensten. Op deze extranetsite zijn standaarddocumenten verkrijgbaar zoals handreikingen, handboeken en leidraden op het gebied van ledenwerving, ledenzorg, campagnevoeren, leden- en contributieadministratie, partijorganisatie, verkiezingsprogramma, de gekozen burgemeester etc etc. Hiernaast biedt AfdelingenNet een forum aan de leden om ervaringen uit te wisselen en te discussiëren over actuele onderwerpen. Ook kan er gestemd worden over stellingen, is een evenementenkalender beschikbaar en ontvangen de leden maandelijks een nieuwsbrief (AfdelingenNieuws) over de laatste stand van zaken die voor afdelingsbestuurders relevant zijn. Het aantal leden groeit gestaag en uiteindelijk zal digitale informatieverstrekking aan de afdelingen de boventoon voeren. De subafdeling partijontwikkeling beheert AfdelingenNet en is verantwoordelijk voor de *content*. Waar nieuwe informatiebehoeften worden gesignaleerd, wordt op een pro-actieve

wijze gewerkt aan de ontwikkeling van formats (documenten, handreikingen, draaiboeken) die voorzien in die behoefte, steeds vanuit het perspectief van vitalisering van de afdeling.

Handreiking Lokaal Duaal

Op verzoek van de partijvoorzitter die bij haar gesprekken met lokale afdelingsvoorzitters veelvuldig vernam dat afdelingen behoefte hebben aan een handvat over hoe te handelen in het kader van het dualisme, is een zogeheten "Handreiking Lokaal Duaal" opgesteld, geproduceerd en aan alle afdelingen toegezonden. Deze handreiking bestaat uit een artikelsgewijs geformuleerd model, waarin taken, verantwoordelijkheid en bevoegdheden van wethouders, fractie en afdelingsbestuur in hun onderlinge relatie uiteen is gezet. Afdelingen kunnen dit model zelf aanpassen aan hun wensen en specifieke lokale situatie. Daartoe wordt deze ook via afdelingennet, dus digitaal aangeboden, zodat er eenvoudig in gewerkt kan worden.

Het samenstellen van deze handreiking is opgepakt door partijontwikkeling, omdat een dergelijke handreiking past in de taak van partijontwikkeling om concrete producten te maken ten behoeve van afdelingen in het kader van "het vitaliseren van de afdelingen".

Handreiking Gemeentelijke Herindeling

Als gemeenten worden heringedeeld heeft dit ingrijpende gevolgen voor de CDA-afdelingen in die gemeenten. Gezien het feit dat de grens van de gemeentelijke afdeling samenvalt met die van de gemeente moeten de bestaande CDA-afdelingen in korte tijd worden samengevoegd tot één nieuwe afdeling. Leden zien hun afdeling opgaan in een groter geheel, waarbij aan het begin van het proces nog vaak onduidelijk is op welke wijze de te vormen afdeling in de praktijk gaat functioneren.

Analoog aan de "Handreiking Lokaal Duaal" is daarom het initiatief genomen tot het opstellen van deze handreiking. Deze biedt afdelingen handvatten bij hun fusieproces en hun voorbereidingen bij gemeenschappelijke verkiezingen in het geval van een gemeentelijke herindeling.

Den Haag
februari 2005

Jaarverslag 2004

Huisvesting

Na jarenlange discussies over de huisvesting van de partij besloot het Partijbestuur op 23 mei 2003 om middels een delegatiebesluit het Dagelijks Bestuur de opdracht te verstrekken een eigen pand aan te kopen ten behoeve van het CDA-secretariaat en de gelieerde organisaties. In april 2004 meldde het Dagelijks Bestuur aan de leden van het Partijbestuur een pand te hebben gevonden dat ruimschoots voldeed aan de wensen van het Partijbestuur en dat het DB voornemens was het pand aan te kopen. Na instemming van het Partijbestuur werd medio april het pand Buitenom 18 te Den Haag aangekocht. Op 1 juli vond de formele overdracht plaats en werd het pand eigendom van een tweetal nieuw opgerichte stichtingen. Het deel van het pand met de status van rijksmonument is ondergebracht bij de "Stichting tot instandhouding van het Rijksmonument Buitenom 18"; het overige deel bij de "Stichting Huisvesting CDA". Het is statutair verankerd dat de besturen van beide stichtingen altijd identiek zijn en de volgende samenstelling hebben.

- Partijvoorzitter (in 2004: mevr. J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart)
- Partijpenningmeester (in 2004: mr.dr.s. J.C. de Jager)
- directeur partijbureau (in 2004: drs. M. Stolk)
- voorzitter Financiële Commissie (in 2004: mr. J.C.A.M. Gielen)
- twee leden benoemd door het Partijbestuur, gehoord te stichtingsbesturen. (in 2004: mr. W.F.C. Stevens; vacature)

Voorts werd er een Huisvestingscommissie ingesteld onder voorzitterschap van de partijpenningmeester. Deze huisvestingscommissie ging vervolgens aan de slag met het opstellen van een program van eisen en startte een procedure voor de selectie van een architectenbureau. Uit een shortlist van vier bureau's werd hierbij uiteindelijk gekozen voor Buro Bas uit Eindhoven. Na de verdere uitwerking van voorstellen en ideeën, werd begin november de bouwvergunning aangevraagd voor de noodzakelijke verbouwing. Begin 2005 zal de selectie van de aannemer(s) plaatsvinden en kan, na afgifte van de vergunningen, de renovatie beginnen. De planning is dat het nieuwe pand in oktober 2005 in gebruik genomen kan worden.

Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

1. Inleiding

Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA stelt zich tot doel om studies en verkenningen te publiceren die een toekomstgerichte christen-democratische politiek mogelijk maken. Het wil anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen en op de politiek agenda van morgen en overmorgen, om van daaruit profiel te geven aan de christen-democratie in Nederland. Dat stelt hoge eisen aan het formuleren van (meer)jarenplannen. De geselecteerde thema's moeten aansluiten bij dan actuele debatten. Immers, de christen-democratie is het aan haar stand verplicht actueel te zijn, zich verre te houden van nostalgie of van irreële vergezichten. Het komt er voor de statuur van de christen-democratie en van het WI in het bijzonder op aan om waarden georiënteerd nieuwe politieke wegen te verkennen en beleidsaanbevelingen te doen.

2. Hoofdpijnen rond de werkzaamheden

Het WI heeft de afgelopen jaren gewerkt aan publicaties die verschenen in de serie Het wachten moe, De andere aanpak en Kantelingen. Deze series kwamen tot stand uit de intentie de sociale infrastructuur niet alleen voor vandaag, maar ook voor morgen te waarborgen. Zonder fundamentele veranderingen zullen sociale verworvenheden onder druk komen te staan van de vergrijzing, van een te hoge premie- en lastendruk, van een te krappe arbeidsmarkt en een tekort aan mensen die werkzaam zijn in de zorg, het onderwijs etc. Een goede politiek ziet vooruit en sorteert voor op de uitdagingen van morgen en overmorgen. Uitdagingen niet alleen op het terrein van de economie en de sociale voorzieningen, maar – overigens in samenhang daarmee – ook op cultureel terrein (cultuurpolitiek, integratie, maatschappelijk fatsoen etc.) Het wachten moe plaatste stevige kanttekeningen bij het macro-economische beleid dat in de jaren negentig werd gevoerd. Dat beleid leidde tot problemen met de overheidsfinanciën, het legde de feilen van een bureaucratisch georganiseerd middenveld bloot, en ging voorbij aan structurele problemen op de arbeidsmarkt (grote druk op gezinnen, te weinig participatie van oudere werknemers, van allochtonen en teveel inactieven in de sociale zekerheid. Publicaties over onder meer de sociale vlaktaks, het levensloopbeleid en het onderwijs kwamen in deze serie tot stand.

Na de verkiezingen van mei 2002 brak een nieuwe periode voor het CDA en WI voor het CDA aan. Het CDA ging weer regeringsverantwoordelijkheid dragen. Reden om te beginnen aan een nieuwe serie. In het verlengde van de campagneleuze is daarbij gekozen voor de titel De andere aanpak. Rapporten over de arbeidsmarkt, integratie en patriottisme en de sociale zekerheid zagen het licht. In 2003 verscheen de eerste publicatie in de serie Kantelingen: Zorg tussen interne markt en lidstaat (de commissie-V.d Steenhoven).

Deze serie legt de vinger bij de soms gestolde verhoudingen tussen staat, maatschappelijke organisaties en de markt. Gestold, met name omdat de overheid via regelgeving, planning en financiering pregnant aanwezig is in het maatschappelijke middenveld. Die overheidsinvloed is goed en noodzakelijk voor zover het gaat om de toegankelijkheid van diensten als de zorg, de media, het onderwijs etc. Tegelijkertijd moet die invloed het

maatschappelijk initiatief niet voor de voeten lopen. De overheid moet met haar regels de creativiteit niet ontmoedigen, maar juist bevorderen. De wijze van financiering, planning en normering moet meer draagvlak en betrokkenheid van mensen mogelijk maken. Dit met het oog op een vitale en ondernemende samenleving: een samenleving die ruimte geeft aan sociale missies van mensen en hun organisaties. Dat vraagt niet zelden een kanteling van aanbod- naar vraagsturing in die zin dat de regie meer bij mensen zelf en minder bij de overheidsbureaucratie komt te liggen, overigens met behoud van de toegankelijkheid van wezenlijke voorzieningen.

In 2004 verschenen:

- Zekerheid op maat: van nazorg naar voorzorg in de sociale zekerheid;
- Afstemmen op het publiek: de maatschappelijke verankering van de publieke omroep;
- Schoon en bereikbaar: Houdt de slagaders van de samenleving open en zorg voor een zo schoon en stil mogelijke doorstroming;
- De ontbrekende schakel: leerrechten als verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs;
- Energiekeuze(s) belicht: Beleidskeuzen voor de inrichting van de elektriciteits- en de gassector in Nederland en
- Pas-65: ouderen zijn geel doelgroep maar een doe-groep.

Ondertussen werd aan de afronding gewerkt van het rapport:

- Investeren in de samenleving. Een verkenning naar de missie en positie van de maatschappelijke onderneming. Dit rapport is in januari 2005 gepresenteerd.

Het eerder genoemde rapport over integratie werd in 2004 vertaald in het Engels en in het Duits

Christen Democratische Verkenningen is sinds enige jaren een thematisch kwartaalblad. In 2004 verschenen:

- Wat is sociaal? Dit nummer handelde over de betekenis van sociale politiek en 'het sociale gezicht' van het CDA;
- De Toren van Europa. In deze uitgave van Christen Democratische Verkenningen, de Europese eenwording;
- Tussen Apocalyps en Utopie over duurzaamheid;
- Kantelingen. In deze uitgave staan centraal de grootscheepse, ingrijpende veranderingen waarmee Nederland wordt geconfronteerd. In het gepolariseerde maatschappelijke en politieke klimaat draagt het CDA zware regeringsverantwoordelijkheid. Welke rol dient het CDA in deze roerige tijden te spelen? Voor het CDV voldoende aanleiding om her en der te peilen.

3) Samenwerking met partij, fracties etc.

Voor wat betreft de relaties met de verschillende geledingen binnen de partij valt over het verslagjaar het volgende op te merken.

De partij

Met de partij werd overlegd over het jaarplan 2005. De heer Klink maakt deel uit van de Jubileumcommissie van de partij. De heer Klink was tevens lid van de partij-commissie Duurzaamheid. Hij is lid van de Jubileum-commissie van de partij. Ten behoeve van de partij was hij in het verslagjaar periodiek betrokken bij de advisering rond de campagne voor de Europese Parlementsverkiezingen en bij de Strategiedag. Hij was nauw betrokken bij de voorbereiding van het symposium De staat en de straat: dit symposium werd in samenwerking met de partij georganiseerd.

De heer Van Asselt was secretaris van de commissie-Kerckhaert (inkomenspolitiek). De heer Klink maakte deel uit van deze commissie.

Mw. Douma was secretaris van de commissie-Bovens. Deze evalueerde de verkiezingscampagnes van 2002 en 2003.

De Tweede Kamerfractie

Met de fractie werd overlegd over het jaarplan 2005.

Fractieleden namen in adviserende zin deel aan de studietoelagen van het WI. In nauw samenspel met de fractie is gewerkt aan de publicatie van Pas 65 (voorzitter van de commissie was mw. drs. N. van Oerle). Ten behoeve van de Tweede-Kamerfractie van het CDA participeerde de heer Klink in een ronde tafelconferentie over 'De andere overheid'. Ook nam hij deel aan de tweedaagse Nederlands-Duitse Parlementaire vergadering

De heer Van Asselt participeerde in de vergaderingen van de Basisgroep Sociale Zekerheid.

De Eerste Kamerfractie

In verschillende commissies is sprake van deelname vanuit de EK-fractie van het CDA

De Europese Volkspartij

De heer Van Asselt is lid van een permanente werkgroep van de Europese Volkspartij over sociaal- en financieel-economisch beleid. De werkgroep amendeert het Europese Verkiezingsprogramma op haar eigen beleidsterrein. Onder andere teksten over het door het WI ontwikkelde levensloopbeleid worden ingebracht en overgenomen. De heren Van Asselt, Van der Veen en Klink participeren in The European Ideas Network: een netwerk van denktanks die in meer of mindere mate verbonden zijn met de partijen die deel uitmaken van de EVP.

Eduardo Freistichting

De directeur maakt deel uit van het bestuur van de ESF en werkt mee aan de organisatie van een symposium over Turkije en de EU (Maastricht School of Management).

Konrad Adenauerstiftung

Met de Konrad Adenauerstiftung worden min of meer structurele relaties aangeknoopt met het oog op het realiseren van gezamenlijke publicaties over onderwerpen die een grensoverschrijdend karakter hebben.

4) Bestuur en medewerkers

In januari 2004 was het bestuur als volgt samengesteld: de heer R.J. Hoekstra (voorzitter), dhr. S.A.Trommel (penningmeester), mw. J.M. van Bijsterveldt, mw mr. G.M.M. Blokdijk-Hauwert, mw. dr.ir. R. Jansen- van Rosmalen, mw. drs. M.P.S. Gadella-van Gils, dhr. C. Breedveld, prof.dr. S.C.W. Eijfinger, mr. F.A.M. van de Heuvel, drs. B. Kamphuis, prof.dr. R.A.H. van der Meer, prof. dr. H.M. Vroom en dr. A. Klink (secretaris).

Het bestuur van het Fonds WI bestond uit: mr. P.C.M. Mullink, mr. drs. J.C. de Jager, dr. A. Klink, R. Robbertsen, drs. M. Stolk en S.A. Trommel, mr. H.M. Krans en drs. B. Beumer

De medewerkers van het WI zijn:

Dr. A. Klink

De heer Dr. A. Klink, directeur van het Instituut per 1 augustus 1999, was in het verslagjaar naast secretaris van het bestuur van het WI, onder meer adviserend lid van het Partijbestuur en het Dagelijks Bestuur van het CDA. Hij is adviserend lid van het Fonds WI. De heer Klink was tevens lid van het bestuur van de Eduardo Freistichting. Hij was lid van de redactie van Christen Democratische Verkenningen. Hij participeert in het European Ideas Network, een netwerk van aan de EVP gelieerde denktanks, onder meer als voorzitter van deelcommissie die zich buigt over integratie.

De heer Klink was tevens lid van de partij-commissie Duurzaamheid. Hij is lid van de Jubileum-commissie van de partij. Ten behoeve van de partij was hij in het verslagjaar periodiek betrokken bij de advisering rond de campagne voor de Europese Parlementsverkiezingen en bij de Strategiedag. Hij was nauw betrokken bij de voorbereiding van het symposium De staat en de straat: dit symposium werd in samenwerking met de partij georganiseerd.

Ten behoeve van de Tweede-Kamerfractie van het CDA participeerde hij in een ronde tafelconferentie over 'De andere overheid'. Ook nam hij deel aan de tweedaagse Nederlands-Duitse Parlementaire vergadering

De heer Klink was als lid van verschillende commissie van het Wetenschappelijk Instituut betrokken bij de totstandkoming van de publicaties van het WI. Hij participeerde in commissies die zich bogen over:

- het ouderenbeleid (de commissie-Van Oerle);
- de kenniseconomie (de commissie-Van den Akker);
- verkeer en vervoer (de commissie-Noordzij);
- economische scenario's (de commissie-Van Rooy);
- de omroepen (de commissie-Eijffinger);
- de maatschappelijke onderneming (de commissie-Dolsma, naderhand de commissie-De Ru/ Klink);
- het jeugdbeleid (de commissie-Van der Tak);
- energiesectorbeleid (de commissie-Janssen);
- staatkundige vernieuwing (de commissie-Zijderveld) en
- het christen-democratisch mensbeeld (de commissie-Vroom).

Hij was als mede-auteur betrokken bij de rapporten Afstemmen op het publiek (media), Energiekeuzen belicht (energiesector) en Investeren in de samenleving (de maatschappelijke onderneming).

De heer Klink organiseerde vanuit het WI voor het CDA, tezamen met de wetenschappelijke bureaus van de PvdA, de VVD, D66 en Groen Links een symposium over het drugsbeleid in Nederland. Hij participeerde in een tweedaagse werkconferentie van Forum, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling Een en ander leidde tot het document 'Het integratiebeleid na het parlementair onderzoek'. Hij was betrokken bij een tweetal diners-pensant van de Franse ambassade en sprak op de Amerikaanse ambassade met regeringsvertegenwoordigers over het drugsbeleid.

De heer Klink trad vijf maal op bij Radio 1, onder meer in debatten over het sociale gezicht van het CDA, de Europese verkiezingen en integratie. Tweemaal werd hij geïnterviewd door Business Nieuwsradio.

De heer Klink werkte acht maal mee aan (gepubliceerde) interviews met kranten en tijdschriften. Met de GPD werd gesproken over immateriële zaken (onderzoek met embryo's, drugsbeleid etc.), over het sociale gezicht van het CDA. Met het Reformatorisch Dagblad werd gesproken over integratie. Met de Gezinsgids over cultuur, normen en waarden Met Trouw over sociaal-economische ontwikkelingen, met NRC-Handelsblad over het SCP-trendrapport en het kabinetsbeleid en met De Groene Amsterdammer over de huidige koers van de christen-democratie.

De heer Klink hield verzorgde verschillende inleidingen. Hij sprak onder meer ten behoeve van de International Dialogues Foundation tijdens het symposium Towards a participatory Society: a European-Arab Dialogue over religie en politiek. Hij sprak tijdens het symposium van de Maastricht School of Management en de Koc-Universiteit over Turkey and the European Union. Hij verzorgde een inleiding tijdens een het WRR- symposium over het boek van Professor Amitai Etzioni From Empire to Community: a New Approach to International Relations en debatteerde aansluitend met mw. Meurs (WRR), de heer De Beus (UvA) en de heer Etzioni. Hij sprak tijdens een EO-symposium de moderne cultuur en de positie van identiteitsgebonden instellingen.

De heer Klink publiceerde artikelen in de Volkskrant (Solidariteit in uitvoering 14/10/04), in het NRC-Handelsblad (WW-maatregel vereist betere overgangsregeling 23/09/04), in het Financieel Dagblad (Levensloopregeling kan nog beter 17/11/04). De laatste twee artikelen werden samen met Prof. dr. A.L. Bovenberg geschreven. In de publicatie Beyond Prejudice, welke verscheen naar aanleiding van het Turkije-symposium van de Maastricht School of Management schreef hij een artikel over Turkey and the European Union.

Drs. E.J. van Asselt

In februari 2004 verschijnt het rapport van de CDA-commissie Inkomensbeleid (Cie Kerckhaert) , Heffen naar draagkracht. Op weg naar een solidair inkomensbeleid, waarvan de heer van Asselt het secretariaat voerde.

Eind maart wordt het rapport Zekerheid op maat. Van nazorg naar voorzorg in de sociale zekerheid, gepubliceerd. De commissie staat onder leiding van mw. mr. Y.C.M.T. van Rooy. In de commissie hadden zitting: prof. dr. A.F.P. Bakker, mw. J.M. van Bijsterveldt, drs. H. Borstlap, prof. dr. A.L. Bovenberg, prof. dr. C.G. Koedijk, mr. F.J.F.M. de Neree tot Babberich (adviseur), dr. H.H.F. Wijffels, M. van Winden MBA en dr. A. Klink. De heer Van Asselt was auteur. Tijdens de Stichtingsraad van het WI in maart 2004 geeft de heer Van Asselt een toelichting op het rapport.

In september verschijnt het rapport over leerrechten. Het wordt door voorzitter prof. dr. C.G. Koedijk aangeboden aan minister van Onderwijs mw. M.J.A. van der Hoeven, drs. L.M.L.H.A. Hermans, voorzitter MKB Nederland en vice-fractievoorzitter van het CDA, drs. G. Verburg. De titel van de studie luidt: De ontbrekende schakel. Leerrechten als verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs.

Op 1 november wordt in het CDA-huis een symposium aan het rapport gewijd. Sprekers zijn: Commissievoorzitter Koedijk, mw. ir. G. Visser-Van Erp, Beleidsmedewerker onderwijs van MKB-Nederland, de heer de ir. R.J. de Wijkerslooth en de heer prof. dr. F. Leijnse, voorzitter van de HBO-raad. Een radiointerview over leerrechten wordt uitgezonden in de zendtijd van het CDA.

In 2004 is ook het project sociaal economische innovatie gestart, waarvan de heer Van Asselt secretaris is. De commissie is dezelfde als die betrokken was bij de studie Zekerheid op maat. Een aantal thema's die in die studie zijn blijven liggen, worden uitgewerkt. Daarbij gaat het om de fiscaliteit, het functioneren van de collectieve sector mede in relatie tot het profijtgebinsel en vraagsturing, solidariteit en het profijt van de overheid

De heer Van Asselt zit in de klankbordgroep van het lentenummer van Christen Democratische Verkenningen over 'Wat is sociaal?'. Hij schrijft het artikel 'Lastenmaximering en de balans tussen solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid'.

In het Financieel Dagblad verschijnt op 6 september een opinieartikel van zijn hand over de levensloopregeling met als kop: 'Levensloopplan is evenwichtig'

De heer Van Asselt neemt deel aan een forum tijdens de oprichtingsbijeenkomst van het CDJA in Apeldoorn (over veiligheid en hoger onderwijs). Hij houdt een inleiding voor de kadernschool van het Steenkamp Instituut over het financieel-economische beleid. Hij verzorgt een lezing over Zorg in Europa tijdens een campagne bijeenkomst in kader EVP-verkiezingen. Ook leidt hij in dat verband een discussie in over 'Zorg tussen lidstaat en interne Markt', naar aanleiding van de gelijknamige WI-studie. De heer Van Asselt in Den Haag te gast bij twee dertigersgroepen. Beide keren spreekt hij over het CDV-nummer 'Wat is sociaal?'. Tijdens de Zomerschool van Tweede Kamerleden begeleidt hij twee keer inhoudelijk een seminar over levensloop, zorg, sociale zekerheid en inkomensbeleid. Hij verzorgt een lezing over de christen-democratische visie op het draagkrachtgebinsel naar aanleiding van het rapport 'Heffen naar draagkracht. Een politieke keuze' op een lustrumsymposium van T.F.V. "De Smeetskring", een vereniging van fiscaal juristen en economen in de aula van de Universiteit Tilburg. Tweemaal houdt hij een lezing in Ljubljana, Slovenië, georganiseerd door de Eduardo Frei Stichting. De eerste bijdrage gaat over het Nederlandse pensioenstelsel, de tweede wijst op het belang van de arbeidsmarkt voor het sociaal-economische en financiële beleid. In het debatcentrum Tumult neemt hij deel aan een forumdiscussie over 'eigen verantwoordelijkheid in de zorg'.

De heer Van Asselt is lid van een permanente werkgroep van de Europese Volkspartij over Sociaal- en financieel-economisch beleid, die wordt voorgezeten door Mr. B. Pronk en Dr. P. Jungen.

De heer Van Asselt onderhoudt contact met de Basisgroep sociale zekerheid

Mr. J.G. Douma

Mw. Douma heeft tot de beëindiging van haar dienstverband op 15 maart 2004 onder meer geschreven aan een rapport over Staatkundige Ontwikkelingen. Tevens was zij adviserend lid van de Commissie Gekozen Burgemeester, lid van de Commissie Districtenstelsel en adviseur van het bestuur van de Bestuurdersvereniging.

Drs. P. van der Burg

Drs. P. van der Burg werkte gedurende de eerste maanden van het verslagjaar aan een rapport over vraagsturing in de media. De vraag hoe de burger meer invloed uit kan oefenen op het programma aanbod en op de inhoudelijke koers van de omroepverenigingen staat hierin centraal. De begeleidingscommissie (commissie mediabeleid) stond onder voorzitterschap van prof. dr. S.C.W. Eijffinger. Leden van de commissie waren dhr. drs. B. Kamphuis, dhr. prof. dr. C.G. Koedijk, dhr. drs. J.S.J. Hillen, dhr. drs. Th.J.J. Schmitz, dhr. J.J. Atsma (adviserend), dhr. C.J.M. Verhoeven, dhr. K. van Doodewaerd, dhr. mr. H. Broenink, dhr. drs. F.C.H. Slangen, mevr. drs. Hasselaar-Vreugdehil, dhr. A.T.M. Weijers.

Het rapport is 19 april 2004 gepubliceerd onder de naam Afstemmen op het publiek, de maatschappelijke verankering van de publieke omroep in de serie Kantelingen.

In de maanden april tot en met september heeft mevrouw Van der Burg een start gemaakt met een studie over Armoede. Het is de bedoeling dat er augustus 2005 een rapportage volgt.

Gedurende de maanden oktober, november, december heeft mevr. Van der Burg een vervolgotitie op het mediareport geschreven. Aan deze notitie liggen internationale verkenningen ten grondslag. De visie zoals verwoord in Afstemmen op het publiek wordt op onderdelen bijgesteld.

In het verslagjaar heeft mevrouw Van der Burg meegewerkt aan de Kaderschool, een lezing gehouden over Christelijke waarden die de samenleving bezielen voor de Lionsclub Hilversum 't Gooi.

De werktijd van mevr. Van der Burg is vanaf februari jl. uitgebreid van 16 naar 19 uur per week.

Dr. M. Jansen

Dr. M. Jansen is hoofdredacteur van Christen Democratische Verkenningen. Hij is als zodanig in 2004 voor 1,5 dag in de week werkzaam voor het WI. Daarnaast was hij - gedetacheerd, drie dagen in de week - verbonden aan de vakgroep Encyclopedie van het Recht van de Universiteit van Tilburg. Daar werkte hij aan zijn proefschrift 'Wetten van solidariteit'. Een voorpublicatie van een hoofdstuk uit het proefschrift publiceerde hij onder de titel 'Sociale rechtvaardigheid door de bril van solidariteit' in het tijdschrift Filosofie en praktijk (jrg 25, nr. 4, p. 26-34).

Hij maakte deel uit van de kernredacties van het CDV lentenummer Wat is sociaal? en vormde de kernredactie van het CDV winternummer over de hervormingagenda van het CDA Kantelingen. Voor beide nummers schreef hij het openingsartikel. Voor het nummer Wat is sociaal? hield hij een interview met dr. J.M. Roebroek, 'Waar zijn de katholieke geïnspireerde sociale denkers in het CDA?' en leidde hij het gesprek met de historici dr. D.J. Wolfram en dr. M. Hoogenboom. Naar aanleiding van dat nummer was er een discussie op de podiumpagina van Trouw tussen hem ('PvdA'ers blijven hangen in medelijden', 29-9-2004) en PvdA tweedekamerlid ir. S. Depla ('Solidariteit is meer katholiek dan protestants', 21-9-2004). Op basis van zijn bijdrage in Kantelingen schreef hij op verzoek van de Volkskrant de bijdrage 'Verzoening blijft kern CDA' (15-1-2005). In de twee andere CDV nummers van 2004 zijn bijdragen van hem te vinden. In het zomernummer een vertaling en bewerking van een Frans artikel van prof. P. Rosanvallon ('Nationale democratie geen geschikt model voor Europa'). In het winternummer leidde hij het gesprek en met hoogleraar verandermanagement prof. dr. J. Boonsta.

Thijs Jansen is in december door het Nederlands Dagblad geïnterviewd naar aanleiding van zijn openingsartikel 'Naar een nieuw patriotisme?' uit de CDV lente 2003 (!) dat actueel is, onder andere doordat de term 'nieuw patriotisme' recent door de fractievoorzitters van CDA en VVD in gebruik genomen is. Over dat onderwerp sprak Jansen ook elders: in zijn bijdrage aan het forumdebat 'Déclin ou transition?' (8-3-2004) in het Institut Néerlandais te Parijs, met onder andere mevrouw Jacqueline Costa-Lascoux, lid van de commissie Stasi, de heer Fouad Aloui, secretaris-generaal van de Unie van Islamitische Organisaties in Frankrijk; in zijn lezing « Tribalisation des Pays-Bas? Un débat franco-néerlandais sur la laïcité », op de Studiedag voor HBO-docenten Frans, 4 juni 2004 te Amsterdam; tijdens een diner-débat op de Franse ambassade op uitnodiging van de ambassadeur.

Hij hield verder traditiegetrouw een voordracht over christelijke politiek voor studenten aan de pedagogische academie de Driestar in Gouda. Tenslotte schreef hij samen met prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin een afscheidsbijdrage voor het laatste nummer van The Responsive

Community (vol. 14, spring/summer 2004, Issue 2/3, p. 15-18), het kwartaaltijdschrift van prof. Amitai Etzioni.

Wat betreft de overige activiteiten: dhr. Jansen is lid van het begeleidingscollege van het Sociaal en Cultureel Planbureau, lid van de redactieadviesraad van het KRO televisieprogramma Soeterbeek. Hij heeft deel uitgemaakt van een groep die het Amsterdamse debatcentrum De Rode Hoed heeft geadviseerd over de inhoudelijke koers en hij is lid van een groep waarin wordt gestudeerd op en gediscussieerd over de positie van de Islam in Nederland.

Drs. J. Prij

Dhr. Prij is in 2004 voor drie dagen in de week werkzaam voor Christen Democratische Verkenningen: als redactiesecretaris. Hij maakte deel uit van de kernredacties van het CDV zomernummer De Toren van Europa en herfstnummer over duurzaamheid Tussen Apocalyps en Utopie. Hij hield interviews met Ad Verbrugge ('De misvorming van Europa kan tot een nieuwe opstand der burgers' in het zomernummer van CDV) en Wouter van Dieren ('Duurzaamheid alleen te bereiken door grote systeeminnovaties'). Hij verzorgde tevens de verslaglegging van de gesprekken met de heren Wolfram en Hoogenboom ('sociale politiek als liberaal beschavingspolitiek') en Boonstra ('over panische beheersingsdrang en de kracht van zelforganisatie').

Bedrijfsvoering en secretariaat

In de sfeer van de bedrijfsvoering en het secretariaat werkten bij het instituut mw. R. van Haaren en mw. E. ter Borg. Vanaf december 2003 is mw. M. Wessels tijdelijk aan het secretariaat toegevoegd om mw. R. van Haaren te vervangen die t/m 10 juni 2004 als Campagne assistent van Camiel Eurlings verbonden was aan de campagne voor de Europese verkiezingen.

Projectmedewerkers

- De heren drs. R. Becqué en drs. G. Marlet werkten aan een studie naar het verkeers- en vervoersbeleid. De studie is in april 2004 gepubliceerd. Leden van de commissie waren: ir. K.J. Noordzij, drs. P.R. Tulner, mw. M.H.H. van Haaren-Koopman, mw. drs. C. Wortmann-Kool, dhr. S. van Haersma Buma, prof. dr. P.B. Boorsma, dhr. W. F. C. Stevens, drs. W. Verbaan, mw. drs. L.A.M.T. Barbosa-Biesbroeck, drs. P.L.B.A. van Geel, prof.mr. H.J.de Ru en dr A. Klink.

- De heren mr. drs. H.P.A. Knops, dr. ir. L.J. de Vries, M.A. en dr. A.F. Correljé schreven de studie –in samenspel met dr. A. Klink- de studie Energie keuze(s) belicht. De studie verscheen in november 2005. Leden van de commissie waren: mw. dr. ir. R. Janssen-van Rosmalen (voorzitter), J.L. van den Akker, drs. H.A. Doek, drs. J.W.M.M.J. Hessels en dr. A. Klink.

- De heren prof. mr. R.J. de Ru, mr. drs. J.L. Burggraaf, mr. drs. L.A.J. Spaans en dr. A. Klink schreven de studie Investeren in de samenleving. Een verkenning naar de missie en positie van de maatschappelijke onderneming. Het rapport is in januari 2005 gepresenteerd aan de minister-president mr. dr. J.P. Balkenende. Leden van de commissie waren: mr. G.M.M. Blokdijk-Hauwert, mr. drs. J.N. van Vroonhoven-Kok, mr. drs. D.P.J. van Lith –Woostenberg, mr. F.A.M. van de Heuvel, dr. A. Klink, mr. W.D. van Leeuwen, prof.dr. W. Lemstra, prof. dr. ir. C.A.M. Mouwen, prof.mr. H.J.de Ru en drs. R.M. Smit.

- De heer drs. P. Cuyvers werkte in 2004 op projectbasis voor het WI in het kader van de volgende trajecten:

- Het rapport over jeugdbeleid, dat in maart 2005 zal worden gepubliceerd. Leden van de commissie zijn S. van der Tak, dr. P. van de Beek, drs C. Coruz, drs. E van Weenum en dr. A. Klink.
- Het rapport over ouderenbeleid ('Pas 65') dat in november 2004 is gepubliceerd in samenwerking met de Tweede Kamerfractie van het CDA.. Leden van de commissie waren drs. N. van Oerle, drs B. van Bochove, A. Willemse en dr. A. Klink.
- Het rapport voor de Jubileumcommissie, die door het partijbestuur is ingesteld ter gelegenheid van het 25-jarige bestaan van het CDA in 2005.

- De heer dr. T.O.F. van Prooijen is in mei 2004 met het project "christen-democratisch mensbeeld" begonnen: een samenwerkingsproject tussen het WI, de Vrije Universiteit en het Dr. A. Kuyperfonds.

De heer Van Prooijen is als post-doc verbonden aan de VU (faculteit wijsbegeerte). Hij participeert in de interdisciplinaire onderzoekgroep 'multiculturalisme en religieus pluralisme'. Het project bestaat uit drie trajecten:

- een algemeen rapport over "christen-democratisch mensbeeld," bedoeld voor een breder publiek. Leden van de commissie zijn: mw. drs. W.R.C. Sterk, dr. G.J. Buijs, Prof.dr. F. Mommaers, prof.dr. P.J.M. van Tongeren, prof.dr. H.M. Vroom (voorzitter), prof.dr. H.E.S. Woldring en dr. A. Klink.
- een aantal case-studies over mensbeelden achter wetgeving: analyse van wetcomplexen en Kamerdebatten (hiervoor zullen consultaties met deskundigen worden georganiseerd).
- een "postdoc studie" waarin een aantal thema's uit de twee eerdere trajecten verder worden uitgediept.

In september is een opzet gemaakt voor het eerste rapport. Deze opzet is op 7 oktober besproken tijdens de brede stafvergadering van het WI en op 27 oktober met de begeleidingscommissie. De verwachting is dat het eerste traject in de zomer van 2005 kan worden afgerond.

In november is ook een begin gemaakt met het tweede rapport, namelijk met een case-study over mensbeelden achter onderwijsconcepten.

- De heer drs. E. Kebeling bereidt een publicatie voor over de kenniseconomie en de economische potenties van Nederland in Europa. De studie zal het voorjaar 2005 verschijnen. Leden van de commissie zijn: prof.dr. L.L.G. Soete, dhr. C. Breedveld, mw. drs. J. Westerbeek, prof.dr.ing. F.A.J. van den Bosch, dhr. J. van Iersel, dhr. J.L. van den Akker, mw. dr. ir. R. Janssen-van Rosmalen, drs. Th.J.J. Schmitz, prof. dr. R. A. H. van der Meer, drs. B. Beumer, drs J.W.M.M.J. Hessels, drs. W.G. van Velzen, drs Van Asselt en dr. A. Klink.

- De heer mr. drs. A. van der Veen bereidt de studie over de staatkundige veranderingen voor. Het rapport zal in de zomer van 2005 worden afgerond. De commissie bestaat uit: mw. J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart, mw. mr.J.J.M.S. Leyten, mw. J.W.E. Spies, mr. drs. A. H. M. Dölle, prof. dr.W.B.H.J. van de Donk, dr. A.H. Flierman, mr. dr. A.J.E. Havermans, dr. Y.J. van Hijum, prof. mr. A.K. Koekkoek, drs. A.M. Oostlander, dr. mr. drs. A. Postma, drs. C.J.G.M. de Vet, prof. dr. A.C. Zijdeveld (voorzitter).

- De heer drs. A. Alberts bereidt een studie voor naar de implicaties voor de Koninkrijksrelaties en de relaties met de EU die het veranderen van de status de NA en Aruba heeft (van zogenaamde landen en gebiedsdelen overzee (LGO) naar de ultraperifere status (UPG)). De studie zal in juni 2005 verschijnen. Leden van de commissie zijn: mr W.M.M. van Fessem, mr. A.G. Croes, mr. J. Leijten, mr. R.J. Hoekstra, mw.drs. W.R.C. Sterk, mr. C.L. Milliard, drs. C. Tilma en dr. A. Klink.

- De heer dr. S. Lensink bereidt een studie voor over energietransitie. De studie zal in juni 2005 worden gepubliceerd. Leden van de commissie zijn: mw. dr. ir. R. Janssen-van Rosmalen (voorzitter), mw. W.N. Kip, mw. mr.dr.s. J.W.E. Spies, prof. dr. ir. T.H.J.J. van der Hagen, drs. J.W.M.M.J. Hessels, dr. C.A.M van der Klein, mr. drs. H.P.A. Knops, prof. dr. J. Sanders, drs. M. Sprenger, drs. W. van Velzen, dr. Ir. B.M. Visser, ir. R.Willems en dr. A. Klink.

De heer K. Tuinstra is in algemene zin betrokken bij de begeleiding van met name die trajecten die een sociaal-economisch en fiscale inslag hebben (en bij het project van de maatschappelijke onderneming)..

5. Christen Democratische Verkenningen in 2004

Net als in 2003 is CDV verschenen als kwartaaltijdschrift. Dit maakte het mogelijk voor de christen-democratie belangrijke politieke en maatschappelijke onderwerpen te doordenken en te verdiepen.

Het lentenummer *Wat is sociaal?* handelde over de betekenis van sociale politiek en 'het sociale gezicht' van het CDA.

Drs. M. Jansen betoogt dat het CDA het eigen sociale gezicht scherpere contouren kan geven door het soevereiniteitsdenken expliciet te hernemen en te actualiseren. Zo kan het overtuigend positie bepalen ten opzichte van de korte periode van 20 jaar waarin 'sociaal' synoniem geworden is met alle verworvenheden van de verzorgingsstaat. Het nummer bundelt een aantal bijdragen (o.a van drs. H. Borstlap, drs. H. Wijffels, drs. E.J. van Asselt, dr. A. Van Griensven) die relevant zijn voor die positiebepaling.

Het zomernummer van CDV *De Toren van Europa* registreert ook binnen de christen-democratie groeiend onbehagen over de vormgeving van Europa. Zelfs idealistische christen-democraten erkennen dat de problemen zich opstapelen. In deze uitgave van Christen Democratische Verkenningen, de Europese eenwording, Euro-optimisme en Eurosceptis centraal. De teneur van de bijdragen in CDV is dat christen-democraten de Eurosceptis veel serieuzer dienen te nemen dan veelal gebeurt. Op verzoek van de CDA-commissie Bijsterveldt heeft CDV haar herfstnummer gewijd aan het thema duurzaamheid *Tussen Apocalyps en Utopie* De christen-democratie moet meer werk maken van duurzaamheid. In veel bijdragen uit dit nummer, wordt het CDA uitdrukkelijk opgeroepen om het in de interne partijdiscussie over duurzame ontwikkeling niet bij fraaie woorden te laten. In zijn probleemstellende bijdrage komt samensteller prof.mr.P.C.E.Van Wijmen tot de conclusie dat het christen-democratische denken over natuur, milieu, ruimte en duurzaamheid in de afgelopen decennia een indrukwekkende serie publicaties heeft opgeleverd, zonder al te veel praktisch resultaat. Staatssecretaris drs.P.L.B.A.Van Geel, bijgevallen door SER-voorzitter dr. H.H.F.Wijffels, spreekt de hoop uit dat de partij bij de volgende verkiezingen kandidaten op pad zal sturen met scherpere en concretere ambities voor een meer duurzame politiek.

Nederland heeft een CDA dat zelfbewust uitkomt voor de eigen agenda en kwaliteiten meer dan ooit nodig. Dat is, kort samengevat, de centrale boodschap in het Winternummer, *Kantelingen*. In deze uitgave staan grootscheepse, ingrijpende veranderingen waarmee Nederland wordt geconfronteerd. Veranderingen die al jaren aan de gang zijn, maar sinds de moord op eerst Fortuyn en later van Gogh in alle scherpere zichtbaar worden. In dat gepolariseerde maatschappelijke en politieke klimaat draagt het CDA zware regeringsverantwoordelijkheid. Welke rol dient het CDA in deze roerige tijden te spelen? Voor het CDV voldoende aanleiding om her en der te peilen.

Doorwerking CDV

Het interview met dr. J. M. Roebroek en de bijdragen van drs. H. Borstlap over het sociale gezicht van het CDA heeft commentaren en discussie losgemaakt in Trouw en het FD. De uitgave over duurzaamheid werd en wordt gebruikt in de CDA discussie over dit thema. Een bewerking van de probleemstellende bijdrage van drs. M. Jansen uit Kantelingen verscheen onder de titel 'Verzoening blijft kern CDA' op de Forumpagina van de Volkskrant (15-1-2005). Ook uitgaven uit 2003 werken door. In december 2004 werd Jansen nog geïnterviewd naar aanleiding van Naar een nieuw patriottisme? In 2004 is het nummer Allemachtig Amerika! (Herfst 2003) vertaald in het Engels door Socires. Ook De Toren van Europa zal vertaald worden en gebruikt voor discussie binnen de EVP.

Verdere professionalisering van CDV: Verschijning bij Boom

De keuze voor thematische verdieping blijkt uitstekend te passen in de ambitie van de redactie en van het bestuur van het Wetenschappelijk Instituut om CDV te laten uitgroeien tot een gezaghebbend podium voor politiek-wetenschappelijke reflectie. Wat tot nog toe nog mist, is bekendheid van CDV onder een breder publiek. Een volgende logische stap is dan ook om op verschillende manieren binnen en buiten het CDA te werken aan grotere bekendheid. Om deze stap goed te kunnen maken, is naar het oordeel van het bestuur van het Wetenschappelijk Instituut en de redactie van CDV, samenwerking met een professionele uitgeverij nodig en wenselijk. In 2004 is de overgang van CDV naar uitgeverij Boom voorbereid. We zijn dan ook verheugd in uitgeverij Boom een geschikte partner gevonden te hebben. Deze uitgever gaat voortaan CDV opmaken en drukken. Ook zal hij de abonnementenadministratie voeren en de promotie en marketing van CDV ter hand nemen.

Oud-hoofdredacteur Haagsche Courant J. Schinkelshoek nieuwe voorzitter redactie CDV

Het bestuur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA heeft hem benoemd als opvolger van prof.dr. W. B. H.J. van de Donk, die per 1 september voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid is geworden. J. Schinkelshoek (51) is directeur communicatie van de Rabobank. Hij is oud-hoofdredacteur van de Haagsche Courant (1994-2001), oud-directeur communicatie van het Ministerie van Justitie (1990-1994) en voormalig hoofd voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie (1983-1990). Hij is begonnen als parlementair en politiek redacteur, eerst bij het Reformatorisch Dagblad, later bij de Haagsche Courant. De redactie van CDV wordt daarnaast gevormd door mr. J.J.A.M. van Gennip, mr. F.A.M. van den Heuvel, dr. A. Klink, prof. dr. C.G. Koedijk, prof. dr. mr. D.W.J.M. Pessers, dr. J.W. Sap, mr. drs. J.N. van Vroonhoven-Kok. Tevens is er een adviesraad, waarin zitting hebben: dr. G. van den Brink, prof. dr. A.L. Bovenberg, prof. dr. L. Eldering, prof. dr. M. Herweijer, M.J. C. van den Muijsenberg-Geurts, prof. dr. J.S. Reinders.

CDV-sessies

De redactie organiseert nu en dan bijeenkomsten rondom nummers. In 2004 heeft CDV op het eerste partijcongres een zeer druk bezochte sessie georganiseerd rond het thema *Europa Christelijk of seculier?* met August Hans den Boef, drs. A. Oostlander en dr. G. Buijs. En op 6 maart 2004 heeft een grote bijeenkomst plaatsgevonden naar aanleiding van het herfstnummer 'Allemachtig Amerika!', met lezingen van minister van Buitenlandse zaken dr. B.R. Bot en de in 2003 vertrokken CDV-redactievoorzitter prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin. Het winternummer 2003, 'De staat en de straat' stond op een mini-conferentie op 30 maart 2004, met onder andere minister-president Balkenende en de vice voorzitter van de Raad van State mr. H.D. Tjeenk Willink. Bij de verschijning van het lentenummer 2004 heeft CDV een discussiebijeenkomst miniconferentie georganiseerd rond het thema Wat is sociaal? met onder meer dr. J.M. Roebroek, en de journalisten H. Lansink (VK) en R. Timmer (FD). *Tussen Apocalyps en Utopie* is gepresenteerd op de laatste Fonteinavond over

duurzaamheid in Eindhoven. Rond dit nummer zal het CDA in 2005 een bijeenkomst organiseren. De CDV bijeenkomsten illustreren de blijvende actualiteit van de door CDV behandelde thema's.

Drs. M. Jansen is hoofdredacteur van Christen Democratische Verkenningen. Hij is als zodanig in 2004 voor 1.5 dag in de week werkzaam voor het WI. Daarnaast was hij - gedetacheerd, drie dagen in de week - verbonden aan de vakgroep Encyclopedie van het Recht van de Universiteit van Tilburg. Daar werkte hij aan zijn proefschrift 'Wetten van solidariteit'. Een voorpublicatie van een hoofdstuk uit het proefschrift publiceerde hij onder de titel 'Sociale rechtvaardigheid door de bril van solidariteit' in het tijdschrift *Filosofie en praktijk* (jrg 25, nr. 4, p. 26-34). Hij maakte deel uit van de kernredacties van het CDV lentenummer *Wat is sociaal?* en vormde de kernredactie van het CDV winternummer over de hervormingagenda van het CDA Kantelingen. Voor beide nummers schreef hij het openingsartikel. Voor het nummer *Wat is sociaal?* hield hij een interview met dr. J.M. Roebroek, 'Waar zijn de katholieke geïnspireerde sociale denkers in het CDA?' en leidde hij het gesprek met de historici dr. D.J. Wolfram en dr. M. Hoogenboom. Naar aanleiding van dat nummer was er een discussie op de podiumpagina van *Trouw* tussen hem ('PvdA'ers blijven hangen in medelijden', 29-9-2004) en PvdA Tweede Kamerlid ir. S. Depla ('Solidariteit is meer katholiek dan protestants', 21-9-2004). Op basis van zijn bijdrage in *Kantelingen* schreef hij op verzoek van de *Volkskrant* de bijdrage 'Verzoening blijft kern CDA' (15-1-2005). In de twee andere CDV nummers van 2004 zijn bijdragen van hem te vinden. In het zomernummer een vertaling en bewerking van een Frans artikel van prof. P. Rosanvallon ('Nationale democratie geen geschikt model voor Europa'). In het winternummer leidde hij het gesprek en met hoogleraar verandermanagement prof. dr. J. Boonsta.

Thijs Jansen is in december door het Nederlands Dagblad geïnterviewd naar aanleiding van zijn openingsartikel *Naar een nieuw patriottisme?* uit de CDV lente 2003 (!) dat actueel is, onder andere doordat de term 'nieuw patriottisme' recent door de fractievoorzitters van CDA en VVD in gebruik genomen is. Over dat onderwerp sprak Jansen ook elders: in zijn bijdrage aan het forumdebat 'Déclin ou transition?' (8-3-2004) in het Institut Néerlandais te Parijs, met onder andere mevrouw Jacqueline Costa-Lascoux, lid van de commissie Stasi, de heer Fouad Aloui, secretaris-generaal van de Unie van Islamitische Organisaties in Frankrijk; in zijn lezing « Tribalisation des Pays-Bas? Un débat franco-néerlandais sur la laïcité », op de Studiedag voor HBO-docenten Frans, 4 juni 2004 te Amsterdam; tijdens een diner-débat op de Franse ambassade op uitnodiging van de ambassadeur. Hij hield verder traditiegetrouw een voordracht over christelijke politiek voor studenten aan de pedagogische academie De Driestar in Gouda. Tenslotte schreef hij samen met prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin een afscheidsbijdrage voor het laatste nummer van *The Responsive Community* (vol. 14, spring/summer 2004, Issue 2/3, p. 15-18), het kwartaaltijdschrift van prof. Amitai Etzioni.

Wat betreft de overige activiteiten: dhr. Jansen is lid van het begeleidingscollege van het Sociaal en Cultureel Planbureau, lid van de redactieadviesraad van het KRO televisieprogramma *Soeterbeeck*. Hij heeft deel uitgemaakt van een groep die het Amsterdamse debatcentrum De Rode Hoed heeft geadviseerd over de inhoudelijke koers en hij is lid van een groep waarin wordt gestudeerd op en gediscussieerd over de positie van de Islam in Nederland.

BESTUURDERSVERENIGING

Jaarverslag 2004

2004 was voor de CDA-bestuurdersvereniging een jaar vol beweging. Er is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de actualiteit. Hierdoor zijn er extra bijeenkomsten en activiteiten ontplooid waar kritisch is gedebatteerd, informatie is overgedragen en afstemming is gezocht.

In dit verslag wordt ingegaan op alle wetenswaardigheden en activiteiten van de vereniging. Allereerst komen de leden, het bestuur en de medewerkers aan bod. Daarna wordt uitvoerig ingegaan op de bijeenkomsten en overige activiteiten van de vereniging.

Leden, bestuur en medewerkers

Leden

Het lidmaatschap van de CDA-bestuurdersvereniging is verplicht voor leden van CDA-fracties in (deel)gemeenteraden en provinciale staten en voor CDA-wethouders en – gedeputeerden. Bij hun benoeming gaan zij met dit lidmaatschap akkoord. Uiteraard kunnen ook andere bestuurders, oud-bestuurders en bijvoorbeeld afdelingsbestuurders van gemeentelijke CDA-afdelingen lid worden.

Per 31 december 2004 telt de vereniging 3.741 leden. De verdeling is als volgt:

Commissaris van de Koningin	4
Gedeputeerde	
- uit de Staten	22
- van buiten de Staten	3
Statenlid	217
Statengriffier	1
Burgemeester	
- burgemeester	131
- waarnemend burgemeester	10
Wethouder	
- uit de raad	398
- van buiten de raad	48
Gemeenteraadslid	2.219
Voorzitter deelgemeenteraad	1
DB-lid deelgemeenteraad	14
Deelgemeenteraadslid	58
Voorzitter Gewest	1
Gemeentesecretaris	11
Raadsgriffier	1
Waterschapsbestuurder	141
Buitengewone leden	368

Opgemerkt moet worden dat deze opsomming een dubbeling bevat: een groot deel van de waterschapsbestuurders is tevens raadslid.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2004 als volgt:

- drs. W.J. Deetman (Wim), burgemeester van Den Haag (voorzitter);
- A.G.J. Strien (Ton), wethouder in Houten (vice-voorzitter);
- mr. W. van den Berg (Wil), burgemeester van Ferwerderadiel (bestuurlijk secretaris);
- G. de Vries-Leggedoor (Greetje), statenlid in Drenthe (penningmeester);
- drs. A.D. van den Bergh (Ad), burgemeester van Alblasserdam;
- drs. F.H. Buddenberg (Rik), burgemeester van Pijnacker-Nootdorp;
- mr. M. van Dongen (Riné), raadslid in Waalwijk;
- L.W.D. Geluk-Poortvliet (Lenny), raadslid in Schouwen-Duiveland;
- M.H.P. Gresnigt-Raemaekers (Marleen), raadslid in Weert;
- E.J. van Hoogdalem-Arkema (Ellen), burgemeester van Haarlemmerliede-Spaarnwoude;
- M. Mulder-Bomhof (Ria), wethouder in Nunspeet;
- I.J.J. Rijzebol (Ijzebrand), statenlid in Groningen;
- P.J. van der Vinne (Pieter), wethouder in Tubbergen;
- W.Chr. Vroegindewij (Willemien), burgemeester van Bolsward;
- D. Zantingh (Dieuwertje), raadslid in Lelystad.

Het bestuur heeft in 2004 vier maal vergaderd, te weten op 14 februari, 13 mei, 9 september en 21 oktober.

Medewerkers

Op het secretariaat van de vereniging heeft zich in 2004 één mutatie voorgedaan. In januari heeft Liane ter Maat de vereniging verlaten. Zij is in februari 2004 opgevolgd door Frans van Dam.

De personele samenstelling was op 31 december 2004 als volgt:

- mr.drs. E.A. Kuipers (Elza), secretaris (40 uur);
- mr. C.T. Boersma (Carmen), eindredacteur Bestuursforum (28 uur);
- F. van Dam (Frans), allround medewerker (32 uur);
- E.M. Jansen-Keuvelaar (Els), medewerker (28 uur).

Bijeenkomsten

De kern van de netwerkfunctie die de vereniging probeert te creëren voor haar leden wordt onder meer gevormd door de diverse bijeenkomsten die door het jaar heen georganiseerd worden. De twaalf provinciale afdelingen van de CDA-bestuurdersvereniging organiseren daarnaast hun 'eigen' activiteiten. Hieronder een overzicht van de bijeenkomsten die zijn georganiseerd met de landelijke betrokkenheid van het secretariaat.

Voorjaarsledenraad

De voorjaarsledenraad vond plaats op zaterdag 17 april in Vredenburg 19 te Utrecht. Er waren 55 deelnemers aanwezig. In het huishoudelijke gedeelte van de bijeenkomst werden het jaarverslag en de jaarrekening 2003 vastgesteld. Daarnaast werd de heer P. van der Vinne benoemd tot lid van het verenigingsbestuur en werden de heren W. van den Berg en M. van Dongen herkozen als bestuurslid.

Tijdens het inhoudelijke deel kwamen twee politieke thema's aan de orde. Allereerst werd indringend gedebatteerd over de invoering van de gekozen burgemeester. De heer Deetman gaf in zijn hoedanigheid als voorzitter van de commissie-Deetman die voor het CDA een advies over de gekozen burgemeester heeft opgesteld, een toelichting op het rapport. De ledenraad verzoekt het bestuur uiteindelijk om als Bestuurdersvereniging een standpunt in te nemen over de gekozen burgemeester. Het bestuur zegt dit toe.

Daarnaast werd gesproken over nationalisatie van het politiebestedel. Ton Rombouts, burgemeester van 's-Hertogenbosch sprak over de voor- en nadelen van de nationale politie.

Besloten wordt om in een brief aan de fracties van het CDA in Eerste en Tweede Kamer uiteen te zetten dat nationalisatie van de politie onwenselijk is.

Gesprek met Kamerfractie over asielbeleid

In samenwerking met de Tweede Kamerfractie is op 21 april een bijeenkomst gehouden over de asielproblematiek. Maxime Verhagen, Wim van Fessem en Sybrand van Haersma Buma spraken met een groot aantal lokaal bestuurders uit het hele land.

Waterbijeenkomst

De Waterbijeenkomst (speciaal bestemd voor waterschapsbestuurders en overige betrokkenen bij waterbeheer) vond plaats op vrijdag 28 mei in Vredenburg 19 te Utrecht. De bijeenkomst, met 30 deelnemers, stond in het teken van de kansen en bedreigingen van de Kaderrichtlijn Water. Twee inleiders trapt de discussie af: Henk Tiesinga, dijkgraaf Waterschap Zuiderzeeland en Geert Benedictus van LTO Nederland. Vervolgens werd in een forum verder van gedachten gewisseld. De forumleden waren: Geert Benedictus, Alfred van Hall (dijkgraaf Waterschap Hunze en Aa's), Gijs Kuneman (teammanager Stichting Natuur en Milieu) en Theo Schmitz (directeur Vereniging van Waterbedrijven in Nederland). Erik van Lith, Tweede Kamerlid, trok tot slot enkele conclusies en gaf aan welke elementen uit de discussie hij zou inbrengen in het kamerdebat over dit thema.

Statendag

De Statendag vond in 2004 plaats in Drenthe, op 11 juni. In het ochtendprogramma waren er inleidingen van Wim van Velzen, oud-europarlementariër, en Karien van Gennip, staatssecretaris van Economische Zaken. Traditiegetrouw vonden in de middag diverse excursies plaats. Er kon worden gekozen uit de thema's toerisme, economie, cultuur en milieu en natuur.

Expert-meeting Wet Maatschappelijke Ondersteuning

In samenwerking met staatssecretaris Clémence Ross van Volksgezondheid Welzijn en Sport, werd op donderdag 16 september een expert-meeting georganiseerd over de WMO. De bijeenkomst vond plaats in het ministerie van VWS en werd bezocht door 55 belangstellende, voornamelijk wethouders. De wethouders uitten hun zorg over de financiële gevolgen van de wet voor gemeenten.

Bestuurdersdag

Op zaterdag 2 oktober werd de Bestuurdersdag gehouden in het provinciehuis van Utrecht. De ruim 200 deelnemers kregen een gevarieerd programma aangeboden. De bijeenkomst stond in het teken van één centraal thema: wordt de vitaliteit van het lokaal bestuur bevorderd of bedreigd? Staatssecretaris Ross-van Dorp was de hoofdspreker en ging in op de gevolgen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning voor gemeenten. Na het plenaire gedeelte, konden de deelnemers zich laten informeren in een van de volgende deelsessies:

- Wet Maatschappelijk Ondersteuning;
- Nota Ruimte;
- Gemeentelijk belastinggebied.

Na de lunch kon een keuze worden gemaakt uit een viertal workshops:

- Europa Decentraal;
- CDJA – Jongerencultuur;
- Debattraining;
- Gekozen burgemeester.

Er werd deze middag ook aan cultuur gedacht. Er kon een rondvaart worden gemaakt door de Utrechtse grachten of een bezoek worden gebracht aan het Centraal Museum Utrecht.

Uit een schriftelijke enquête onder de deelnemers, bleek dat de tevredenheid over het programma, de locatie en de organisatie van de dag zeer groot was.

Expert-meeting Nota Mobiliteit

In samenwerking met Eddy van Hijum, Tweede Kamerlid, is op woensdag 20 oktober een expert-meeting gehouden over de Nota Mobiliteit. De bijeenkomst vond plaats in het gebouw van de Tweede Kamer en werd bijgewoond door 40 bestuurders. In de basisfilosofie van de Nota Mobiliteit, decentralisatie naar provincie en gemeente, kunnen de bestuurders zich vinden. Problemen zijn er echter met de verdeling van het budget zoals die in de nota wordt voorgesteld. Daarnaast bleek het prijsbeleid ook een punt van discussie.

Burgemeestersborrel

Op vrijdag 29 oktober vond de Burgemeestersborrel plaats. Circa 40 burgemeesters kwamen bijeen in het gemeentehuis van Bunnik. Onderwerp van gesprek was de gekozen burgemeester. Jan Waaijer, burgemeester van Zoetermeer gaf een toelichting op het advies 'Kiezen voor kwaliteit'. Henk Bleker, secretaris van het CDA, ging in op de koers van de partij ten aanzien van de gekozen burgemeester. Liesbeth Spies, Tweede Kamerlid, gaf tot slot een toelichting op het parlementaire traject en de standpuntbepaling van de Tweede-Kamerfractie over de gekozen burgemeester.

Najaarsledenraad

Op vrijdag 12 november vond de najaarsledenraad plaats in Vredenburg 19 te Utrecht. Tijdens het huishoudelijke gedeelte kwamen de begroting en de jaarplanning 2005 aan de orde. Daarnaast werd de heer A.G.J. Strien herkozen als vice-voorzitter. De 45 aanwezigen discussieerden vervolgens over de gekozen burgemeester. Naar aanleiding van de besluiten uit de voorjaarsledenraad, heeft een commissie onder leiding van de Zoetermeerse burgemeester Jan Waaijer een notitie opgesteld over de direct gekozen burgemeester. Naar aanleiding van deze notitie met als titel 'Kiezen voor kwaliteit' en de reactie van het bestuur hierop, heeft de ledenraad een standpunt geformuleerd over de gekozen burgemeester. Benadrukt wordt dat nog veel wezenlijke vragen onbeantwoord zijn en dat daardoor de invoering van de gekozen burgemeester in 2006 niet aan de orde kan zijn. Het alternatief om de burgemeester door de raad te laten kiezen in plaats van door de bevolking, is afgewezen. Tijdens de Ledenraad is ook gesproken over de Nota Mobiliteit. Het Tweede Kamerlid Eddy van Hijum en Marijke van Haaren, gedeputeerde Verkeer en Vervoer in Gelderland, lieten ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid hun licht schijnen op deze nota.

Bestuursforum

Bestuursforum is in 2004 weer 10 keer verschenen. In juni en augustus zijn dubbelnummers verschenen. Veel aandacht is gegeven aan het thema van de gekozen burgemeester, gezien de grote belangstelling voor dit onderwerp. In diverse nummers zijn hierover artikelen verschenen die een beeld geven van de discussie en de standpunten in de partij. Maar ook andere actuele thema's zoals de Nota Ruimte, Nota Mobiliteit en integratie zijn aan bod gekomen.

In het maartnummer is in een drietal artikelen stil gestaan bij één jaar dualisering in de Staten. In het meinummer is aandacht gegeven aan de Europese verkiezingen. De relatie tussen gemeenten en Europa stond hierbij centraal.

In juni/juli verscheen zoals gebruikelijk het themanummer. Gekozen was voor het thema bezuinigen. Diverse onderwerpen kwamen aan de orde. Onder meer een overzicht van de bezuinigingen die vanuit het rijk op gemeenten afkomen, de financieel-technische mogelijkheden, de CDA-ideologie achter het bezuinigen en de rol van de provincie bij gemeentelijke financiën.

Het oktobernummer is iets naar voren gehaald en verscheen eind september. Hierin stond een interview met Clémence Ross, staatssecretaris van VWS, over de WMO. Dit was een voorbereiding op de Bestuurdersdag begin oktober die de WMO als hoofdthema had.

In diverse nummers is aandacht besteed aan lokale initiatieven die als best practice voor andere fracties kunnen gelden.

Personele wijzigingen

In de redactie heeft een aantal mutaties plaatsgevonden. Cora Kuyvenhoven en Arie van der Veen hebben afscheid genomen vanwege het bereiken van de maximale zittingsduur. Na een sollicitatieprocedure is René Vrugt in juni lid geworden van de redactie. Hij is raadslid in Alphen aan den Rijn en in het dagelijks leven werkzaam bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Ook het columnistenbestand is gewijzigd. Leo van Ewijk heeft afscheid genomen als columnist voor de rubriek Waterstand. Hiervoor zijn Henk Tiesinga (dijkgraaf), Erik van Lith (Tweede Kamerlid) en Alfred van Hall (dijkgraaf/hoogleraar) in de plaats gekomen. Samen met Govert Veldhuijzen (wethouder in Dordrecht) vullen zij bij toerbeurt de rubriek.

De samenstelling van de redactie was op 31 december 2004 als volgt:

- dr. E.J. Janse de Jonge (Eric), gedeputeerde in Noord-Brabant (voorzitter);
- mr. C.T. Boersma (eindredacteur);
- M.H.L. Depondt-Olivers (Mirjam), wethouder in Maastricht;
- mr.drs. H. Doornhof (Hugo), raadslid in Nijkerk;
- dr. A.H. Flierman (Anne), vice-voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht;
- M.C.W. van Hall-Disch (Marianne), directeur Stichting Kinderopvang Leeuwarden;
- dr. Y.J. van Hijum (Eddy), Tweede Kamerlid;
- mr.drs. E.A. Kuipers (Elza), secretaris CDA-bestuurdersvereniging;
- mr.drs. A.J.G. Poppelaars (Toine), gedeputeerde in Zeeland;
- mr.drs. J.W.E. Spies (Liesbeth), Tweede Kamerlid;
- R.C.M. Stadhouders (Karin), Statenlid in Utrecht;
- drs. P.W. Tetteroo (Patrick), senior beleidsmedewerker bij de Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen;
- R. Vrugt (René), raadslid in Alphen aan den Rijn;
- drs. J. Wienen (Jos), burgemeester van Katwijk.

Advertentiewerving

De advertentiewerving blijft een punt van zorg. In 2004 is in oktober afscheid genomen van het acquisitiebureau Acquire Media, aangezien Acquire de beloofde resultaten niet heeft kunnen waarmaken.

Voor een beter resultaat is een samenwerkingsverband aangegaan met de bladen van het Centrum voor Lokaal Bestuur (PvdA) en de VVD Bestuurdersvereniging. Bureau Recent, marktleider in advertentiewerving voor uitgaven op het terrein van het openbaar bestuur, in Amsterdam zorgt voor de uitvoering. In principe werft Recent voor alle drie de bladen tegelijk zodat een grotere en aantrekkelijker markt ontstaat.

www.cda-bestuurdersvereniging.nl

De website biedt de leden van de vereniging en de abonnees van Bestuursforum de mogelijkheid om informatie te vinden en om met elkaar in contact te komen. Het is in feite de moderne invulling van de netwerk- en informatiefunctie van de vereniging.

Op de website staat onder meer informatie over de Bestuurdersvereniging en haar activiteiten, nieuws op het gebied van lokale en provinciale politiek, dossiers over diverse actuele onderwerpen, artikelen uit Bestuursforum en links naar andere interessante en nuttige sites. In de loop van 2004 zijn de dagelijkse bezoekersaantallen van de website verdubbeld: de site voorziet duidelijk in een behoefte. Uit de statistieken blijkt dat met name de informatie over de gekozen burgemeester en de OZB erg in trek waren. Zo zijn het rapport 'Kiezen voor kwaliteit' en de eigen rapportage over het onderzoek naar de OZB honderden keren gedownload.

Projecten

Gekozen burgemeester

In 2004 is de vereniging veel bezig geweest met de gekozen burgemeester. Tijdens de ledenraad van 17 april 2004 is gesproken over het thema van de gekozen burgemeester. Aanleiding was het rapport van de door het Partijbestuur ingestelde commissie Deetman. Naar aanleiding van deze bijeenkomst, waar leden zich uiterst kritisch over de gekozen burgemeester hebben uitgelaten, zijn er twee zaken tot uitvoer gebracht. Allereerst is er een brief gezonden aan het Partijbestuur van het CDA waarin melding wordt gemaakt van de kritische kanttekeningen die bestuurders plaatsen bij de discussie rond de invoering van de gekozen burgemeester. Daarnaast is een commissie onder leiding van Jan Waaijer, burgemeester van Zoetermeer, ingesteld die een advies voor het bestuur heeft geformuleerd over de wetsvoorstellen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met betrekking tot de gekozen burgemeester. Doel hierbij was om het gevoel van de achterban van de Bestuurdersvereniging te laten doorklinken. Daarnaast zou het advies als basis dienen voor een standpuntbepaling van de vereniging over dit thema tijdens de najaarsledenraad.

Een conceptadvies van de commissie is tijdens de Bestuurdersdag van 2 oktober j.l. tijdens een deelsessie voorgelegd aan en besproken met de leden van de vereniging. Naar aanleiding van deze discussie heeft de commissie een definitief advies getiteld 'Kiezen voor kwaliteit' geformuleerd dat op 21 oktober j.l. is aangeboden aan het bestuur van de CDA-bestuurdersvereniging. Op basis van deze notitie en de reactie van het bestuur hierop, is er tijdens de najaarsledenraad een standpunt ingenomen over de gekozen burgemeester. Het advies van de commissie Waaijer heeft landelijke media-aandacht gegenereerd.

OZB

In samenwerking met het Centrum voor Lokaal Bestuur (PvdA) en de VVD Bestuurdersvereniging is een enquête gehouden onder alle leden (van de drie verenigingen). In totaal zijn 1.559 enquêtes verwerkt. Uit de peiling blijkt dat het plan van het kabinet om het gebruikersdeel van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) af te schaffen en de tariefstijging van het overblijvende deel te maximeren, onder lokale en regionale politici weinig steun heeft. De uitkomsten van de enquête zijn gepresenteerd op de Bestuurdersdag. In de landelijke media is ook de nodige aandacht aan de resultaten besteed.

Leidraad

In december 2004 is 'De levende gemeente – Handreiking gemeenteprogram 2006-2010' verschenen. Deze handreiking is een coproductie van het CDA en de CDA bestuurdersvereniging. Naast deze – gedrukte – handreiking is er deze ronde iets nieuws aan het traject toegevoegd. Op de site van de CDA bestuurdersvereniging is een speciaal deel gemaakt waar mensen die een verkiezingsprogram (gaan) schrijven terecht kunnen voor allerlei informatie, documenten, artikelen en best practices. Er kan ook per onderwerp gediscussieerd worden en vragen worden gesteld. De bedoeling is dat de CDA afdelingen in het land (nog) beter gefaciliteerd worden tijdens het ontwikkelingsproces van een nieuw verkiezingsprogram voor de gemeenteraadsverkiezingen van 8 maart 2006. De commissie die de handreiking heeft opgesteld, stond onder voorzitterschap van Jan Krapels. De secretaris van de vereniging was de secretaris van de commissie.

Diversen

Ook in 2004 heeft het secretariaat weer vele tientallen vragen van leden en niet-leden beantwoord. De vragen varieerden van vragen over rechtspositie, verhouding fractie/wethouder/afdelingsbestuur tot inhoudelijke vragen over verschillende onderwerpen. Daarnaast is er veel tijd en energie gestoken in samenwerking en afstemming met de collega-bestuurdersverenigingen van PvdA en VVD.

CDAV Jaarverslag 2004

Algemeen

Het CDAV is een organisatie gelieerd aan het CDA en heeft ongeveer 4500 leden. Om elkaar te ontmoeten zijn op lokaal, provinciaal en landelijk niveau CDA-vrouwen actief in netwerkbijeenkomsten, ledendagen, scholingsactiviteiten en debatteerdagen. Het CDAV tracht hiermee zijn doelstellingen te verwezenlijken. Het CDAV heeft op alle niveaus vertegenwoordigers in de besturen van plaatselijke/regionale en provinciale CDA-afdelingen, Partijraad, Partijbestuur, Dagelijks Bestuur en CDA gelieerde organisaties.

Specifieke CDAV doelstellingen:

- a) het bevorderen van de politieke bewustwording bij vrouwen;
- b) het bevorderen van de integratie van vrouwen in de partij;
- c) het leveren van een eigen inbreng op het politieke beleid;
- d) het vervullen van een vertegenwoordigende rol in de daarvoor in aanmerking komende nationale en internationale vrouwenorganisaties;
- e) het bij het Partijbestuur voordragen van vrouwen voor functies binnen en buiten de partij, en in de politieke vertegenwoordigingen;
- f) het adviseren van het Partijbestuur en de besturen van partijverbanden met betrekking tot de in sub a. en b. genoemde onderwerpen.

Het jaar 2004 was in meerdere opzichten voor het CDAV een bestuurlijk moeilijk en ook vernieuwend jaar. Het nieuwe jaar begon goed met een voorzitter (A. Doesburg)! Maar zij heeft om haar redenen het voorzitterschap per maart 2004 moeten neerleggen. Tijdens de ledenvergadering in april gingen de leden akkoord met de benoeming van een tweede vice-voorzitter G Kempen-van Dommelen naast H. Majj. Samen met de nog zittende bestuursleden worden de bestuurstaken en de verantwoordelijkheden verdeeld. P. Groeneweg legde in deze vergadering, na 6 jaar uitstekende dienst als penningmeester, haar taken voor het landelijk CDAV neer. Vervolgens geeft in juni M. Chorus-Menken aan dat zij om persoonlijke redenen zich niet langer kan inzetten voor het CDAV en andere openbare functies. Het CDAV zat in de tweede helft van 2004 zonder voorzitter en met een onvolledig bestuur. Een sollicitatieprocedure heeft geresulteerd in vier nieuwe enthousiaste bestuursleden met ingang van september.

In januari 2004 heeft het CDAV in samenwerking met de EFS een tweedaagse conferentie georganiseerd in Brussel voor politiek actieve vrouwen uit de toetredende Oost-Europese landen. Tevens zijn aan het einde van het jaar de gewijzigde statuten en het huishoudelijk reglement van het CDAV goedgekeurd en vastgesteld. De vacature en de procedure voor de CDAV voorzitter is voorbereid en opgestart. Gebruikelijke activiteiten waren de nieuwjaarsbijeenkomst op 10 januari, de ledendag op 3 april met het jaarthema 'Mobiliteit neemt de emancipatie mee! Per trein, auto, taxi, fiets of OVI' en de loopbaandag op 20 november.

Het bestuur ziet er vanaf september als volgt uit:

Vacature

W.H. Majj (Hester)
L. Spee-Roupe van der Voort (Lucy)
P.J.M. Wijman-Loots (Ellie)
A. van den Nieuwboer (Alice)

H.J. van de Streek (Hillie)
K.J. van der Veen (Kyra)
G.J.M. Kempen-van Dommelen (Gerda)

A. Callewaert (Arinda)
Hoentjen (Karin)

voorzitter
vice-voorzitter
penningmeester
secretaris
coördinator regiegroep Communicatie,
Pers en Publiciteit
coördinator regiegroep Buitenland
coördinator regiegroep ZMV
coördinator regiegroep In- & externe
vertegenwoordigingen & 2^e vice-voorzitter
coördinator HRM en projecten E.C.
politiek medewerker

CDAV en de netwerkstructuur

Het gehele jaar heeft het CDAV in al haar geledingen gewerkt met de netwerkstructuur. Op landelijk niveau is duidelijk te zien dat meer vrouwen actief betrokken zijn bij het CDAV & CDA. Het netwerk (de vijver) groeit. Meer en meer (krachtige) CDA vrouwen komen in beeld. Op provinciale en lokale niveaus zijn ontwikkelingen beter zichtbaar. Afdelingen, die al jaren een zekere vorm van netwerkstructuur hanteerden. Afdelingen bezinnen zich op nieuwe werkvormen. Met succes!

De provinciale afdeling Overijssel heeft in het najaar om persoonlijke omstandigheden haar werkzaamheden moeten neerleggen. Het gedachtegoed van het CDAV wordt vanaf nu verwoord in de werkgroep Diversiteit van het CDA Overijssel. De provinciale afdeling Flevoland is nieuw leven in geblazen. Het is goed om te zien dat niet alleen een afname van het aantal afdelingen geconstateerd wordt, maar ook nieuwe initiatieven.

Vergaderingen Bestuur en Netwerk Provinciale Vertegenwoordigers

Het bestuur van het CDAV heeft in 2004 gemiddeld één keer per 2 maanden vergaderd. In dit jaar zijn vier netwerkbijeenkomsten voor provinciale vertegenwoordigers georganiseerd in februari, juni, september en december. Een netwerkbijeenkomst bestaat uit twee onderdelen: discussie over CDAV inhoudelijk- en organisatorische zaken en een lezing/gesprek met een gast spreker over een actueel onderwerp. De netwerkbijeenkomsten zijn in 2004 goed bezocht en de discussies waren intensiever en toonden een grote betrokkenheid. Gemiddeld waren vertegenwoordigers van vijf provinciën aanwezig. Er zijn meerdere vertegenwoordigers van de provinciale CDAV's welkom en aanwezig. Ook is het enthousiasme en het energieniveau van de ontmoetingen hoog te noemen.

Regiegroepen

Regiegroep In- en Externe vertegenwoordigingen

De regiegroep was begin 2004 op volle sterkte. Coördinator en bestuurslid CDAV is G.J.M. Kempen-van Dommelen (Gerda). De leden waren M. Rookmaker-Veldhuyzen (Marianne), M.D. Jansen (Marijke), T. Lont (Titia), J.G.M. Assen (Anneke), H.J. van de Streek (Hillie) en R. Brouwer-van Helden (Ries). Zij vertegenwoordigden het CDAV in interne en externe organisaties. Het Tweede Kamerlid de heer N. Eski (woordvoerder Emancipatiezaken) is adviseur en aanwezig bij de bijeenkomsten. Hij weet wat er speelt op de vele beleidsterreinen van de emancipatie. Discussies krijgen hierdoor meer diepgang en de regiegroep kan beter en adequater inspelen op de actualiteit van de emancipatievraagstukken.

De regiegroep constateert dat in de loop van 2004 een aantal vertegenwoordigingen ophielden. We zagen dit zowel bij externe als interne vertegenwoordigingen. Zo heeft het IPP (Instituut voor Politiek en Publiek) door de beëindiging van de emancipatiesubsidie in

2004 haar formule voor een vertegenwoordiging vanuit de vrouwenorganisaties beëindigd. Hierdoor is M. Rookmaaker-Veldhuyzen in het voorjaar gestopt met haar lidmaatschap van de regiegroep. Vervolgens is in november de Vrouwen Alliantie opgeheven (ook vanwege subsidiestop) en beëindigden R. Brouwer-van Helden en T. Lont hun vertegenwoordiging. Het Curatorium van het Steenkampinstituut is opgeheven; u hebt daarover kunnen lezen in de CDA krant en het CDA Magazine. Op het CDA congres in november 2004 is de interne CDA organisatieverandering aan de orde geweest. De nieuwe Raad van Advies voor het Steenkampinstituut zal bestaan uit vijf personen. Er is geen plaats meer voor een vertegenwoordiging vanuit de gelieerde organisaties en dus ook niet voor het CDAV. Voor G. Kempen-van Dommelen betekent dit een interne vertegenwoordiging minder. De vertegenwoordigers hebben hun vertegenwoordiging met enthousiasme en geïnspireerd door de regiegroep vervuld. De groep is in 2004 bij elkaar geweest op 23 februari, 26 april, en 22 november. Er zijn nu nog 4 leden in de regiegroep waarvan 3 vertegenwoordigingen intern bij het CDA (EFS, LPC, WI) en 2 extern (NVR, PVO). In de bijeenkomst op 22 november is geconstateerd dat door de reductie van de vertegenwoordigingen ook het aantal regiegroepleden is verminderd. De regiegroep beraadt zich op haar toekomst. De conclusie van de leden is de beoogde opzet van de regiegroep niet koste wat kost zo moet blijven. In 2005 zal de toekomst van de regiegroep in- en externe betrekkingen in het CDAV bestuur worden geagendeerd.

Bij de landelijke koepels van vrouwenorganisaties zijn grote veranderingen geweest. De VA is opgeheven. De NVR heeft een Strategienota "Met het oog op de toekomst" vastgesteld. Het voorwerk hiervoor is gedaan door een Denktank met G. Kempen-van Dommelen als voorzitter. Het CDAV-pleidooi (en ook van het PVO) snel te komen tot één sterke koepel in 2004 en serieus werk te maken van samenwerking tussen NVR, VA en Tiye International heeft het niet gehaald.

Het Voorzitterschap van het Politiek Vrouwenoverleg (PVO) was in handen van het CDAV. G. Kempen-van Dommelen was voorzitter en K. Hoentjen secretaris. Opnieuw heeft het PVO in 2004 gesproken met een aantal bewindspersonen. Met minister De Graaf Bestuurlijke Vernieuwing over de gekozen burgemeester en het nieuwe kiesstelsel. De effecten van de beoogde veranderingen in regelgeving en de effecten voor de deelname van vrouwen is niet gemeten (dus geen Emancipatie Effect Rapportage). De Graaf zei dat dit een ommissie was. En vervolgens legt hij de verantwoordelijkheid neer bij de politieke partijen. Een verslag van het gesprek met onze staatssecretaris C. Ross-van Dorp over de WMO heeft u kunnen lezen in V&P.

Verder is in PVO verband bij de eigen fracties aandacht gevraagd voor de knelpunten rondom de invoering van de nieuwe Wet Kinderopvang en over het subsidiebeleid van maatschappelijke organisaties. Ook zijn de eerste stappen gezet om in samenwerking met de PSC (Politieke Scholingscommissie) een cursus / lezingreeks op te zetten in het kader van de gekozen burgemeester.

Regiegroep Communicatie, Pers en Publiciteit

Aan het begin van het verslagjaar 2004 was de samenstelling van de regiegroep dezelfde als in 2003: Mw. D. van Heck-Grave (Diny), Mw. B. Oprins-Gosens (Berti), Mw. K. van der Veen (Kyra) en coördinator Mw. M. Chorus-Menken (Mária). In 2004 nam Mw. S. Vriesema (Suzanna) afscheid van de regiegroep. Halverwege het jaar heeft de coördinator haar functie moeten neerleggen. Deze is sinds september overgenomen door Mw. A. van den Nieuwboer.

Een bijdrage werd geleverd aan de invulling van de Website, in het bijzonder over het verloop van de ledendag CDAV op 3 april te Utrecht. De op die dag gepresenteerde nota "Mobiliteit neemt de emancipatie mee! Per trein, fiets, taxi, auto of ov" en het jaarthema "Mobiliteit en Emancipatie" kregen de nodige aandacht.

Vrouw en Politiek

Het katern Vrouw en Politiek kwam in 2004 in januari, juni, september en december uit. Belangrijke onderdelen waren het afscheid van de voorzitter van het CDAV A. Doesburg en de column van waarnemend voorzitter H. Majj op de eerste pagina. Er werd aandacht besteed aan activiteiten en ontwikkelingen binnen de provinciale CDAV-afdelingen. Het Netwerk Buitenland besteedde o.m. aandacht de Europese Grondwet. Het Netwerk In- en Externe Betrekkingen leverde kopij over de ontwikkelingen over de subsidiestop voor (vrouwen)organisaties en deed verslag van de PVO gesprekken met bewindspersonen.

Persbereik

De activiteiten richting de pers werden in nauwe samenwerking met de regiegroep en de twee-vicevoorzitters vormgegeven. In 2004 heeft het CDAV vaker een persbericht uitgedaan over actuele onderwerpen. Ze is drie keer gevraagd voor een (radio) interview.

Regiegroep Buitenland

De Regiegroep Buitenland houdt zich bezig met de positie van vrouwen in internationaal perspectief, zoals het signaleren, behartigen en ondersteunen van vrouwenbelangen in internationaal verband.

De leden van de regiegroep zijn H.J. van de Streek (Hillie), voorzitter; E. Schoustra (Ellettha), secretaris; L. Hutjes (Lily); I. Zijlstra (Irene); M. Vogelaar (Monique); E. de Lange (Esther) en A. Frey (Astrid). Adviseurs van de Regiegroep zijn K. Ferrier, namens de Tweede Kamer en M.J.Th. Martens namens de CDA delegatie in de EVP-fractie in het Europese Parlement. Martens heeft haar adviseurschap i.v.m. de verkiezingen voor het Europese Parlement per 1 september beëindigd. Het adviseurschap namens de CDA delegatie is per 1 september voortgezet door drs C. Wortmann-Kool.

Leden van de Regiegroep hebben binnen de partij zitting in de Eduardo Freistichting (EFS) en in de Commissie Buitenland en binnen EVP-verband in het Algemeen Bestuur (Comité Directeur) van de EVP-Vrouwen. Leden van de regiegroep zijn – op persoonlijke titel – lid van het Dagelijks Bestuur (Comité Exécutif) van de EVP-Vrouwen, lid van de stuurgroep Internationaal Werk van de Nederlandse Vrouwen Raad, bestuurslid van de NCDO en vertegenwoordiger naar VN/Habitat. Leden van de regiegroep staan op de lijst van trainers van de EFS. Twee leden, H. van de Streek en E. de Lange, staan op de CDA kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen van juni 2004.

De Regiegroep Buitenland is zeven maal bijeen geweest voor haar reguliere vergaderingen in Den Haag. In het verslagjaar werd gestart met het uitnodigen van personen die voor het werk van de Regiegroep van belang zijn. Zo vond een onderhoud plaats met de CDA-woordvoerder emancipatie in de Tweede Kamer, de heer. N. Eski. Ook is A. Doesburg, voorzitter van het CDAV te gast geweest.

In de periode van het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie, 1 juli 2004 tot 1 januari 2005, is de eventuele toetreding van Turkije tot de EU intensief aan de orde geweest. De Regiegroep relateerde de toetreding aan de handhaving van de zgn. 'Kopenhagen-criteria'. Vooral de mate waarin Turkije de rechten van vrouwen erkende en in praktijk toepaste, vormde voor de Regiegroep een eis waaraan vastgehouden diende te worden. De Regiegroep heeft zowel binnen als buiten het CDA deelgenomen aan debatten over dit thema. Ook is er nauwe samenwerking geweest met de heer J.J. van Dijk (Tweede Kamer) en de heer C. Eurlings (Europees Parlement). Op initiatief van de Regiegroep is door het bestuur van het CDAV een brief over vrouwenrechten en Turkije verzonden aan het EU-voorzitterschap, t.a.v. Minister Bot van Buitenlandse Zaken. In het verlengde hiervan heeft de Regiegroep een resolutie geformuleerd, getiteld 'Europa als waardengemeenschap'. De resolutie stelde dat niet mag worden afgedongen op het eerbiedigen van mensen- en

vrouwenrechten tijdens de onderhandelingen over toetreding. De resolutie is door het CDAV ingediend op het Partijcongres van het CDA van 13 november, met als mede-indieners het CDJA, het ICB en de provinciale afdelingen Zeeland, Gelderland, Zuid-Holland en Limburg. De resolutie is door het 1200-koppige Partijcongres met vrijwel unanieme instemming aangenomen.

De Regiegroep heeft in het verslagjaar gewerkt met (sub) netwerken en projectgroepen, te weten het Netwerk Internationale Samenwerking en de projectgroep Vrouwen en Europese verkiezingen (zie verderop in het jaarverslag).

Het Netwerk Internationale Samenwerking (gestart in voorjaar van 2003) heeft als opdracht het actueel volgen van relevante internationale vrouwenissues. Leden van het netwerk zijn A. Frey; L. Hutjes, E. Schoustra en J. Oskam. Ph.M. Weijnen-Pot heeft zich om gezondheidsredenen uit het netwerk teruggetrokken. In 2004 is vooral de bestrijding van mensenhandel onderwerp van bespreking geweest. Leden van het netwerk hebben in dit kader gesprekken gevoerd met de Nationaal Rapporteur Mensenrechten, mr D. Korvinus en mr M. Wijers van het Clara Wichman Instituut. Ook met M. de Pater, CDA Tweede-Kamerlid, zijn regelmatig contact onderhouden.

Begin februari vond in Brussel het EVP-Congres plaats ter voorbereiding op de Europese verkiezingen van 10 juni. Namens het CDAV maakten E. Schoustra en I. Zijlstra deel uit van de CDA-delegatie die naar het congres is afgevaardigd. H. van de Streek nam op persoonlijke titel deel als afgevaardigde namens het bestuur van de EVP-Vrouwen. Op het EVP-Congres vond de finale besluitvorming plaats over het EVP-Actieprogramma 2004 – 2007 ten behoeve van de Europese verkiezingen. Alle amendementen die door het CDAV op dit program zijn ingebracht, zijn aangenomen. De amendementen waren voorbereid door de projectgroep 'Vrouwen en Europese verkiezingen'.

In Berlijn werd in oktober het jaarlijkse Congres van de EVP-Vrouwen gehouden. Dit maal vond dit congres plaats op initiatief van de European Women's Association, de koepel waarin de EVP-Vrouwen samenwerken met de Europese Vrouwen Unie (EVU). Namens de regiegroep namen daaraan E. Schoustra, M. Vogelaar en I. Zijlstra deel. H. van de Streek nam op persoonlijke titel deel (als Adjunct SG EVP-Vrouwen), evenals L. Hutjes (medewerkster Europarlementslid R. Oomen-Ruiten).

Regiegroep ZMV

De regiegroep Zwarte Vluchtelingen Migranten Vrouwen heeft het afgelopen jaar een moeilijke tijd doorgemaakt. In de eerste helft van dit verslagjaar trad geen verbetering op in de positie van de regiegroep ZMV. Sinds september 2004 mag het CDAV bestuur zich verheugen in een nieuwe coördinator ZMV, K. van der Veen (Kyra).

Projectgroep Vrouwen en Europese verkiezingen

De projectgroep 'Vrouwen en Europese verkiezingen' heeft in 2004 haar werkzaamheden voortgezet en afgerond. De projectgroep bestond uit E. de Lange, H. van de Streek, M. Vogelaar (voorzitter), I. Zijlstra, P. Cuelenaere, M. Jansen en A.-S. Andela. In het verslagjaar heeft de projectgroep concreet uitvoering gegeven aan een aantal activiteiten in het kader van de Europese verkiezingen. Er is een aparte vrouwenfolder gemaakt. De folder was eind april voorhanden in een oplage van 6000 exemplaren. De folder was direct uitverkocht vanwege grote belangstelling bij de CDA-afdelingen. Ook is er een quiz samengesteld met een tiental vragen over Europa en Vrouwen om te gebruiken tijdens campagnebijeenkomsten. Bovendien is geprobeerd het CDA campagneteam en de landelijke permanente campagne commissie te wijzen op de noodzaak vrouwen als afzonderlijke doelgroep in de campagne te benaderen.

In het najaar sloot de projectgroep haar werkzaamheden af met een evaluatie, getiteld 'Evaluatie van de werkzaamheden en activiteiten van de projectgroep Vrouwen en Europese verkiezingen, najaar 2003 – zomer 2004'. De evaluatie bevat een verslag van de werkzaamheden en een aantal algemene aanbevelingen die voor het CDAV voor volgende campagnes van belang zijn. De evaluatie is in november aan het bestuur van het CDAV aangeboden.

Projectgroep Wijziging Statuten en Huishoudelijk Reglement van het CDAV

Als gevolg van de nieuwe (bestuurs)structuur van het CDAV, vastgesteld in april 2002 was het noodzakelijk om de CDAV statuten aan een kritische blik te onderwerpen en daar waar nodig aan te passen. Gelijktijdig was het landelijk CDA ook bezig zijn statuten en huishoudelijk reglement te wijzigen. Reden te meer om ook hier rekening mee te houden.

Medio 2004 werd een projectgroep samengesteld bestaande uit A. Verhoog (Aly), A.S. Andela (Anne-Sophie) en P.J.M. Wijman-Loots (Ellie) die de taak opgedragen kregen om een voorstel uit te werken. Bij het kritisch onder de loep nemen van voorgestelde teksten is vooral de inbreng van eerstgenoemde dames zeer waardevol gebleken.

De gewijzigde statuten en huishoudelijk reglement werden in een vergadering van het bestuur en het netwerk provinciale vertegenwoordigers vastgesteld. Na passering in het CDA partijbestuur volgde de goedkeuring op het partijcongres in november 2004. De vastgestelde tekst is verstuurd naar de notaris voor passering. Na het passeren van de akte in 2005 worden de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement verspreid.

Nieuwjaarsbijeenkomst 'Integratie in perspectief'

Het CDAV heeft 2004 op 8 januari ingeluid met een nieuwjaarsbijeenkomst in het teken van Integratie in perspectief en van de Europese verkiezingen. Deze bijeenkomst is in samenwerking met Mw. M.J.Th. Martens georganiseerd. Zij sprak die dag over de actuele ontwikkelingen in Europa en de importantie van het beleidsterrein integratie op Europees niveau. M. Smet (CD&V, Quaestor van het Europees Parlement en Minister van Staat) gaf vertelde over de stand van zaken van integratie in Vlaanderen en hun visie daarop. Tweede Kamerlid K. Ferrier hield haar inleiding over de rol van het gezin bij integratie. Vervolgens sloot G. Kempen-van Dommelen het jaarthema 2003 'Investeren in integratie' af met de presentie van een handreiking. Onderdelen van deze handreiking zijn verwerkt in de aanbevelingen van de Commissie Van der Tak ("Nederland integratieland"). Na afloop hadden de deelnemers de mogelijkheid gezamenlijk te lunchen en kennis te maken met de vrouwelijke kandidaten op de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen.

Emancipatie & Mobiliteit (Jaarthema 2004)

Op 3 april is onder veel belangstelling het jaarthema van 2004 'Mobiliteit neemt de emancipatie mee!' gepresenteerd tijdens de algemene ledenvergadering. Een projectgroep onder leiding van G. Kempen-van Dommelen heeft een discussienotitie samengesteld met inhoudelijke, methodische onderdelen en actuele artikelen. Het gehele jaar door zijn CDAV afdelingen in Nederland op hun geheel eigen wijze bezig geweest met dit thema. De vele reacties en resultaten op het jaarthema Emancipatie & Mobiliteit vormen de input voor de afronding van dit jaarthema in het voorjaar van 2005.

Loopbaandag 'Mobiliteit: voorsorteren en invoegen' (20 november)

In samenwerking met het Steenkamp Instituut heeft het CDAV in het najaar in het Figi theater te Zeist de derde loopbaandag voor CDA Vrouwen georganiseerd. Inleidingen van In

Touch human resource management (M. Bührs i.s.m. E. de Groot), Y. Timmerman-Buck (voorzitter Eerste Kamer) vormden de aftrap voor een dag intensief bezig zijn met elkaar en zelfontplooiing. De ochtend werd afgesloten met een discussie en in de middag was er ruimte voor workshopsessies en een persoonlijk loopbaangesprek. Men kon onder meer kiezen uit: Hoe vang ik een rat?, Voorsorteren en invoegen in de politiek, mijn kernkwaliteiten en Visuele overtuigingskracht een vervolg. Het was de eerste keer dat persoonlijke loopbaangesprekken werden gehouden. De deelnemers waren hier erg enthousiast over. Voor 2005 zal dit onderdeel weer opgenomen worden.

Netwerkbijeenkomsten ICB & CDAV

Het ICB en het CDAV hebben in 2004 geen netwerk bijeenkomst gehouden. Wel heeft integratie een belangrijke plek ingenomen bij bijeenkomsten door het jaar heen. Zo hebben zij samen met de Commissie van der Tak de presentatie van het rapport Nederland Integratieland op de Internationale Vrouwendag (8 maart 2004) gepresenteerd in Dudok.

Contacten

Het CDAV heeft binnen de verschillende geledingen van de partij contactpersonen die de belangen van het CDAV in die betreffende organisatie behartigt.

Contact Eerste Kamer

In het jaar 2004 is er geen formeel contact geweest met de Eerste Kamer. Informele bilaterale gesprekken hebben in dit jaar wel plaatsgevonden.

Contact Tweede Kamer

In 2003 is het CDAV gestart met maandelijks gesprekken met de woordvoerder emancipatie, de heer N. Eski. De gesprekken hebben altijd betrekking op actuele onderwerpen, die op dat moment in de Kamer spelen. Indien noodzakelijk vindt ook ad hoc overleg plaats. In 2004 is dit overleg gecontinueerd.

Contactpersoon

De heer B.J. van Bochove is onze contactpersoon in de Tweede Kamer. De heer. N. Eski heeft in 2004 de politieke rondblik op de vergaderingen verzorgd.

Contact Europese Parlement

In het jaar 2004 is er uitgebreid contact geweest met het Europese Parlement. Dit contact kreeg namens het CDAV m.n. informeel gestalte door de Regiegroep Buitenland.

Contact CDA

Vanuit het CDA bestuur is de penningmeester van het CDA, Dhr. J.K. de Jager de contactpersoon.

Verkiezingen

Campagne

Het jaar 2004 was ten opzichte van de vorige jaren qua verkiezingen een rustig jaar. Alleen waren er Europese Verkiezingen op 10 juni.

Europese Parlement (10 juni)

De verkiezing voor het Europese Parlement in juni 2004 heeft tot een redelijk resultaat geleid voor het CDA. De kandidatenlijst van het CDA voor de verkiezingen van 10 juni bestond voor 29,9% uit vrouwen. Van de zeven gekozen kandidaten zijn er 3 vrouw, d.w.z. 42%. De activiteiten van het CDAV m.b.t. de campagne richtten zich vooral op het zichtbaar maken van vrouwelijke kandidaten en het vragen van aandacht voor de betekenis van de EU voor vrouwen. De projectgroep 'Vrouwen en Europese verkiezingen' initieerde en coördineerde deze activiteiten. De groep was (in 2003) ingesteld door het CDAV bestuur en verrichtte zijn werkzaamheden onder de hoede van de regiegroep Buitenland (zie ook projectgroep Vrouwen & Europese verkiezingen).

Tot slot mogen wij terugkijken op een bewogen jaar. Een jaar met veel veranderingen in het bestuur. Een redelijk deel van het jaar heeft het bestuur en haar medewerker de taken onder een gehavend bestuur moeten verdelen. Aan het einde van 2004 zijn we blij dat het bestuur weer op volle sterkte is en de procedure voor een nieuwe voorzitter is gestart.

Het jaar 2004 is ook in andere opzichten een positief jaar geweest. De bijdrage aan de Europese Campagne (o.a. amendementen op het program, wervingsfolder), positieve aandacht vanuit de Kamer, bewindspersonen, de aangenomen resolutie op het CDA Partijcongres van november en de publieke aandacht. Daarnaast is het goed om te zien dat de verschillende projectgroepen, netwerken en afdelingen een beroep konden doen op deskundige vrouwen. Het bestuur wil iedereen van harte danken die ook dit jaar weer vrijwillig en enthousiast bijgedragen heeft aan het uitdragen en versterken van het CDAV.

CDJA

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van het CDJA over het jaar 2004. In dit verslag vindt u onder meer een overzicht van alle relevante politieke- en organisatorische zaken.

Het jaar 2004 was voor het CDJA een turbulent jaar. Het jaar begon met een bestuurscrisis die in de vereniging diepe sporen heeft achtergelaten. In de tweede helft van het jaar is een geheel nieuw Dagelijks Bestuur aangetreden. Het Dagelijks Bestuur heeft een nieuwe visie ontwikkeld. Deze visie is beschreven in het visiedocument "Party&Politics". In het tweede deel van het jaar is gestart met de implementatie van deze visie. Dit heeft er onder andere toe geleid dat er weer een trainingsprogramma, een promotieprogramma en een activiteitenprogramma tot stand is gebracht.

Deze aanpak heeft geresulteerd in een nieuwe "spirit" in de vereniging. Dit was in het tweede deel van het jaar terug te zien in een toename van het aantal activiteiten en nieuwe leden. Over heel 2004 heeft dit geleid tot een sterke toename van het ledenaantal!

Ook op politiek gebied heeft het CDJA weer van zich doen spreken. In 2004 mocht het CDJA zich verheugen op een toenemende belangstelling vanuit de media en vanuit de samenleving. Deze toename aan belangstelling komt volgens ons door de duidelijke profilering op jongerenthema's. Zo is er veel aandacht besteed aan onderwijs en aan de "solidariteit tussen generaties".

Al met al was het afgelopen jaar voor ons een boeiend jaar met een zeer positief slot. Wij zullen er dan ook alles aan doen om deze lijn in 2005 voort te zetten.

Wij wensen u veel leesplezier toe!

Namens het Dagelijks Bestuur van het CDJA,

Ronald van Bruchem

Voorzitter

Bestuur

Algemene Ledenvergadering

In 2004 zijn twee congressen georganiseerd waarin zowel de Algemene Leden Vergadering (ALV) als de CDJA raad een plaats hadden. Op 28 en 29 mei 2004 vond in Amersfoort het congres plaats. Het CDJA nam afscheid van het voltallige dagelijkse bestuur (bestaande uit Voorzitter Pim Walenkamp te Utrecht, Secretaris Roeland Bol te Den Haag, Penningmeester Rembrandt Kuijpers te Rotterdam, DB-er Politiek Levent Ermek te Dordrecht, DB-er Communicatie Ivonne Pensa te Utrecht, DB-er Ledenwerving en Ledenzorg Alexander Arentshorst te Hillegom, DB-er Vorming en Almanak Willem Ketelaars te Ameland en DB-er Organisatie Joanneke Van den Nieuwboer te Groningen) alsmede van het interim dagelijks bestuur (bestaande uit Voorzitter/Secretaris Maarten Janssen te Voorburg, DB-er Politiek Loek Schuëler te Utrecht, DB-er Vorming Anton Van der Vloet te Den Bosch, DB-er Communicatie Martijn De Haas uit Rotterdam en Penningmeester Rutger-Jan Hebben te Amsterdam).

Op dit congres werd tevens een voltallig nieuw Dagelijks Bestuur verkozen bestaande uit voorzitter Ronald Van Bruchem te Tiel, secretaris Martin Bos te Middelburg, penningmeester Sebastiaan Van der Veer te Zierikzee, DB-er Politiek Olger Van Dijk te Utrecht, DB-er Communicatie Marieke Mol te Rotterdam, DB-er Organisatie en Ledenwerving Joanneke Van den Nieuwboer te Groningen en DB-er Vorming, Almanak en Ledenzorg Petra Ruitenberg te Waspik

Op 26 en 27 november 2004 werd het najaarscongres georganiseerd. Op de CDJA-Raad is er gediscussieerd over het Raadstuk Veiligheid. Het beleidsplan en de begroting voor 2004 zijn tijdens de ALV formeel vastgesteld.

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur (DB) heeft 28 maal een DB vergadering of andere DB-bijeenkomst (scholingsbijeenkomst, evaluatiebijeenkomst en DB-weekeinde) georganiseerd. Petra Ruitenberg, gekozen als DB-er Vorming, Almanak en Ledenzorg heeft in november 2003 besloten wegens persoonlijke omstandigheden terug te treden.

Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur (AB) is 14 keer bijeengekomen. Tijdens de vergadering zijn organisatorische zaken aan de orde gesteld en hebben verschillende politiek inhoudelijke discussies plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in het vaststellen van nieuwe CDJA standpunten in de vorm van resoluties en notities.

CDJA Raad

Het presidium bestond ultimo 2004 uit Marianne Van der Sloot (vzr.), Iris Linssen, Paul Smink, Anton Van der Vloet, Secretaris van de CDJA-Raad was Roeland Bol (tot februari 2004), Maarten Janssen (van februari tot mei 2004) en Martin Bos (vanaf mei 2004).

Het presidium is dit jaar tweemaal bijeen gekomen. Daarnaast heeft het presidium eenmaal overleg gevoerd met het Dagelijks Bestuur van het CDJA.

De CDJA Raad is tweemaal bijeen geweest tijdens het CDJA congres (zie ook Algemene Ledenvergadering).

Tijdens de voorjaarsraad 2004 is het raadstuk 'Plattelandsbeleid' besproken, tijdens de najaarsraad 2004 was het onderwerp Veiligheid. Beide raadstukken werden aangenomen. Het ingediende aantal amendementen gaf aanleiding tot tevredenheid, en ook het aantal resoluties is gestegen.

Politiek

Werkgroepen

In 2004 zijn in totaal 9 werkgroepen actief geweest. Hoewel een enkele werkgroep in 2004 slechts een enkele keer bij elkaar is gekomen, is het merendeel van de werkgroepen in 2004 zeer actief geweest. Het CDJA telde in 2004 9 werkgroepen:

Binnenlandcommissie:

- Justitie & Binnenlands Bestuur
- Milieu, Infrastructuur & Ruimte
- Sociaal Economische Zaken
- Onderwijs
- Landbouw
- Gezondheidszorg

Buitenlandcommissie:

- Europa
- Vrede & Veiligheid
- Ontwikkelingssamenwerking & mensenrechten

De actieve houding van de werkgroepen in 2004 heeft geresulteerd in een aantal interessante resoluties, waaronder condooms voor Afrika, marktwerking in de zorg, de gekozen burgemeester, jeugdwerkloosheid en kernenergie. Naast het opstellen van en discussiëren over resoluties is in 2004 ook veel aandacht besteed aan de communicatie van deze standpunten richting buitenwereld. Bovendien zijn de werkgroepen in 2004 ook zeer actief geweest met politieke discussie op een andere manier, zoals de organisatie van excursies, gesprekken met allerlei politici en zelfs het organiseren van een beleidsweekend. Hieronder volgen de individuele jaarverslagen van een aantal werkgroepen.

Binnenlandcommissie

Werkgroep Justitie en Binnenlands Bestuur (JBB)

De werkgroep JBB heeft zich in JBB met enkele belangrijke onderwerpen beziggehouden. Zo heeft de werkgroep een notitie geschreven over de positie van de Nederlandse Antillen binnen het Koninkrijk. Ook is de gekozen burgemeester uitgebreid aan bod gekomen. De werkgroep heeft zich uiteindelijk tegenstander getoond van de plannen van Minister de Graaf en kreeg hiervoor in een resolutie ook de steun van het AB. De belangrijkste activiteit van de werkgroep was een bezoek aan Minister de Graaf op zijn departement. Daar is toen gesproken over de Nederlandse Antillen en de gekozen burgemeester. De werkgroep zal ook volgend jaar de ontwikkelingen aangaande bestuurlijke vernieuwing nauwlettend volgen en inspringen op de actualiteiten.

Werkgroep Milieu, Infrastructuur en Ruimte (MIR)

In het afgelopen jaar heeft de werkgroep zich beziggehouden met onder andere de volgende onderwerpen waarover resoluties zijn opgesteld: aardgaswinning onder de Waddenzee, waterschapsverkiezingen, kernenergie en de Nota Ruimte.

De activiteiten van de werkgroep gingen verder dan alleen het schrijven van resoluties; werkbezoeken zijn gebracht aan de CDA-Tweede Kamerleden Van Lith en Van Bochove. Daarnaast heeft de werkgroep excursies naar de kerncentrale Borssele en de aanleg van de A59 - een Publiek Privaat Samenwerkingsproject (PPS) - verzorgd. Laatstgenoemde excursie is helaas geannuleerd wegens te weinig animo vanuit het CDJA.

Binnen de Nationale Jeugdraad heeft de werkgroep actief geparticipeerd in de commissie Duurzame Ontwikkeling. Het eindresultaat was een energiedebat in november 2004. Op verzoek van de werkgroep heeft burgemeester Deetman het debat geleid.

Werkgroep Sociaal-Economische Zaken (SEZ)

De werkgroep Sociaal-economische Zaken is een actieve werkgroep, die elke maand in Utrecht vergadert. We proberen het formele met het informele te combineren door zo af en toe met elkaar iets te eten of te drinken. Elke maand informeren we de leden van de werkgroep over de huidige stand van de Nederlandse economie, waarbij we onder andere gebruik maken van statistieken van het CBS. We hebben ook de begroting van het Nederlandse kabinet bestudeerd, evenals die van de Europese Unie. Daarnaast hebben we in 2004 diverse resoluties geschreven: opvoedingsbegeleiding, hypotheekrente aftrek, windmolens en jeugdwerkloosheid. Om de werkgroepleden ook de praktijk te laten zien, gaan we ook wel eens op pad: naar de algemene rekenkamer bijvoorbeeld of het CBS. Soms hebben we ook een interview met een politiek persoon, in 2004 was dat Gerda Verburg. Voor 2005 hebben we ook al een interessant persoon op het oog. Tenslotte hebben we nog een artikel weten te publiceren in het Eindhovens Dagblad, met daarin drie tegenvoorstellen op het kabinetsbeleid. 2004 was een afwisselend jaar, in de eerste vier maanden van 2005 hebben we ook al het een en ander gedaan!

Werkgroep Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Inleiding

In de zomer bleek dat een permanente formatie en continue inzet van de werkgroep onderwijs, cultuur en wetenschap niet meer gewaarborgd was. De voorzitter, Robert van Woerden, had de werkgroep verlaten en ook andere leden waren wegens andere werkzaamheden niet meer in staat zich volledig in te zetten voor de werkgroep. Linda van Beek werd gevraagd als voorzitter ad interim met de doelstelling een nieuwe groep enthousiaste leden te vinden en structuur te brengen in de werkgroep, van waaruit op permanente basis gewerkt kon worden aan standpunten over beleidskwesties in het onderwijs en eventuele activiteiten georganiseerd konden worden.

Organisatie

De maanden juli, augustus en september zijn benut voor het zoeken van nieuwe leden voor de werkgroep. Mensen die bij hun lidmaatschap hadden aangegeven interesse te hebben in

de werkgroep onderwijs werden telefonisch en/of per email benaderd. Daarnaast werden er zowel op de website als in de Interruptie advertenties geplaatst. Bovendien werd er een inhoudelijk artikel over actuele onderwijsdiscussies geplaatst in de Interruptie, met daarbij een plaatsing van de oproep. Dit alles heeft ongeveer 18 reacties opgeleverd, waarvan ongeveer 12 mensen zich daadwerkelijk bereid toonden om te voldoen aan de verwachtingen van de werkgroep.

De eerste vergaderingen werden voornamelijk besteed aan de organisatie van de werkgroep. Via een enquête werd duidelijk wat een ieder wilde doen in de werkgroep en werd overeenstemming bereikt over de prioriteiten in beleid. De opkomst verschilde sterk per vergadering. De organisatie werd nogal ad hoc geregeld en rustte nog teveel op de schouders van de voorzitter. Besloten werd om een stuurgroep in te stellen, zodat deze verantwoordelijkheden en taken verdeeld konden worden over vier mensen, namelijk Mark Wossink (tijdelijk voorzitter), Annemarie Walter(vice-voorzitter) Mechteld van Doorninck (secretaris) en Linda van Beek (penningmeester). De inhoudelijke onderwerpen werden verdeeld in vijf clusters. Ieder lid van de werkgroep nam zitting in één of twee van de clusters. Hierdoor werd gegarandeerd dat er continu leden van de werkgroep inhoudelijke dossiers zouden volgen en kon er voorwerk verricht worden in kleinere groepen voor de daadwerkelijke werkgroepvergaderingen.

Inhoud

De inhoudelijke clusters, waarvoor de werkgroep gekozen heeft zijn:

- bekostiging van het Hoger Onderwijs
- kennissamenleving
- VMBO
- primair en secundair onderwijs
- integratie

Hieronder volgt een korte behandeling van de inhoudelijke standpunten die per clusters zijn ingenomen en de activiteiten die georganiseerd zijn.

Bekostiging van het Hoger Onderwijs

De discussie die in Den Haag speelde was met name de discussie over de leerrechten. Ook het wetenschappelijk instituut van het CDA kwam met een eigen leerrechten plan in de pers. Een aantal leden van de werkgroep heeft een CDA debat hierover bijgewoond.

Een afvaardiging van de werkgroep heeft ook regelmatig contact over het leerrechten plan gehad met Cisca Joldersma, Tweede Kamer lid met de portefeuille Hoger Onderwijs. De werkgroep was tevens uitgenodigd in de fractiecommissie Onderwijs om het standpunt van het CDJA hierover kenbaar te maken.

Er was een resolutie opgesteld, die tijdens het partijcongres van het CDA besproken is. Het standpunt dat wij wilden uitdragen is, dat vraagsturing prima is, maar dat dit niet ten koste zou mogen gaan van de ontwikkeling van studenten en hun nevenactiviteiten. Het zou met name ernstig zijn als de doorstroom van het HBO naar het WO hierdoor beperkt zou worden. De resolutie is niet ter stemming gekomen, maar in verdere gesprekken bleek dat het CDA oor had voor onze klachten. Ook de nieuwjaarsbijeenkomst van het CDA werd aangegrepen om het standpunt van het CDJA over de leerrechten uit te dragen. Er werden potloden uitgedeeld met een tekst dat studeren betaalbaar moet zijn, ook voor de jongeren in de toekomst.

Het CDJA was net als de andere PJO's uitgenodigd om deel te nemen aan een gesprek met staatssecretaris Rutte. Een lid van de werkgroep is hier samen met de voorzitter van het CDJA naar toegegaan om het standpunt van het CDJA te verduidelijken.

Daarnaast werd een ingezonden stuk van het CDJA over de leerrechten geplaatst op de onderwijssite Scienceguide

Kennissamenleving

Tijdens het CDA partijcongres heeft het CDJA een resolutie verdedigd met de vraag om meer geld voor de kennissamenleving. Deze resolutie werd zowel gesteund door staatssecretaris van Gennip als door het partijcongres.

VMBO

De werkgroep was van mening dat de zorgleerlingen te weinig aandacht krijgen in het VMBO en dat het onderwijs te theoretisch gericht is. De werkgroep heeft twee resoluties hierover voorbereid.

Daarnaast is in gesprekken met de Tweede Kamer leden met de portefeuille onderwijs en hun beleidsmedewerker geregeld gesproken over de problemen in het VMBO. Inmiddels heeft het CDA een actieplan voorgesteld om problemen in het VMBO op te lossen.

Primair en secundair onderwijs

De werkgroep heeft nog geen acties ondernomen op het gebied van primair en secundair onderwijs. Wel heeft de werkgroep het standpunt van Tweede Kamer lid Jan de Vries over de slechte kwaliteit van het leder-(onder)wijs ondersteund.

Integratie

De cluster integratie heeft twee activiteiten georganiseerd, namelijk een bezoek aan een Hindoestaanse school in Den Haag en een bezoek aan een Islamitische school in Utrecht. Tijdens deze activiteiten heeft de werkgroep zich een beter beeld kunnen vormen van het Islamitisch onderwijs.

Werkgroep Landbouw

“Als je de toekomst bent.....

.....moet je wel een toekomst hebben!”

De Werkgroep Landbouw stond in 2004 in het teken van dit onderwerp. In september is de werkgroep begonnen met een frisse doorstart. Dit heeft geresulteerd in een groot aantal enthousiastelingen! Met 11 mensen zijn we van start gegaan, en dit aantal is groeiende. 2004 werd gekenmerkt door vele interessante discussies. Zoveel mensen, zoveel meningen. Wat vinden wij van de Nederlandse landbouw? Is er een toekomst voor Nederlandse boeren? Hoe zal de landbouw eruit zien over 10 jaar? De werkgroepleden hebben elkaars mening leren kennen en respecteren. Ik zeg u dat dit niet zonder slag of stoot is gegaan!

Maar ook hele concrete onderwerpen zijn besproken, en dit heeft geresulteerd in een persbericht eind november. Dit persbericht had als onderwerp het initiatief van melkveehouders om een “Dutch Dairy Board” op te richten. Verder is er veel gebrainstormd over nieuwe activiteiten die we willen gaan ondernemen. In 2005 hoopt de werkgroep haar gezichtsveld te kunnen verbreden met bezoeken aan diverse organisaties. De werkgroep hoopt een bijdrage te kunnen leveren aan de discussie rondom het landbouwbeleid.

Werkgroep Gezondheidszorg

In het jaar 2004 heeft de werkgroep Volksgezondheid Welzijn en Sport bepaald niet stil gezeten. De werkgroep die voorheen de naam had werkgroep Gezondheidszorg, zijn al snel van naam veranderd. Dit gezien het feit dat de werkgroep zich niet alleen met gezondheidszorgvraagstukken bezig houdt, maar ook met het welzijnsbeleid en sport. In het begin van het jaar hebben we gekeken naar de structuur en taken van de voorheen genoemde RIO's (regionale indicatie organen, thans centraal indicatie orgaan zorg). Dit bleek een nogal lastige materie en daarom is ook besloten om dit onderwerp niet verder te behandelen.

De themadag rondom abortus en de terechte discussie daaromtrent is georganiseerd op initiatief van de werkgroep VWS. Samen met nog een aantal CDJA-ers hebben we een

programma in elkaar gezet waarin we ten volle uit konden discussiëren over dit toch best heel erg pittige onderwerp en zeker ook beladen thema binnen het CDJA. Het tekort aan medische specialisten en de bottleneck die dit probleem niet gemakkelijk zal oplossen, zonder dat hier departementaal beleid op volgt heeft geresulteerd in een mooie resolutie, net als de resolutie over de marktwerking in de zorg, De marktwerking in de zorg nam in 2004 steeds meer vaste vormen aan en was ook een "hot" thema binnen de politieke arena. Het CDJA juicht marktwerking in de zorg wel toe, maar dan moet het spel wel met volledige transparantie en met "controles" worden gespeeld. In juni 2004 stond de tweede evaluatie van de Wet op de Orgaandonatie (WOD) op de agenda. Wij als werkgroep VWS van het CDJA vonden het zeer noodzakelijk om onze visie hieromtrent vorm te geven. Later is zoals velen weten dit thema uitvoerig in de media en op alle plekken in de samenleving onderwerp van gesprek geweest. In de resolutie pleit het CDJA voor het "Geen Bezwaar" systeem voor donorregistratie. Verder hebben we gekeken wat de gevolgen zullen zijn van het verzekeringsstelsel. De notitie Grondtonen rapport CDA, dat is opgesteld door een werkgroep die de grondtonen tegen het licht heeft gehouden, is behandeld en voorzien van inhoudelijke opmerkingen op het gebied van de zorgvraagstukken en het welzijnsbeleid. Ook is het rapport "Organisatie van Veiligheid - Veiligheidsregio's en rampenbestrijding in Nederland- doorgenomen betreffende de volksgezondheidszorg. Wij en nog enkele geïnteresseerde CDJA-ers hebben een door de werkgroep georganiseerd, bezoek gebracht aan de staatsecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport mevrouw Ross en hebben ook nog een bezoek gebracht aan de Tweede Kamer.

Ook heeft de werkgroep haar ingespannen om een raadstuk Gezondheidszorg te schrijven. Het vorige raadstuk Gezondheidszorg stamde namelijk uit het jaar 2000 en was gezien de vele ontwikkelingen binnen de gezondheidszorg aan vernieuwing toe. Helaas hebben we van de ALV geen fiat gekregen voor het schrijven hiervan, maar dat nam niet weg dat wij als werkgroep gewoon verder gaan en zullen gaan met het formuleren van actuele standpunten. Ook zijn we begonnen met ons te verdiepen in het vraagstuk palliatieve sedatie. Aan het einde van het jaar zijn de ideeën rondom een themamiddag betreffende de Jeugdzorg in Nederland ontstaan. Dit idee zal in 2005 tot een daadwerkelijke themamiddag betreffende de jeugdzorg leiden.

Buitenlandcommissie

Werkgroep Europa

2004 was voor de werkgroep Europa een jaar van ontwikkeling. Het aantal leden nam enorm toe en ook 'oude' leden werden actiever. Met als gevolg dat we terug kunnen kijken op een geslaagd jaar. Er zijn veel activiteiten georganiseerd en over een groot aantal zaken hebben wij uitgebreid onze mening kunnen geven.

De structuur van de werkgroep werd bepaald door vaste vergaderdata. Er is zeven keer vergaderd, te weten op 26-2, 01-4, 13-5, 17-6, 16-9, 03-11 en 21-12. Voor elke vergadering is in overleg een agenda vastgesteld en ook is van elke vergadering een verslag beschikbaar. Naast deze vergaderingen zijn andere bijeenkomsten georganiseerd of bijgewoond. Vermeldenswaard is het beleidsweekend op 9, 10 en 11 juli in Biervliet in Zeeland. Op vrijdagavond zijn de contacten met onze Belgische vrienden van het jong-CD&V aangetrokken en op zaterdag hebben we ons verdiept in onder andere de Westerschelde.

De werkgroep heeft gewerkt aan een artikelenserie 'een kleurrijk Europa'. De eigenlijke afsluiting van dit onderwerp vindt plaats in een gesprek met staatssecretaris Pieter van Geel. Daarnaast is gewerkt aan een 'meter van het voorzitterschap'. Hierin is kritisch gevolgd of de doelstellingen die gesteld zijn aan het voorzitterschap van Nederland van de EU gehaald zijn. In de loop van 2005 zullen we hierop terugkomen in een gesprek met minister Ben Bot. De werkgroep heeft een duidelijke mening gegeven over het raadstuk veiligheid en dan met name over de internationale component. Ook andere actuele thema's zoals de toetreding van Turkije en de Europese grondwet hebben onze aandacht gehad.

Voorzitter van de werkgroep was en is Jo-Annes de Bat, secretaris Marjolijn van de Stel. Zij vormen samen met Bronne Pot, Marc Bakker (vice-voorzitter) en Judith van Kooten ook de stuurgroep van de werkgroep.

Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking en Mensenrechten

In het jaar 2004 heeft de werkgroep gekozen voor het onderwerp 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in ontwikkelingslanden'. Het is een actueel onderwerp waarover in bedrijven en bij de overheid veel wordt gesproken. Een aantal leden van de werkgroep is op bezoek geweest bij de minister van Ontwikkelingssamenwerking en heeft hier met haar over gesproken. De werkgroep stelde zich tot doel om in juni 2004 een forumdiscussie te organiseren met verschillende sprekers uit het bedrijfsleven en uit de politiek. Door late afzeggingen kon het forum helaas niet doorgaan, maar met de sprekers die wel konden is afgesproken dat de werkgroep interviews met hen af zou nemen die in de Interruptie geplaatst zouden worden. In de loop van 2004 zijn deze interviews, onder meer met mensen van Max Havelaar en van Ben & Jerry's, afgenomen en ondertussen zijn er al een aantal van verschenen in de Interruptie. Ook heeft één van de leden een rapportage geschreven over de toetreding van Turkije tot de Europese Unie, deze ging met name over de Kopenhagen criteria. Tenslotte is er een resolutie geschreven over vrouwenbesnijdenis.

Internationaal

Commissie International Secretariaat (CIS)

Het Internationaal Secretariaat is in 2004 onder een commissiestructuur gaan werken (CIS). Binnen de CIS zijn diverse projectgroepen actief om invulling te geven aan het internationale werk van het CDJA. Deze structuur en werkwijze wordt in het programma CIS 2005-2006 gecontinueerd.

YEPP - Youth of the European Peoples Party

- YEPP seminar, The Strongest Link? Accessing the Transatlantic alliance in Global Security, 29 januari – 1 februari, Dublin, Ierland

Bij dit seminar waren Huibert van Rossum (IS) en Willem Kooi (Bucu voorzitter) aanwezig. Het onderwerp was de EU – USA relatie.

- YEPP seminar, Europe; Road to social cohesion; 25/28 maart 2004 Lissabon Portugal – chairmen's conference

Tijdens dit seminar waren Huibert van Rossum (IS) en Maarten Janssen (voorzitter) namens het CDJA aanwezig. Tijdens het seminar is gesproken over het Europees sociaal beleid.

- YEPP seminar, Information Society and Globalisation, 13/16 mei 2004, Turku, Finland

Namens het CDJA is Huibert van Rossum (IS) aanwezig geweest. Er is voornamelijk invulling geven aan de thema's 'nieuwe economie en globalisering'.

- YEPP Summer School, Challenges in the enlarged 'new' EU, 29 juni – 1 juli 2004, Rhodos, Griekenland

Het CDJA heeft Joanneke van den Nieuwboer (DB) en Mark Bakker (AB) naar de Summer School gezonden. De besproken onderwerpen waren migratie en minderheden beleid.

- YEPP seminar, Social Europe; more freedoms, more opportunities, 7/10 oktober 2004, Oslo, Noorwegen

Het CDJA was hierbij vertegenwoordigd door Huibert van Rossum (IS) en Olger van Dijk (DB). Tijdens dit seminar is er een sociaalbeleidsplan opgesteld.

- YEPP seminar, Neighbourhood Policy in an enlarged EU, 9-12 december 2004, Poznan, Polen

Aanwezigen namens het CDJA waren Huibert van Rossum (IS) en Marieke Mol (DB). Er is gedurende het seminar uitgebreid gesproken over nabuurschapbeleid en toekomstige uitdagingen voor de EU.

Internationale activiteiten

- *Studiereis*: de werkgroep Europa heeft een studiereis naar Frankfurt (Duitsland) georganiseerd. Hierbij stonden o.a. de ECB en JU op het programma.
- *Kaukasus*: in samenwerking met het IKV is een rondetafel bijeenkomst gehouden over de vluchtelingenproblematiek in de Kaukasus.
- *CDJA Summer School*: in samenwerking met de Junge Union en met ondersteuning van de EFS is er een *Summer School* in Kroatië georganiseerd. Hierbij is er met drie Kroatische partijen gesproken over o.a. Kroatië-EU relaties.
- *Discussiebijeenkomsten*: Tijdens de twee CDJA congressen zijn respectievelijk Kathleen Ferrier (TK) en Daniël Russell (vice-ambassadeur USA) voor een workshop aanwezig geweest.
- *American Election Party*: samen met de JD en JOVD is in relatie met de Amerikaanse presidentsverkiezingen in Rotterdam een *Election Party* georganiseerd.

Organisatie

Allereerst geven wij onze complimenten aan allen die zich zo hard hebben ingezet voor de OC! Tijdens de turbulente bestuurswisseling van afgelopen jaar heeft de OC haar kracht getoond middels de grote ondersteuning aan het interim dagelijks bestuur en door onverminderd door te gaan met het organiseren van activiteiten toen de OC niet meer onder de verantwoordelijkheid van een permanent bestuurslid viel. De OC heeft destijds veel extra taken op zich genomen waardoor de leden in de periode van februari tot en met mei vorig jaar geen nadelige gevolgen hebben ondervonden van de ontwikkelingen op landelijk niveau.

Het interne jaarverslag laat zien hoe belangrijk deze commissie inmiddels is geworden voor het CDJA en is daarom apart bijgevoegd.

Lokaal

Op lokaal niveau is gebleken dat het enthousiasme van de leden is toegenomen om zich in te zetten voor het CDJA. Er is een toename aan activiteiten geconstateerd en tevens zien we dat landelijke activiteiten meer bezocht worden door leden uit de regio's. Lokale afdelingen is nieuw leven ingeblazen en de afdelingen laten in de lokale media geregeld van zich horen. Dit is van grote waarde gebleken voor het CDJA gezien het feit dat we tot een vereniging behoren die zich wat betreft ledenaantallen nog altijd sterk aanwezig toont in de regio's. Het directe contact tussen de afdelingen en het landelijk bestuur is veelvuldig aanwezig geweest en het bestuur wordt over het algemeen goed op de hoogte gehouden van lokale ontwikkelingen. Echter, om dit niet aan toeval over te laten wil het CDJA de afdelingen oproepen om periodiek een nieuwsbrief uit te brengen voor haar eigen leden en het landelijk bestuur zodat het landelijk bestuur de progressie die gemaakt wordt nog beter kan monitoren en nog beter kan faciliteren daar waar nodig is. Hier ligt ook een belangrijke taak voor provinciale Algemeen Bestuursleden (AB-ers) om de afdelingen hierop te wijzen. Zij moeten zich bewust zijn van hun belangrijke rol op dit niveau. Veel AB-ers hebben hun regionale betrokkenheid bewezen, maar er kunnen nog veel verbeteringen aangebracht worden. Om hier samen met het AB aan te werken zijn er in 2004 bestuurdersdagen georganiseerd voor lokale en landelijke bestuurders van het CDJA. Tijdens de bestuurdersdag in oktober werden drie trainingen aangeboden waarmee de participanten eigen vaardigheden konden trainen op het gebied van debating, ledenwerving en persoonlijke ideologische ontwikkeling. Om onze organisatie zo volledig mogelijk vertegenwoordigd te laten zijn in AB en om ieder lid van het bestuur een eigen invulling te laten geven aan zijn portefeuille is er met ieder direct gekozen lid van het AB individueel gesproken over de invulling van zijn of haar takenpakket.

Structuur

Een belangrijke ontwikkeling is dat veel afdelingen zijn overgegaan tot het instellen van een provinciaal bestuur dat overkoepelend functioneert over de lokale afdelingen. Op deze wijze kunnen de afdelingen onderling beter samenwerken en dit heeft een positief effect gehad op de getoonde initiatieven vanuit de regio's. Hiermee is echter ook het probleem ontstaan dat de structuur van onze organisatie onduidelijk en onoverzichtelijk is geworden, met name voor nieuwe leden en buitenstaanders. Dit vraagt om aandacht van de Mont Blanc commissie om in de toekomst tot een duidelijke organisatie van het CDJA te komen. De toekomst zal uitwijzen hoe dit zich verder zal ontwikkelen.

Afdelingen

Groningen	Groningen
Gelderland	Apeldoorn Harderwijk Kern Arnhem Nijmegen Putten Aalten
Noord-Brabant	Regio-Noord Regio-Oost Regio-Zuid Regio-West
Noord-Holland	Alkmaar Haarlem Noord-Holland / Amsterdam
Zeeland	Zeeland
Fryslan	Fryslan
Limburg	Kerkrade Horst-Nederweert Echt-Susteren Maastricht
Flevoland	Urk
Zuid Holland	Delft Den Haag Leiden Rotterdam Leidschendam-Voorburg
Overijssel	Enschede-Hengelo Hellendoorn Twenterand Oldenzaal Tubbergen Zwolle
Drenthe	Drenthe, Hoogeveen
Utrecht	Utrecht

Organisatiecommissie

In 2004 heeft de Organisatiecommissie (OC) haar wederopstanding gekend. Na vele jaren van afwezigheid zijn in februari 2004 Jorik ter Horst (voorzitter), Sebastiaan van der Veer (penning-meester) en Pieter Waverijn (Secretaris) aan de slag gegaan om deze commissie weer vorm te geven. Eind 2004 is de commissie vele activiteiten verder, kilo's zweet lichter en rijk aan ervaring. De voorzitter heeft afscheid genomen en de penningmeester is gepromoveerd tot landelijk penningmeester. De commissie bestaat uit de volgende zes personen: Pieter Waverijn (voorzitter), Peter van Meijer (vice-voorzitter) Anneloes Goossens (Penningmeester), Jeroen van Velzen (Secretaris), Marij van der Meij (Promotiecoördinator), Jan Gerard Wever (Trainingscoördinator). Hierna volgend zal verslag worden gedaan van de activiteiten waar de OC organisatorisch voor verantwoordelijk is geweest en de overige zaken waar ze zich mee bezig heeft gehouden. Veel lees plezier.

Contactpersonen Netwerk (CPN)

Gezien het feit dat de OC geheel van de grond af aan opgebouwd moest worden is er in iedere provincie naar een persoon gezocht als aanspreekpunt. Deze mensen zijn eerste aanspreek punt voor de OC in een bepaalde provincie. Zij helpen ad hoc mee organiseren dan wel zoeken mensen in de provincie die dit willen. Er zijn dus twaalfcontactpersonen van de OC.¹ Tweemaal per jaar wordt er in Utrecht bijeengekomen om de contacten warm te houden en te kijken welke activiteiten er het komende half jaar georganiseerd zullen gaan worden.

Kennisdatabase

Bij de start van de OC was het direct duidelijk dat er binnen het CDJA een chronisch gebrek was aan kennis over hoe activiteiten georganiseerd kunnen (moeten) worden. De OC heeft toen dan ook de taak op zich genomen om een kennisdatabase aan te leggen waarin de meest voorkomende activiteiten binnen het CDJA in beschreven worden. Deze database kan bij het secretariaat opvragen en is ook te downloaden op het CDJAnet.

Debatten Voorzittersverkiezing

Door de OC zijn in de maanden april en mei 2004 vier debatten georganiseerd ter profilering van de kandidaat-voorzitters. De debatten zijn zowel in de regio als via de Internews gepromoot. Hiervoor konden beide kandidaten per keer een inhoudelijke bijdrage voor aanleveren.

Het eerste debat was in Enschede met als onderwerp Integratie en Veiligheid. Het tweede debat was in Groningen met als onderwerp Economie en Ecologie. Het derde debat was in Tilburg en had als onderwerp Onderwijs. Het vierde en daarmee laatste debat was in Leiden en had als onderwerp Internationale ontwikkelingen. Voorafgaand aan de debatten is er door de kandidaat-voorzitters op straat promotie gemaakt om leden te werven voor het CDJA. Voor de organisatie en leiding van de debatten is gebruik gemaakt van het contactpersonenennetwerk. De werkgroepen Onderwijs, Sociaal-economische Zaken, Justitie & Binnenlands Bestuur en Ontwikkelingssamenwerking & Mensenrechten hebben meegeholpen met het formuleren van de stellingen. De vier debatten waren zowel qua opkomst als qua inhoud een groot succes.

Barbecue

In mei heeft de OC in Amsterdam een Barbecue georganiseerd. Dit was voor alle leden de gelegenheid om op rustige en informele wijze kennis te maken met het recent gekozen Dagelijks Bestuur. Het aantal deelnemers is iets achter gebleven bij de verwachtingen, verder heeft iedereen het als een gezellige middag ervaren. Het zal dan ook in de toekomst navolging krijgen.

Introductiedagen

Gedurende de laatste twee weken van augustus en de eerste week van september hebben de introductiedagen op de verschillende universiteiten en HBO's plaats gevonden. Het CDJA is ruim vertegenwoordigd geweest tijdens deze dagen, achttien intramarkten zijn bezocht. De verschillende afdelingen hebben op een goede en constructieve wijze samengewerkt met de OC bij het realiseren van de invulling van de stands. De OC is hier zeer verheugd mee.

Een aantal afdelingen heeft het evaluatieformulier teruggestuurd. Over het algemeen is alles goed verlopen maar er zijn een aantal verbeteringen mogelijk: de locatie van de standjes, meer materialen, een grotere personele bijdrage en een ludieke activiteit om de aandacht van jongeren te trekken.

Het onderwijsdebat in Utrecht met Maria van der Hoeven is als bijzonder positief ervaren door de aanwezigen. Landelijke wervende aantrekkingskracht bleek het slechts spaarzaam te hebben. Het CDJA heeft zich middels dit debat op een goede wijze kunnen presenteren.

November Congres

In november is traditiegetrouw het najaarcongres van het CDJA gehouden. Dit heeft deze maal plaats gevonden in Rotterdam. Het overnachten en vergaderen heeft plaats gevonden op twee afzonderlijke locaties. Hoewel het slechts enkele honderden meters van elkaar verwijderd is aangegeven dat men het toch prettiger vindt wanneer alles op één locatie plaats vindt. Verder zijn vergaderingen, feest en accommodatie naar organisatorische tevredenheid geweest naar het oordeel van het overgrote deel van de deelnemers.

Overige

Naast de genoemde activiteiten heeft OC zich bezig gehouden met het voorbereiden van activiteiten voor 2005. Zoals daar zijn een serie christen-democratie trainingen, debat trainingen en diverse promotionele activiteiten ter ondersteuning van enkele relatief zwakke afdelingen. Verder heeft de OC als commissie van het bestuur ondersteuning verleend aan het bestuur bij het organiseren van allerhande activiteiten, zoals daar bijvoorbeeld zijn de bestuurdersdag en het Algemeen Bestuursweekend.

Ledenwerving

Join the Party!

Het afgelopen jaar is het CDJA zeer succesvol geweest in werven van nieuwe leden. Een sterk verbeterde profilering van de vereniging sinds mei 2004, een nieuwe ledenwerfcampagne en grote inzet van leden liggen hieraan ten grondslag. Een aanpak die valt binnen het Party & Politics beleid.

Nieuwe campagne

In de zomer van 2004 zijn we gestart met de campagne Join the Party! Nieuwe materialen zijn hiervoor aangeschaft waaronder flyers op pocket formaat en eigentijdse gadgets zoals de inmiddels bekende markers. Deze producten zetten onze modernere uitstraling kracht bij en liggen in de lijn van onze actieve aanpak van ledenwerving zoals hieronder nader zal worden uiteengezet. Een totale vernieuwing van het assortiment laat nog enige tijd op zich wachten door de voorgestelde huisstijlverandering.

Promoteam

Om continuïteit aan te brengen in het werven van leden is het promoteam opgericht. In het verleden hanteerde het CDJA een passieve houding ten opzichte van ledenwerving door enkel op uitnodiging te promoten bij evenementen. Wij hebben nu echter voor een andere strategie gekozen, we zoeken onze doelgroep zelf op; wij zijn nu proactief! Het promoteam gaat zelf de straat op in overleg met lokale afdelingen en informeert leden over de

mogelijkheden om leden te werven om de eigen afdeling te vergroten. Het promoteam heeft een vlotte uitstraling en is altijd opzoek naar meer leden die zich willen aansluiten bij het promoteam. Dit kan op structurele maar ook op incidentele basis wanneer het team bij jou in de buurt is. Het promoteam staat sinds de zomer onder leiding van promocoördinator Marij van der Meij die als zodanig ook een zetel heeft in het presidium van de Organisatie Commissie (OC).

Follow-up

Het actieve beleid ten aanzien van het werven van nieuwe leden toont zich op meer gebieden. Zo wordt er ook telefonisch contact opgenomen met geïnteresseerden om ze volwaardig lid te maken. Deze methode werkt efficiënt te werken vanwege de persoonlijke aandacht en de mogelijkheid tot het rechtstreeks stellen van vragen.

Geïnteresseerden kunnen CDJA activiteiten bijwonen en zelfs ons landelijk congres bezoeken. Op deze manier kunnen we laten zien dat we een leuke moderne jongerenorganisatie zijn die veel activiteiten en trainingen organiseert voor haar leden. Een kijkje geven binnen de organisatie blijkt drempelverlagend te werken en draagt bij aan het werven van nieuwe leden.

Ieder nieuw lid krijgt tegenwoordig een algemene welkomstbrief van de landelijk voorzitter alsmede een brief van de provinciaal voorzitter die hierin kort uiteenzet hoe men op lokaal niveau actief kan worden. Op deze manier moeten nieuwe leden zich direct betrokken voelen bij de organisatie, sneller activiteiten bijwonen en zelf actief worden in de vereniging.

Samenwerking met het CDA

Het CDA hecht waarde aan een gezonde jongerenorganisatie en heeft daarom in verscheidene opzichten bijgedragen aan de totstandkoming van onze groei. Het CDJA wordt financieel gesteund door haar moederpartij, maar er vond ook op andere terreinen samenwerking plaats.

Niet alleen op landelijk maar ook op lokaal niveau wordt er samengewerkt met het CDA om gezamenlijk te groeien. In een aantal gevallen heeft het CDJA een brief kunnen versturen via CDA ledenzendingen om onszelf bekender te maken onder CDA leden en om jongeren in de omgeving van deze leden in aanraking te laten komen met het CDJA. Regelmatig vragen CDA afdelingen informatie op over de mogelijkheid om een jongerenafdeling op te zetten, een teken van de goede samenwerking tussen generaties binnen de CDA familie.

Leden werven leden

Leden moeten zelf leden willen werven! Behalve de morele voldoening hiervan heeft het landelijk bestuur ook een beloningssysteem ingesteld. Zo krijgen leden die anderen aanmelden als lid een cadeau en mogen de twee afdelingen, enerzijds procentueel en anderzijds absoluut beschouwd, die de meeste leden werven 250 euro in ontvangst nemen van de landelijk penningmeester. Dit bedrag wordt op het voorjaarscongres in mei 2005 toegekend en valt onder het 'ledenwerving en penningen project'.

Slechts vijf euro

Om het lidmaatschap nog aantrekkelijker te maken kan men het eerste jaar lid worden voor maar vijf euro. Dit tarief was oorspronkelijk bestemd voor speciale acties, maar de leden van het CDJA hebben besloten dit bedrag permanent te hanteren voor het eerste jaar van het lidmaatschap. Het lage lidmaatschapsgeld draagt ertoe bij dat we beter kunnen concurreren met andere verenigingen.

HBO/WO-introductiedagen

We hebben ruim twintig introductiemarkten bezocht in de HBO- en universiteitssteden. In totaal zijn zestig dozen met informatiemateriaal verstuurd naar onze afdelingen en dankzij onze vrijwilligers wijd verspreid in het land. De technische voorbereiding was omvangrijk maar uit de evaluaties is gebleken dat deze goed zijn verlopen. De HBO/WO-introductiedagen hebben voor het CDJA behoorlijke ledenwinst en grotere landelijke bekendheid opgeleverd. Negentig nieuwe leden waren het resultaat, een verdubbeling van het resultaat van vorig jaar! Grote dank aan alle vrijwilligers die dit resultaat mede mogelijk hebben gemaakt!

Cijfers spreken

Vanwege het bereiken van de leeftijdsgrens of opzegging van lidmaatschap hebben we 160 leden moeten uitschrijven. Om de ledenontwikkeling correct weer te geven moeten twee leeftijdscategorieën onderscheiden worden: leden onder 27 jaar, waarvoor het CDJA subsidie ontvangt van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de leeftijdsgroep van 27 tot en met 31 jaar, de niet subsidiabele leden. Het aantal leden onder 27 jaar is gegroeid van 700 naar 850. Het totale ledenaantal is gestegen van 1175 naar 1300.

De modernisering en intensivering van ons ledenwervingsbeleid hebben hun vruchten afgeworpen zoals de cijfers ons laten zien. Uiteraard willen we het in 2005 nog beter doen. Laat dit een stimulans zijn voor allen om komend jaar met flyers onder de arm jongeren in Nederland lid te maken van het CDJA

Vorming

In de tweede helft van 2004 is er bijzonder veel nadruk gelegd op het belang van algemene training en scholing van onze leden alsmede hun vorming in de Christen-democratie, in lijn met het beleidsplan Party & Politics. Er is daarom meer invulling gegeven aan deze portefeuille; nieuwe trajecten zijn gestart, commissies opgericht en veel activiteiten georganiseerd. Dit geschiedde ondanks de druk waaronder de portefeuille heeft gestaan. Zo hebben we afscheid moeten nemen van Jan Hutten als voorzitter van de Vormings Commissie (VoCie) en Petra Ruitenbergh als Dagelijks Bestuurslid verantwoordelijk voor deze portefeuille.

Belang van training en scholing binnen het CDJA

Het CDJA is een organisatie waarin men wil leren en ervaren, daarom wordt er veel energie gestoken in een kwalitatief hoogstaand programma, verspreid door het gehele land. Het moet voor iedereen mogelijk zijn deel te nemen aan een variatie van activiteiten, dit komt niet alleen het individu ten goede maar ook de organisatie als geheel. Hetzelfde geldt ook voor het AB en DB. Daarom is in overleg met het Steenkampinstituut besloten een trainingsproces te starten om het intern functioneren van beide besturen te verbeteren alsmede de samenwerking tussen beide organen. Zo worden tijdens bestuursweekenden sessies gehouden waarbij men elkaar en elkaars kwaliteiten beter leert kennen en wordt er feedback gegeven om verbetering in de onderlinge samenwerking en communicatie tot stand te brengen.

Vorming en ledenwerving

Aan een goed trainingsprogramma bleek grote behoefte te zijn binnen de organisatie, maar gebleken is dat het ook aantrekkingskracht heeft op geïnteresseerden. Zo kan iemand dus deelnemen aan trainingen die betrekking hebben op de Christen-democratie, maar ook algemene vaardigheden ontwikkelen zoals debatteren. Daarnaast blijkt dat het programma zich uitstekend leent voor leden om actief te participeren binnen het CDJA en nog meer van

de voordelen van het lidmaatschap te genieten. Lid worden van onze organisatie heeft nu een nog grotere meerwaarde dan voorheen, dit gegeven is verbonden met de ledenwinst die we afgelopen jaar hebben behaald.

Trainingscoördinator

Om het aanbod van trainingen te structureren is er afgelopen jaar een trainingscoördinator aangesteld; Jan-Gerard Wever. Hij neemt ook zitting in het presidium van de OC om het aanbod aan activiteiten in overleg met de OC te organiseren en coördineren.

Steenkampinstituut

De banden met het Steenkampinstituut, het scholingsinstituut van het CDA, zijn afgelopen jaar versterkt. Het CDA biedt veel trainingen die ook voor CDJA-leden bijzonder nuttig kunnen zijn en daarom is voor intensivering van samenwerking met het instituut gekozen. Het CDJA mag tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van trainingen, hiermee erkent het CDA het belang van een ontwikkelde jongerenorganisatie.

HRM

Er is afgelopen jaar een eerste aanzet gegeven tot het oprichten van een HRM-commissie om de ontwikkeling van onze leden beter te monitoren. Dit is essentieel voor een jongerenorganisatie waarin leden zich continu ontwikkelingen door zich te bekwamen in de ideologie van de Christen-democratie alsmede politieke en bestuurlijke ervaring opdoen.

Vormingscommissie

Zoals reeds vermeld heeft Jan Hutten zijn functie als voorzitter van de VoCie neergelegd. In 2004 is daarom het proces van het zoeken naar een nieuwe voorzitter gestart.

Communicatie

In 2005 kende het CDJA een actief communicatiebeleid. In de organisatie worden een aantal media aangewend om nieuws te communiceren: Interruptie (ledenblad), Internews, e-mailing (direct mails vanuit secretariaat naar alle leden, meestal betrekking hebbend op aankomende activiteiten) en de site. Daarnaast zijn het vooral de persberichten en aankondigingen die extern verzonden worden.

Interruptie

Ons ledenblad is in 2004 5x uitgekomen. In het afgelopen jaar is er veel verbeterd aan de lay-out, mede dankzij de deskundigheid van Marleen Kievit, van Kievit Copy & Multimedia te Middelharnis. De toestroom van ingezonden artikelen is dermate toegenomen dat Interruptie inmiddels standaard behoefte heeft aan extra pagina's. Daarnaast is het actieve ledenaantal van de Redactie Commissie verdubbeld. Spraakmakend waren bepaald de diverse artikelen naar aanleiding van de ALV in mei en de Miss en Mister CDJA-verkiezing.

Internews

De elektronische nieuwsbrief van het CDJA, Internews, is uitgebreid met interactieve onderdelen, zoals aankondigingen en vacatures. Internews is het enige medium dat ook naar alle geïnteresseerden (dus niet-leden) gaat. Deze nieuwsbrief is in 2004 zo'n twintig keer uitgekomen, wat duidt op een grote hoeveelheid activiteiten.

Website

Aan de CDJA-site is binnen de beperkte mogelijkheden die de huidige format ons biedt veel verbeterd door veel actuele nieuwsbijdragen te plaatsen, zoals over aanstaande activiteiten en de aandacht voor het CDJA in de media. Daarnaast worden inmiddels standaard de door het Algemeen Bestuur en de werkgroepen uitgewerkte standpunten direct op de site geplaatst. Ook aan de uiterlijke verschijning is meer aandacht besteed door de nieuwsbijdragen te voorzien van actuele foto's en andere grafische elementen. Doordat de bestaande format te weinig ruimte biedt voor verdere verbeteringen zal de site www.cdja.nl in 2005 in zijn geheel worden vervangen. Naar verwachting zal deze in het voorjaar van 2005 operationeel zijn.

CDJA-net

In december is de CDJA Internet Community in gebruik genomen. Om hiertoe toegang te verkrijgen dienden de eerder dat jaar verstrekte CDJA-inlog gegevens te worden gebruikt. Het forum is een gesloten onderdeel van CDA-net, waardoor alle functies die het CDA-net biedt allengs zijn overgenomen en zijn aangepast aan het CDJA. Hierin bestaat onder andere de optie voor CDJA leden om zelf foto's te uploaden en deel te nemen aan de discussies aan het forum en opiniepeilingen op te stellen. Daarnaast zal er in toekomst een HRM-database aan worden gelegd. Twee webmasters zorgden ervoor dat het CDJA-forum iedere dag werd onderhouden.

Persberichten

Het CDJA heeft van mei tot en met december 2004 maar liefst 16 persberichten verstuurd. Dit betrof onder andere de veranderingen in de zorg, kernenergie, een sociaal akkoord en de kortlopende WW. Deze kwamen vooral tot stand door de inhoudelijk sterke bijdragen van de werkgroepen binnen het CDJA.

CDJA in de media

Het CDJA heeft in 2004 bijzonder veel aandacht gekregen van de landelijke media. Zo verscheen voorzitter Ronald van Bruchem tweemaal bij Barend & Van Dorp. Daarnaast werd er diverse malen een radio-optreden verzorgd bij Zomergasten, Spijkers met Koppen en het Radio 1 Journaal en diverse lokale radiozenders. Ingezonden artikelen verschenen in o.a. het Parool, Trouw, de Volkskrant en NRC. Ook doken met regelmaat standpunten van het CDJA op in: Elsevier, Trouw, Binnenlands Bestuur, het Reformatorisch Dagblad, het Financieel Dagblad en de Haagse Courant. Al met al kan gezegd worden dat het CDJA zich uitstekend heeft weten te profileren in het afgelopen jaar.

In 2005 zal inhoudelijk de nadruk worden gelegd op het thema solidariteit en generaties en zal er extra aandacht worden besteed aan het mediabeleid van de lokale CDJA afdelingen. Hierbij kan worden gedacht aan trainingen en ondersteuning.

Relatie CDJA/CDA

In het afgelopen jaar is er veel samengewerkt tussen het CDJA en onze moederpartij. Het CDA is in het voorjaar betrokken geweest bij de bestuurscrisis in het CDJA. Het Dagelijks Bestuur van het CDA heeft in deze kwestie een bemiddelende rol gespeeld die zeer positief heeft uitgewerkt.

Naast deze ondersteuning bij onze bestuurscrisis is er op vele andere gebieden samengewerkt, zowel politiek als organisatorisch. Als we kijken naar de samenwerking op politiek gebied dan kunnen we constateren dat vele kwaliteitszetsels in CDA lokale/provinciale afdelingen door CDJA leden zijn vervuld. Hierdoor hebben CDJA leden op lokaal niveau een CDJA geluid laten horen. Ook op landelijk niveau heeft het CDJA deelgenomen in CDA gremia. Zo is de landelijk voorzitter lid geweest van het Partijbestuur en zo zijn er CDJA leden betrokken geweest bij diverse CDA commissies.

Naast deze meer institutionele politieke samenwerking heeft het CDJA in 2004 op vele CDA bijeenkomsten haar eigen gezicht laten zien. Men kan hierbij denken aan deelname aan de CDA Duurzaamheidsdebatten en aan het indienen van resoluties op het CDA Congres van november 2004. Op dit Congres zijn twee CDJA resoluties over onderwijs en de kortdurende WW aangenomen. Ook is er veelvuldig overleg geweest tussen de werkgroepen van het CDJA en de betrokken CDA Kamerleden.

Op organisatorisch gebied is er ook veel contact geweest tussen het CDJA en het CDA. Zo zijn vele lokale CDA afdelingen actief aan de slag gegaan om samen met hun CDJA leden politieke activiteiten voor jongeren te organiseren. Ook zijn CDJA'ers betrokken geweest bij de organisatie van verscheidene landelijke CDA activiteiten.

Daarnaast is in 2004 een goede samenwerking tot stand gekomen met het Steenkampinstituut, het trainingsinstituut van het CDA. Hierdoor zijn er diverse trainingen aan de leden gegeven.

Al met al beschouwen wij de samenwerking tussen het CDJA en het CDA in 2004 als zeer positief. Wij hopen dat dit in 2005 wordt voortgezet en daar waar mogelijk zelfs zal worden versterkt.

Secretariaat

Het CDJA heeft een betaalde kracht in dienst. Dit heeft veel voordelen: professionelere aanpak over de gehele linie, professionele aanpak van het bijwerken van de achterstanden met de ledenadministratie, archiefbeheer, goede ondersteuning van werkgroepen, afdelingen en bestuur. Het secretariaat verzorgt de ondersteuning aan het Algemeen- en Dagelijks Bestuur, de commissies en probeert waar mogelijk ook werkgroepen en afdelingen te ondersteunen.

Per 1 september 2002 is Martijn Rijke voor 32 uur per week werkzaam op het secretariaat als secretariaeel medewerker. Hij was met name belast met de DTP-activiteiten (o.a. Interruptie) en de postverwerking. In december 2004 heeft het CDJA afscheid van hem genomen. Per 1 juli 2003 is Yordanos Haile begonnen als secretariaeel medewerker, eveneens voor 32 uur per week. Zij was belast met de ledenadministratie en de verwerking van de e-post. Ook van haar heeft het CDJA in 2004 afscheid genomen.

Verder zijn op tijdelijke basis werkzaam geweest voor het CDJA Huibert Van Rossum en Arthur Krebbers.

In het najaar van 2004 heeft het CDJA Moniek Lunenburg aangesteld als office manager/coördinator van het nationaal secretariaat.

Secretaris van het CDJA waren tijdens de verslagperiode respectievelijk Roeland Bol (tot februari 2004), Maarten Janssen (van februari 2004 tot mei 2004) en Martin Bos (vanaf mei 2004).

Arnoud Strijbis was in 2004 vertrouwenspersoon. In 2004 heeft de vertrouwenspersoon een regulier overleg gehad met werknemers.

